BARCELONA: PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 7'60 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTES. Trimestre

Any XIX. - Núm. 7,697 - Divendres, 12 de novembre de 1920 — Edició del matí — Oficines i imprenta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon A184

Totes les misses que se celebraran demà, dissabte, dia 13 del corrent, de sis a dotze, a les esglésies parroquials de Sant Pere de les Puel·les, Santa Anna, Sant Pau del Camp, Alberc de Sant Antoni (Roger de Flor), i les de deu a dotze a l'església de la Casa Provincial de Caritat (aquestes d'ofertori), seran aplicades en sufragi de l'ànima de

N'Antoni Serra i Feliu

Congregant de la Purificació i Sant Francesc de Borja

que morí en sa casa de Sant Andreu de Llavaneres el dia 14 d'octubre últim

havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostólica

(A. C. S.)

Els seus afligits esposa, fills, fills polítics Joaquim Peres Casañas, Víctor Conill Montobbio i Felip Vergés Puigdelabellacasa, néts, germans, germans polítics, tia política, nebots, cosins i parents tots, en recordar als amics i coneguts tan dolorosa pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de les dites misses, que els en quedaran agraïts.

El dol es dóna per despedit — **No es convida particularment**

Els Excms. i Rdms. senyors Arquebisbe de Tarragona i Bisbe de Barcelona s'han dignat concedir 100 i 50 dies d'indulgència en la forma acostumada.

D.ª DOLORS PINÓS DE BOLIBAR

MORÍ EL 4 DEL CORRENT

HAVENT REBUT ELS SANTS SAGRAMENTS I LA BENEDICCIO APOSTOLICA

(A. C. S.)

Els seus afligits espòs Jeroni Bolibar, fills Josep Maria, Jaume, Maria Teresa i Manuel, fill polític Josep Barreras, filles polítiques Concepció Pera i Montserrat Massó, néts i nétes, germana Pilar Pinós vídua de Barret, germanes polítiques (presents i absents), cosins i parents tots, preguen als amics i coneguts que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, dissabte, 13 del corrent, a les deu del matí, a l'església de Sant Vicens de Paül, Provença, 212, pel qual favor els restaran sumament agraïts.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Banca Marsans

Societat Anònima

Valors, Cupons, Giros, Canvi, Viatges

2, RAMBLA DE CANALETES, 2

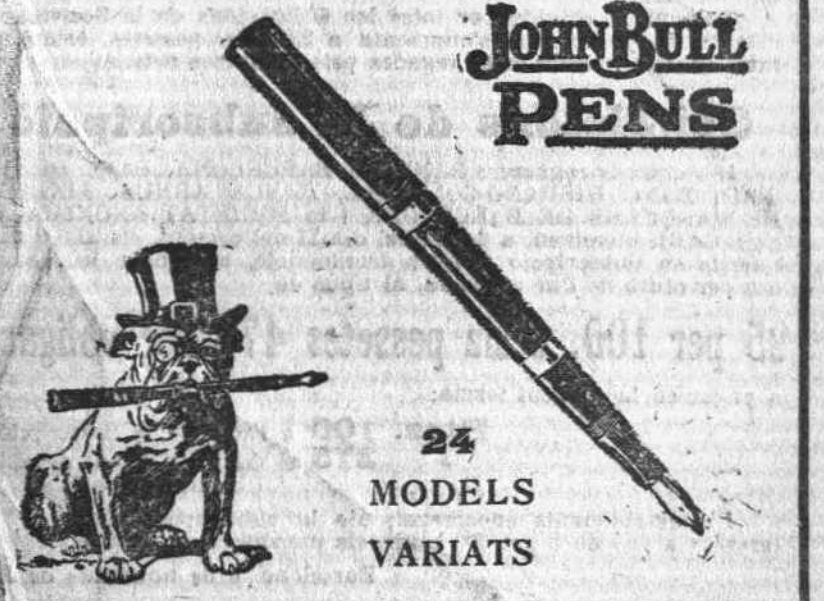

CELLER CATALA de Vda. i Fill de J. Campañà

CORRIBIA, 23 (davant la Catedral)

BARI DIPOSIT DE CERVESA de E. PETRY

Primer i unic establiment que es dedica exclusivament a la venda de cervesa. Bar de fama mundial per expedir cervesa de primera qualitat, presentada en envasos higiènics. Llevat fresc de cervesa per a curar els floroncos, granallades, erupcions, supuracions, grans, herpes, etc., etc. Servim les demandes de caixons de cervesa a domicili amb promptitud i esmer.

Corribia, 23 (davant Catedral) **Telèfon A-1298**

Pianos Autopianistes «FISCHER»

NOVA YORK

L'instrument més perfeccionat fins ara. Es realment una meravella artística, tant per a piano com per a autopianistes. Pedals sumament suaus i graduals. Els més grans concertistes mondials en són testimoni, segons dictamens que té a la vista llur representant exclusiu

R. MARISTANY

18, Plaça de Catalunya, 18

Dr. F. Carreras Ajudant de la Facultat de Medicina (Obstetricia). Metge de l'Institut de Tocologia i Puericultura, Ex-assistent de les Maternitats de Munio i Ginebra. Es complau a participar el trasllat del seu despatx de l'especialitat de parts i Ginecologia al carrer **Rosselló, 210, primer. De 3 a 5. — Telèfon 977-G.**

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA
de
30.000 Obligacions al 6 %
de la
SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA
a 95 per 100

ANTECEDENTS

La nacionalització de la Societat General d'Aigües de Barcelona, efectuada per l'adquisició de les seves accions per un grup bancari nacional, ha exigit la reorganització financiera de la Societat sobre les bases de l'ampliació del seu capital accions, que s'ha augmentat fins a la xifra de 30 milions de pessetes, subscrit en la seva totalitat pel dit grup bancari, i d'una nova emissió d'obligacions per un import de 25 milions de pessetes.

La valoració atribuïda a l'actiu social respon als criteris més prudents i la seva rendabilitat cobreix amb gran excés totes les càrregues financieres, inclòs les de la present emissió.

Els acords establerts amb l'Excm. Ajuntament de Barcelona asseguren una actuació mancomunada de la dita Corporació i la Societat, els quals efectes arribaran tant al perfeccionament del servei d'aigües en tots els seus aspectes com a l'estabilitat dels seus ingressos. Els obtinguts en els últims deu anys han estat els següents:

Anys	Ingressos	Productes nets
1910	4.096,773	2.665,208
1911	4.320,768	2.7v1.580
1912	4.665,627	2.943,818
1913	4.844,826	3.072,871
1914	5.029,163	3.264,805
1915	5.268,528	3.348,333
1916	5.415,427	3.406,059
1917	5.707,180	3.613,999
1918	5.784,580	3.871,846
1919	6.057,560	3.653,580
1920	7.125,000 (1)	—

(1) Estimació.

Característiques de les Obligacions

Aquests títols formen part d'una sèrie de 60.000 obligacions al portador de 500 pessetes nominals cadascuna, estan representades per títols de 1, 5 i 10 Obligacions i estan garantides per tot l'actiu social en el mateix grau que les emissions anteriors.

Llurs interessos, a raó de 6 per 100 anual, esran pagadors per trimestres que venceran en primer de febrer, primer de maig, primer d'agost i primer de novembre de cada any, amortitzant se a la par en 45 anys per sorteig, que començaran en 1926.

Els títols portaran un primer cupó vencedor en primer de febrer de 1921.

L'anualitat exigida per totes les Obligacions de la Societat, inclòs les 50.000 actuals, s'augmenta a 2.390,000 pessetes, estan, per tant, coberta gairebé dues vegades pels productes nets.

Condicions de la subscripció

Les entitats següents: BANC DE BARCELONA, BANC DE BILBAO, BANC HISPANO-COLONIAL, BANCA ARNUS, SINDICAT DE BANQUERS DE BARCELONA i la SOCIETAT ANONIMA ARNUS-GARI, ofereixen, a partir del dia 11 del corrent, els 30.000 títols referits en Subscripció Pública irreductible, atenent-se les demandes per ordre de llur arribada, al tipus de

95 per 100, o sia pessetes 475 per Obligació

a pagar en la següent forma:

Ptes. 100 a l'acte de la Subscripció, i
» **375** el dia 3 del vinent desembre contra remesa dels títols.

Els establiments encarregats de la subscripció abonaran interessos a raó de 5 per 100 sobre els pagaments anticipats.

Barcelona, 6 de novembre de 1920

Llocs de subscripció

BARCELONA: Banc de Barcelona; Banc de Bilbao; Banc Hispano-Colonial; Sindicat de Banquers; Banca Arnús; Societat Anònima Arnús-Garí; Garriga Noguès Nebots, S. en Cta.; Banca Marsans, S. A.; Tusquets i C.ª, S. en C.; Fills de F. Mas Sardà; Jover i C.ª; Banc de Catalunya; Soler i Torra Germans; Banc de Préstecs i Descomptes; Fills de Magí Valls; Rosés i C.ª; Pere Mir i Bastús; Nonell Germans; Banc Urquijo Català; Nebot de Parasols i C.ª; Sucursal del Banc de Terrassa. — SABADELL: Banc de Sabadell. — TERRASSA: Banc de Terrassa. — GRANOLLERS: Banc de Granollers. — VILANOVA I GELTRU: Banc de Vilanova. — TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona. — TORTOSA: Banc de Tortosa. — REUS: Banc de Reus de Descomptes i Préstecs. — VALLS: Banc de Valls. — GASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà; Jubert i Presas. — OLOT: Lligas i Escubós. — RIPOLL: P. Suñer Busquets.

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

DEL 8 AL 20 DE NOVEMBRE EXPOSICIÓ I VENDA DE

VESTITS I CONFECCIONS

PREUS EXCEPCIONALS

en Vestits, Abrics, Bruses, Faldilles, Refajos, Bates, Cotilles, Capells, Colls pell, Guants, Corbates, Bufandes, etc.

SECCIÓ DE CATIFES (Pis primer)

GRAN ASSOTIT EN

TAPISSOS D'ORIENT

procedems de les més acreditades poblacions productores de PERSIA I TURQUIA

Se'n garantitza la legitimitat

Dr. Boada Mals de la pell. Vies urinàries. Corts, 642. De 2 a 4. Clínica: C. Sant Pau, 44, 7 a 10 nit.

DR. BREMON Raigs X. Radiografia instantània visceral. Idem estereoscòpica Radioteràpia. BRUCH, 46. De quatre a sis.

Dr. GALLEGO Vies Urinàries. — Matriu. Comte de l'Assalto, 18. Festius, de 9 a 1 i de 7 a 8.

Directors de Col·legis

Visiteu el Stand 753 de la Fira de Mostres del Palau de Belles Arts

Trobaren petites conferències en projeccions adequades per als nens, i demés contes, historietes, etc.

CUYÁS, S. en C.

Portal de l'Angel, 11 i 13

TAQUIGRAFIA CATALANA

DE

J. ELIAS JUBERT

El millor llibre de taquigrafia

De venda en totes les llibreries i en la nostra Administració

Sabó "La Oca"

Qualitat superior

Fabricant: J. ALERM - MATARÓ

Café Torrefacció Americana. J. QUER. Plaça Montcada, 10

BENZINA

Desapareix en absolut el perill de la benzina usant els dipòsits inexplosibles i ininflamables, patentat de la S. A. Bergomi de Milano. Agència a Barcelona: Carrer Universitat, 34, 2.on

Midó pur de blat

Especialitat per a Pastisseries. Dipòsit J. QUER. Plassa de Montcada, n.º 10.

Anuncis oficials

BANC HISPANO AMERICA. — Dividend passiu.

El Consell d'Administració d'aquest Banc, en us de la facultat que li està conferida per l'article 13 dels Estatuts, ha acordat demanar als senyors accionistes, com a setè dividend passiu, el 20 per 100 del capital social, o sigui cent pessetes per acció.

El pagament d'aquest dividend haurà d'efectuar-se, des del dia 5 al 20 de gener pròxim, en les oficines centrals d'aquest Banc, en les de les seves Sucursals i Agències d'Albacete, Alcoy, Alacant, Antequera, Badajoz, Barcelona, Bilbao, Cabra, Cáceres, Cádiz, Calatayud, Cartagena, Córdoba, Coruña, Egea de los Caballeros, Figueres, Granada, Huelva, Osca, Xàtiva, Les Palmes, Linares, Logroño, Màlaga, Mèrida, Múrcia, Olot, Palma de Mallorca, Pamplona, Ronda, Santa Cruz de Tenerife, Sevilla, Sòria, Terrassa, Tudela, Valdepeñas, València, Valladolid, Vigo, Vilafranca del Penedès i Saragossa; en el Banc de San Sebastian (federat amb aquest Banc Hispano Americà) a San Sebastian; en el Banc Herrero, a Oviedo; en el Banc de Gijon, a Gijon; en el Banc de Santander i Banc Mercantil, a Santander, i en el Banc de Burgos, presentant al fer el dit pagament els corresponents extractes d'inscripció de les accions, a fi d'anotar-hi el nou desembors.

Així que es fa públic per a coneixement dels senyors accionistes, recordant-los ço que prevé l'article 14 dels Estatuts respecte la demora en el pagament dels dividends passius.

Madrid, 5 de novembre de 1920. — El secretari general, Ramon A. Valdés.

CAMBRA OFICIAL DE LA PROPIETAT URBANA

Complint ço que es disposa en l'apartat b) de la Disposició transitòria tercera del Reglament provisional per a la reorganització i funcionament de les Cambres de la Propietat Urbana de 28 de maig proppassat, queden exposades al públic, en la Secretaria d'aquesta Corporació (Riera de Sant Joan, 37, i Magdalenes, 12) les llistes electorals o cens de la Cambra, durant quinze dies; servint el present edicte de notificació a tots els interessats perquè durant els cinc dies subsegüents i a tenor de l'apartat c) de la pròpia Disposició puguin reclamar sobre llur inclusió, exclusió o classificació en el cens.

Barcelona, 30 d'octubre de 1920. — El secretari.

Obituari

FUNERALS

N'Antoni Zamora i Esclasans. Morí el 29 d'octubre últim als 25 anys d'edat. Avui, de deu a dotze, misses a la capella del Sagrament de la Catedral.

N'Eduard Maluquer i Anziu. Morí el 6 del corrent. Avui, de deu a dotze, misses a l'església de Santa Teresa (carrer de la Canuda).

En Josep Fanoll i Pujadas. Avui, de sis a dos quarts de dotze, misses a la parròquia de Sant Jaume. Ofertori de deu a dotze.

Administradors, benfactors, malalts i empleats morts a l'Hospital de la Santa Creu i de Sant Pau. Avui, divendres, a les deu, funerals a l'església de l'Hospital.

En Joan Rovira i Bruguera. Morí el 30 d'octubre de 1920. Avui, a les deu, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

La senyoreta Na Mercè Catarineu i Alàs. Morí el 27 d'octubre últim. Avui, misses, de vuit a dotze, a la capella del Sagrament de la parròquia de Jesús, de Gràcia, i a Nostra Senyora de Pompeia; de deu a dotze, a la capella del Carme de Nostra Senyora de Betlem; de set a onze, a la capella de Maria Reparadora (carrer Casp), i totes les de Nostra Senyora del Sagrat Cor, Pares Camils, Religioses Mercedàries de Sant Gervasi i Religioses Franciscanes del Poble Sec.

N'Antoni Serra i Feliu. Morí el 14 d'octubre últim, a Llavaneres. Demà dissabte, misses de sis a dotze, a les parròquies de Sant Pere de les Puelles, Santa Anna, Sant Pau del Camp i església de l'Alberg de Sant Antoni del carrer de Roger de Flor, i de deu a dotze, amb ofertori, a l'església de la Casa de Caritat.

Na Dolors Pinós de Bolibar. Morí el 4 del corent. Demà, a les deu, funerals a l'església de Sant Vicens de Paül (Provença, 212).

ANIVERSARIS

Na Dolors Faya i Ferrer, vídua d'En Gil Vernis. Morí el 13 de novembre de 1919. Demà, dissabte, a les deu, misses a la parròquia dels Sants Just i Pastor.

Na Carlota Dalmau, vídua de Vila. Morí el 30 d'octubre de 1919. Avui, a dos quarts d'onze, misses a l'església del Bonsuccés.

En Francesc Alemany i Seller. Morí el 12 de novembre de 1916. Avui, de deu a dotze, misses a l'església del Roser (Auzies March, 54).

Na Antònia Segué i Simon, vídua d'En Francesc Beleta i Forgas. Morí el 3 de novembre de 1919. Demà, dissabte, misses de deu a dotze, als altars de Sant Josep Oriol i Verge dels Dolors de la parròquia del Pi, al de Sant Antoni de la de Sant Francesc de Paula, al de la Mercè de la seva Basílica i al del Crist de Lepant de la Catedral.

Na Assumpció Amell i Masó, vídua d'En Francesc Pla i Blanch. Morí el 10 de novembre de 1919. Avui, a les deu, misses a la parròquia de Sant Francesc de Paula.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Miquel Alsina i Lapetras. Enterrada ahir a la tarda al Cementiri Nou.

Na Josepa Xelona i Roig, vídua d'Aragonès. Enterrada ahir a la tarda al Cementiri Vell.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma : : : : :

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT

Madrid, 11, 2 tarda.

El president del Consell ha estat a primera hora del matí al ministeri de Marina, on ha despatxat amb els caps d'aquell departament.

Des de Marina, el senyor Dato s'ha traslladat a la Nunciatura.

Parlant després d'aquesta visita, deia el senyor Dato:

—Hem parlat amb monsenyor Ragonessi del nomenament de prelats que ha de fer-se per a cobrir les vacants existents.

El senyor Dato no ha volgut revelar la forma com es farà la provisió de diòcesis.

Des de la Nunciatura, el president ha anat al Palau, per a complimentar la reina Cristina.

El senyor Dato ha manifestat que la reina mare havia preguntat si era exacta una noticia circulada sobre la mort del rei de Baviera.

—Jo — ha afegit — he contestat que el Govern no tenia noticies oficials sobre la mort. L'únic que se sabia és que estava malalt i que la seva malaltia inspirava temors, per tractar-se d'una persona d'edat avançada.

De totes maneres, el marquès de Lema ha telegrafiat a Basilea, demanant informes sobre l'estat del rei de Baviera.

Després s'ha traslladat el president a la Presidència, on ha rebut els periodistes, facilitant-los les noticies que antecedeixen.

Després ha afegit:

—He hebut un telegrama del marquès de la Torrecilla, donant compte de l'estada dels reis a Londres.

Es mostren molt satisfets de les atencions que reben.

En les noticies que es reben de Londres es reflecteix l'excellent impressió i èxit que ha constituit l'Exposició d'Art Espanyol i els seus organitzadors han merescut per això, de les personalitats i públic, els més entusiastes elogis i la impressió de les obres allí exposades han constituit un veritable homenatge a l'art espanyol.

Amb això queden comprovades les suposicions que fèiem després de conèixer l'èxit que havien obtingut en certàmens anàlegs en els quals s'havien presentat.

Ha parlat després el president del viatge del governador de Barcelona a Madrid.

—Com els havia anunciat — ha dit — ahir a la nit celebrarem una conferència molt llarga el general Martínez Anido, el ministre de la Governació i jo.

Vàrem parlar de tot el que es relaciona amb Barcelona: del passat, del present i de l'esdevenidor.

El nou governador coneix el nostre criteri sobre els problemes palpitants de la Ciutat Comtal.

Aquesta tarda, en l'exprés, tornarà a Barcelona el senyor Martínez Anido.

Ha anunciat el cap del Govern que el dissabte se celebrarà Consell de ministres a la Presidència, a dos quarts de sis de la tarda.

Com que un reporter li ha preguntat sobre la data de les eleccions, el senyor Dato ha contestat:

—En el Consell del dissabte es tractarà de la data de les eleccions, perquè segurament el ministre de la Governació portarà a coneixement dels seus companys aquest detall.

Ha acabat les seves manifestacions el senyor Dato dient que el ministre de la Guerra li havia telegrafiat donant-li compte de la seva estada a Avila, i de les visites efectuades als establiments militars de Valladolid.

LA VAGA DE DEPENDENTS

No hi ha hagut variació sensible en la vaga de dependents del comerç, fora l'augment de botigues obertes, per haver accedit a les millores sol·licitades per llurs dependents i el tancament de nous establiments, que afecten als nous ramis de dependència que s'havien declarat en vaga.

Malgrat el nombre de dependents parats, que són uns deu mil, no hi ha hagut cap incident d'importància.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Reial decret prorrogant novament per deu mesos el periode de vigència de la llei d'11 de novembre de 1916, anomenada de les subsistències.

Reial ordre d'Instrucció pública i Belles Arts, disposant que s'anunciï a concurs previ de trasllat la provisió de la plaça de professor de Gimnàsia, vacant a l'Institut de Cartagena.

Anunciant trobar-se vacant la Secretaria judicial dels jutjats de primera instànci ade La Bañeza i de Mahó.

EL CONGRES POSTAL

Han acabat els treballs que s'havien encomanat a la comissió primera del Congrés Postal, que estava encarregada de fer la revisió del conveni principal de la Unió.

Pot calcular-se el treball que haurà portat a cap aquesta Comissió, tenint en compte que el conveni principal, com el seu nom indica, tracta de l'organització de tots els serveis encomanats al correu en les relacions amb tots els països de la Unió, de les atribucions que competeixen a l'oficina internacional de Berna, de la liquidació de comptes, de les bases de tots els reglaments, dels acords dels altres serveis i de la duració de tots els convenis.

Quan acabà la discussió, el president de la Comissió, degà del Congrés, M. Debeste, delegat d'Itàlia, que des del començament de les seves tasques ve donant proves del seu talent i de la seva competència, pronuncià un discurs de comiat molt sentit.

Digué que no esperava, per raó de la seva edat, assistir a més Congressos Postals, però que conservaria, mentre visqués, un record inesborrable de l'actual, i que, mentre visqui, acompanyarà en llur vida de ventures tots els delegats.

El delegat d'Anglaterra, secretari adjunt del General Postal Office de la Gran Bretanya, saludà, en nom dels delegats que integren la comissió, al senyor Delvatti, del qual va dir que havia portat amb tals encerts els debats que l'àrdua labor que se'ls havia encomanat a ells portada a cap amb el major encert, ja que s'han adoptat acords que a tots han semblat els més convenients per a la prosperitat dels serveis.

Acabà la sessió entre visques i aplaudiments a la Unió Postal Universal.

Avui continuarà la discussió del Reglament d'execució de paquets postals, creent-se que demà pugui acabar la revisió d'aquest conveni.

La quinta Comissió, que és l'encarregada de la redacció dels convenis, s'ha reunit avui per a rebre els que corresponen a la quarta comissió i preparar la correcció d'estil.

Dintre de poc dies serà exposat en els salons del Congrés Postal un aparell distribuïdor de segells i targetes postals, fabricat per la casa Siellaf Machin Aktiengeselschaff, de Berlin.

Els que coneixen aquest aparell diuen que representa una positiva aven atge per a l'expendició dels signes del franqueig.

Ahir va invitar la delegació italiana a esmorzar, en l'Hotel Ritz, els delegats espanyols.

Al final es canviaren frases de mutu afecte per a Itàlia i per a Espanya, i es feren vots per a la prosperitat d'ambdos països, i la firma d'acords que facin més estretes les relacions postals entre italians i espanyols.

La delegació de xina es proposa obsequiar avui els delegats d'Espanya.

Són diverses les delegacions que han remès al Rei col·leccions de segells i targetes postals. Entre els països que últimament ho han fet figura Tunis, que ha enviat una completa i interesant col·lecció.

ELS ALCALDES DESTITUITS

Madrid, 11, 4'15 tarda.

Fins ara són 43 els alcaldes destituits per Reial Ordre.

LA JOVENTUT MAURISTA

La Joventut Maurista ha celebrat una reunió, acordant demanar al Govern que la guàrdia civil no intervingui en la lluita electoral, visitar el senyor Maura per a reiterar-li la infrangible adhesió de la Joventut i fer-li avinent que aquesta es troba decidida a actuar molt activament en la pròxima jornada electoral, per a combatre la perniciosa política del Govern, donar de baixa en la llista de socis de la Joventut a l'ex-diputat maurista don Joan Vitorica.

ELS PATRONS I LA DEPENDENCIA MERCANTIL

El Comitè patronal que entàn en la vaga de dependents de comerç ha facilitat una nota rectificant les afirmacions que es fan en la nota publicada ahir pels dependents.

Diuen els patrons que regna entre ells gran esperit de solidaritat, com ho demostra el fet que comerciants tan significats com els senyors Escobar, Antolí Quevedo, Alexandre i altres molts citats en la nota dels dependents com a conformes amb les seves bases, han autoritzat al Comitè patronal per a manifestar que no han firmat ni firmaran cap base mentre el Comitè no ho disposi, i que pel contrari, certs elements els volien fer creure que comerciants i similars havien firmat les bases, podent comprovar la inexactitud de la noticia.

La Joventut Patronal ha publicat una enèrgica protesta contra aquells patrons que han consentit que en els seus aparadors es fixés el cartell dient que han acceptat les bases dels seus dependents.

EL PAPER

En resposta a les afirmacions contingudes en la proposta elevada al Consell de ministres pel Sindicat de Professions liberals, la Societat Cooperativa de fabricants de paper, en una extensa carta que dirigeix a alguns periòdics, oposa algunes consideracions.

Nega que hi hagi escassetat de paper a Espanya, sinó una crisi de transport que impedeix distribuir la producció.

Respecte a la inseguretat de la cotització, diu que és una realitat inevitable i inherent a tota empresa industrial quan es desconeix el preu de la primera matèria.

Nega l'afirmació de la proposta de què hi hagi avis cert que el paper seguirà pujant. Aquest avis, si hi és, no procedeix de la Papelera, que té, pel contrari, la impressió que ha d'iniciar-se un descens en el preu de la pasta i per conseqüència del paper.

També nega que sigui exacte que disminueixi la producció de llibres.

Segons dades de la Direcció de Duanes, en 1917 l'exportació de llibres fou de 1.630.162 quilos, i en l'any 1919 arribà a 1.920.254.

Acaba la carta mostrant el recel que la urgència amb què el Consell de ministres ha acollit la propos a amagui el propòsit de perseguir la indústria paperera espanyola.

EL PREU DEL PAPER

Madrid, 11, 5'15 arda.

La «Gaceta» publica el següent:

«La comisión creada por el artículo segundo de la ley de 29 de julio de 1918, y en virtud de lo dispuesto en las reglas 13 y 15 de las dictadas para la ejecución de la misma, ha acordado fijar provisionalmente las siguientes diferencias màximas por 100 kilogramos de papel empleado en el presente mes por las publicaciones periódicas que se ajustan a los cinco tipos establecidos por la misma comisión y como de aplicación màs usual en esta clase de publicaciones, a saber:

Primera clase 124'70 pesetas; segunda, 125'20; tercera, 124'20; cuarta, 124'20, y quinta, 123'70

Asímismo ha acordado señalar los siguientes precios por 100 kilos de papel empleado en la industria del libro: primera clase, 124'43; segunda, 127'43; tercera, 139'43, y cuarta, 160.

Lo que en cumplimiento de la regla 15 de las dictadas para la ejecución de la ley de 29 de julio de 1918, se publica para conocimiento de los interesados a los efectos consiguientes.

Madrid, 9 de noviembre de 1920. — El presidente, Juan Ródenas.»

LA VAGA DE ZAMORA

Zamora. — La situació continua agreujant-se en alt grau, no besllumant-se la solució que posi fi a l'actual estat de coses.

La vaga general plantejada fa tres dies, s'ha estès a les indústries on treballava personal no associat.

El comerç roman tancat i segueixen sense publicar-se els periòdics.

La vaga carrilaire continua en el mateix estat.

Avui s'han registrat noves topades amb la guàrdia civil, resultant alguns contusos.

DETENCIONS A SARAGOSSA

Saragossa. — Durant la nit passada continuaren les detencions de sindicalistes per ordre governativa.

Han estat detinguts Nicasi Domingo, cadiraire d'ofici i conegut propagandista del sindicalisme, un fill seu, anomenat Joan Domingo, ebenista, i Agustí Valleruelo.

Aquest últim, cambrer del café d'Europa, fou detingut en el moment que presentava el compte.

PER A SOLUCIONAR EL CONFLICTE DELS METAL-LURGICS

Abans de marxar a Barcelona el governador, senyor Martínez Anido, ha conferenciat amb el ministre del Treball, acordant nomenar una comissió composta per tres enginyers i dos delegats del ministeri de Foment, presidida per l'alcalde de la ciutat comtal, perquè estudi una solució definitiva al conflicte dels metal-lúrgics.

LA VAGA DE SALAMANCA

Salamanca. Durant el dia continuaren els tràmits per a cercar una fórmula de solució al greu conflicte plantejat.

Ahir vespre intentà el governador celebrar una reunió amb el Comitè de vaga ferroviari i una representació patronal, però aquesta no hi assistí.

No circulen trens i ha arribat el correu, ni periòdics Madrid.

El servei de coresponencia als pobles propers es realitza amb autocamions.

Continua la tranquil·litat.

Pels carrers patrullen nombroses forces de la guàrdia civil.

Les estacions són fortament custodiades.

Segueixen les gestions realitzades per particulars i elements estranys a la Federació Patronal i als obrers, per tal d'escursar les distàncies i arribar a una solució harmònica.

NOTES DE BILBAO

Bilbao. — Anit passada es reberen noticies telegràfiques a Bilbao, dient que el vapor «Santa Rosa» havia naufragat en aigües del golf de León.

La casa navilera Zubia, la qual és propietària d'un altre vapor d'aquesta matrícula, que porta el mateix nom, ha dit que el seu vaixell es troba actualment a Huelva, sens novetat.

—Els transatlàntic «Reina Cristina», després d'abandonar el dic que ocupava a les drassanes del Nervión, ha quedat ancorat avui a la dàrsena de la Benedicta.

—Els obrers acomiadats esperen que el dissabte quedarà resolt el conflicte que tenen pendent amb la factoria. La resolució se'ls ha manifestat que vindrà de la Direcció.

LES VAGUES DE SEVILLA

Sevilla. — S'han declarat en vaga 50 obrers del port que estaven ocupats en la reconstrucció del moll anomenat de Nova York.

També s'han declarat en vaga els vaquers d'aquesta capital.

GUANTS
DE PELL I DE PUNT
per a senyora, senyor i nois. Guants de reglament per a militars. Extraordinari assortit en totes les classes. Preus sumament limitats.
CASA VILARDELL
Fàbrica de géneres de punt
Hospital, 36 i 38. — Sucursals: Comte Asalto, 8; Carme, 73, i Riera Baixa, 26
MAGATZEM: Barbarà, 16 bis
Telèfons 3658 A. i 3659 A.

En reunió celebrada pels carreters s'acordà declarar el boicot a la Companyia Sevillana de Transports, per admetre personal no sindicat.

Els cervesers en vaga celebraran una reunió, acordant persistir en l'atur fins que la fàbrica Cruz del Campo accepti les bases que li foren presentades pels seus obrers.

MANIFESTACIONS DEL GOVERNADOR DE BARCELONA

Madrid, 11, 8'30 nit.

El diari «Hoy» publica aquesta nit una conversa mantinguda per un redactor amb el governador de Barcelona durant el seu viatge a Madrid.

«— Voy a Madrid — dijo el señor Martínez Anido — a conferenciar con el Gobierno y ponerme de acuerdo con él acerca de las medidas que se deben adoptar para seguridad de Barcelona y ver de llevar la calma a los espíritus.

Yo no he sido nombrado para actuar como militar, con la férrea disciplina del cuartel. Ni extremaré el rigor ni la violencia, sino procuraré mantenerme en el justo medio.

En Barceolna hay que distinguir el problema social del terrorista.

Mi actuación, en lo que al problema social se refiere, se basará en una justicia estricta. Ni me inclinaré al lado de los patronos ni de los obreros; claro está que en lo que a reivindicaciones se refiere, he de estudiar con cariño las que piden los obreros.

No se puede admitir que cuando algunos patronos obtienen pingües ganancias sus obreros luchen con dificultades en sus hogares, como tampoco que a pretexto de un aumento en los jornales se duplique el precio de las cosas, encareciendo la vida. Eso, sobre no ser moral, solivianta los ánimos y es causa originaria de muchos de los conflictos actuales.

Quiero dar a los obreros una sensación de justicia y que no crean que se les va a medir por distinto rasero que a los patronos. Para mí tan dignos de consideración son los unos como los otros.

Respecto a reuniones, yo no me opondré a que celebren los obreros todas aquellas que soliciten previamente y en las que se limiten a tratar de los asuntos que indiquen en la convocatoria. Antes de salir para Madrid me han solicitado permiso para celebrar una reunión, y se lo he concedido gustoso.

Respecto al problema terrorista, he de ser inexorable. No se puede consentir el que las bandas de criminales operen impunemente y a pleno día en las calles céntricas de la población. Ese es un espectáculo bochornoso en cuya extinción han de cooperar todas las conciencias honradas.

Es necesario que la conciencia ciudadana barcelonesa despierte de su sopor y ayude a las autoridades. Esto es algo difícil por el medio ambiente: Barcelona debe hacerse cargo que no puede ni debe permanecer con los brazos cruzados ni consentir que algunos crímenes los presencien ciertos ciudadanos que no cooperan luego a la acción de la justicia.

Claro es que algo se puede prevenir. Por eso he conferenciado con el jefe superior de policía, señor Arlegui, dándole instrucciones concretas para que se practiquen sin cesar registros y cacheos. Además, con policía mal pagada no se pueden hacer milagros; no hay quien tenga heroes por 4 pesetas. Es precisa una policía bien pagada y gratificar en metálico los servicios extraordinarios que presten.

De política, nada: ni soy político ni nunca lo he sido. El Gobierno no me ha designado para ocupar un puesto que en las actuales circunstancias parece preñado de dificultades, y yo, a fuer de buen militar, cumplo con mi deber aceptándolo. En las luchas políticas no tengo porque inmiscuirme, pues harto tendré que hacer con ver de estudiar y aplicar soluciones concretas al problema social y dar con la clave del terrorismo. Conste, pues, y con esto termino— dijo el general Martínez Anido — que, contra lo que algunos han creído, vengo al cargo de gobernador no para, como vulgarmente se dice, dar palos a diestro y siniestro: mi deber es otro y a él me atendré. Quiero que obreros y patronos vean en mi al representante de la autoridad que establece las mismas nor-

GRANS MAGATZEMS
SANTA EULALIA

CONTINUAMENT REBEM NOUS
MODELS
EN
ABRICS, CAPES I VESTITS
PER A
SENYORA i NENA

REPRODUIM ELS MODELS EN TOTES QUALITATS
A PREUS MOLT ECONOMICS

mas de justicia para unos y para otros.»

VISTA D'UN RECURS

Madrid, 11, 9'15 nit.

Davant la Sala quarta del Tribunal Suprem, de nova creació, s'hi ha celebrat avui la vista d'un recurs formulat per la Federació de Pràctics de ports d'Espanya i alguns pràctics del port de Barcelona, contra tres Reials ordres dels ministeris de Marina i Foment que reconegueren a determinades companyies navilieres subvencionades el dret a una bonificació d'un quaranta per cent de les tarifes de practicatge.

Ha sostingut el recurs el senyor Guimón, entenent que aquestes bonificacions han d'ésser acordades per les Juntes locals de ports.

S'ha oposat al recurs el fiscal.

L'ALT COMISSARI

El general Berenguer anirà dos o tres dies a Sevilla, acompanyant la seva família, en comptes d'anar a Melilla, com equivocadament es digué.

VISTA D'UNA CAUSA

El dia 15 del corrent començarà a la Sala del criminal del Tribunal Suprem el judici oral i públic per la manca de 1.141.000 pessetes en el capital de «Los Previsores del Porvenir», que es descobrí fa més de tres anys.

Figuren com a processats el director, el tresorer, el comptable, el secretari i l'assessor; els dos últims per haver interinejat càrrecs dels primers.

Ultra el fiscal, exercita l'acusació, en nom de la societat, el lletrat senyor Ruiz i Benítez de Lugo.

Defensen els processats els senyors Bergamín, Ruiz Valarino, Martínez Pardo, Cobián i Sánchez Fábregas.

ELS TRAMVIES DE MADRID

Al despatx de l'alcalde s'ha celebrat una reunió per a tractar de corregir les deficiències que actualment s'observen en el servei de tramvies.

El director de la companyia ha fet presents les enormes dificultats amb què topa per augmentar el servei, perquè a causa de les dificultats dels transports i de les vagues no li són trameses les caixes dels cotxes, xasis i motors, la construcció dels quals té encarregada des de fa molt de temps a València, Estats Units i França.

S'han acordat diverses modificacionscions en l'actual reglament de tramvies.

CAP A BARCELONA

Madrid, 11, 10'30 nit.

Aquesta tarda ha sortit cap a Barcelona el nou governador civil, general Martínez Anido.

També ha marxat cap a Barcelona el funcionari de l'Institut de Reformes Socials don Ricard d'Iranzo, el qual hi va com a comissionat oficial del ministeri del Treball.

GOVERNADOR MILITAR

S'afirmava aquesta tarda en alguns círcols polítics que seria designat per al Govern militar de Barcelona el general de divisió don Cèsar Alguado.

EL CONFLICTE DELS METAL-LURGICS I L'ORGANITZACIO OBRERA

Han arribat a Madrid els senyors Aris, Albó i Rueda, delegats del Sindicat del ram de la metal-lúrgia de Barcelona.

Acompanyats de don Roderic Soriano han visitat el sots-secretari del ministeri del Treball, per a manifestar-li la conveniència que siguin de Barcelona dos dels cinc membres, ultra el president, que han de constituir la comissió de tècnics, per a estudiar les demandes presentades pels obrers de la metal-lúrgia en la vaga última.

Avui o demà pensen els delegats plantejar al senyor Dato, en nom de l'organització de Barcelona, el problema de la legalitat dels sindicats.

Els representants de l'organització obrera de Barcelona opinen que els fets lamentables que es produeixen amb motiu dels conflictes socials són conseqüència de l'estat d'anormalitat permanent que regna a Barcelona, i tenen la seguretat que els dits fets desapareixerien per complet en un ambient d'equitat i de respecte a les lleis i als drets obrers.

Segons les impressions que la comissió obrera tregui de la seva visita al president del Consell, el diumenge al matí se celebrarà un gran míting, en el qual pendran part els delegats Rueda, Albó i Arís.

LA VAGA DE DEPENDENTS

Avui han vagat els mateixos gremis de dependents.

Demà secundaran l'atur els dependents dels rams de ferreteria, aparells elèctrics, pisa i cristalleria.

Aquest matí s'han registrat nombrosos incidents.

DEFUNCIO

Don Josep Maroto Castellanos, el qual anit passada fou enfilat entre dos tramvies a la Porta del Sol, ha mort avui a conseqüència de les greus lesions sofertes.

EL CONFLICTE DE RIOTINTO

Davant el rompiment de negociación entre els empleats i obrers de Riotinto i la comissió patronal, el governador de Huelva practica gestions encaminades a què es reprenguin les negociacions interrompudes.

CASES BARATES

L'Institut de Reformes Socials ultimarà un d'aquests dies l'avantprojecte de llei sobre cases barates, que li ha estat encarregat.

EL PA A MADRID

El marquès de Grijalba ha manifestat avui que persistia en el ferm propòsit que ni un sol gra de blat del que facilitarà el Govern a preu de taxa sigui empleat sinó en la fabricació de pa de xeixa subjecte a pes.

Ha afegit que és discutible si ha de continuar o no el règim de privilegi que en la qüestió del pa gaudeixen Madrid i Barcelona, però no pot discutir-se que és un privilegi establert a favor del poble consumidor. Per això no consentirà que es transformi en benefici d'un determinat gremi, i arribarà, si cal, fins a la incautació de les fleques, que ja estigueren sotmeses una altra vegada a aquest règim.

—A conseqüència de l'escassesa de pa s'ha notat durant tot el dia a la porta de les fleques nodrides cues, registrant-se molts incidents.

Els obrers acomiadats ahir foren admesos per llurs patrons, però, amb tot i això, avui tampoc s'ha fabricat el pa suficient.

NOTA BURSATIL

Madrid, 12, 12'30 matinada

La situació i característiques del canvi internacional no s'han modificat. Segueixen l'animació i demandes de xecs i les cotitzacions s'eleven més i més, lleva del dòlar, que porta un parell de dies estacionat, si bé mostrant-se ferm. Els francs passen de 47'85 a 48'05; els belgues, de 50'50 a 53'25; les lliures, de 27'34 a 27'62, i els marcs, de 9'65 a 9'85. Els dòlars queden, sense variació, a vuit pessetes en xec i a 8'06 en ordre cablegràfica.

El Deute regulador puja 15 cèntims en la sèrie major i tanca a 71'35. En les restants sèries no varia. Els Amortitzables tampoc modifiquen llurs preus anteriors i l'Exterior i Interior nou cedeixen alguns cèntims.

Els valors industrials estan millor disposats que en sessions anteriors, guanyant cotització els Ferrocarrils, Sucreres i Fèlgueras. El Banc d'Espanya continua baixant i passa de 558 a 547.

NOTES DEL PALAU

El príncep d'Astúries s'ha passejat aquest matí a cavall per la Casa de Camp.

Els seus germans, els infantets, han donat els passeigs de costum en cotxe.

Aquesta tarda, a les tres, acompanyat dels seus professors, ha visitat detingudament el príncep d'Astúries la Reial Armeria, escoltant amb gran atenció les explicacions que li han donat els professors.

—A les cinc de la tarda s'ha projectat en una de les sales del Palau, davant la Reina donya Maria Cristina i els seus néts, una pel·lícula cinematogràfica feta recentment amb motiu de les maniobres militars, a les quals, com a caporal del regiment Immemorial del Rei, assistí el príncep d'Astúries.

Invitats per aquest, han acudit a presenciar l'exhibició alguns caps i oficials que prengueren part en les maniobres.

—L'exposició que cada any celebra el Guarda-roba de Santa Victòria serà inaugurada per la Rtina a últims del corrent mes.

La junta està fent amb tota activitat els preparatius de la dita exposició.

DESGRACIA

A primeres hores de la nit transitava pel carrer de la Magdalena la vella de 73 anys Josepa Navarro i Navarro, quan s'ha enfonsat una llosa del paviment i ha caigut a una de les obertures de les obres del Metropolità.

Conduïda a la casa de socors, se li han apreciat contusions greus a diverses parts del cos.

EL PA

En la reunió celebrada aquesta tarda al Govern civil pel governador, l'alcalde i els representants dels flequers s'ha convingut en què tota la farina que faciliti el Govern a preu de taxa estigui subjecta a preu i pes, dedicant-se el 80 per cent a peces de quilo i mig quilo, i el 20 per cent o restant a panets de 20 grams, que es vendran a 14 cèntims.

El pa de luxe es fabricarà amb la farina adquirida lliurement pels flequers, encarregant-se a la Junta de Subsistències que assenyali el preu a què hagi de vendre's aquesta classe de pa.

OFERIMENT REBUTJAT

L'ex-senador i ex-diputat don Emili Junoy ha rebut el següent telegrama:

«Comitè electoral izquierdas le ofrece puesto candidatura Barcelona. Contesce. — Tous, Flamerich, Ruiz.»

El senyor Junoy ha contestat en els següents termes:

«Agradeciendo profundamente deferencia, no puedo ofrecer mi modesto nombre para combinaciones electorales contrarias sentimientos regionalistas. Solamentte aceptaría puesto de honor en candidatura de reivindicaciones genuinamente obreras y de justicia social. De todos modos, muchas gracias.»

LA FESTA FRANCESA

Com anunciàrem, la colonia francesa ha celebrat avui l'aniversari de l'armistici.

A les deu del matí ha acudit a l'església de Sant Lluís dels francesos, per a oir una missa celebrada en memòria dels morts a la gran guerra. Han assistit a la cerimònia l'ambaixador de França, el cònsol de la dita nació, el director i professors del Liceu Francès, el director de l'Institut Francès, els Comitès de les societats franceses a Madrid, i especialment una nodrida representació de l'Associació de combatents, que, com se sap, comprèn nombrosos espanyols.

El rector de Sant Lluís dels francesos ha pronunciat una al·locució commovedora.

A les dotze s'ha celebrat una recepció a l'Ambaixada de França, la qual ha estat concorregudíssima.

El president de la Societat Francesa ha pronunciat un curt discurs, en nom de la colònia francesa, al·ludint la festa que avui se celebra a París, amb motiu del cinquantenari de la proclamació de la República i l'homenatge retut a l'heroi que ha estat sepultat sota l'Arc del Triomf.

Ha exaltat la memòria del gran patriota Gambetta, el cor del qual es trasllada avui al Panteó, i ha acabat expressant la gran satisfacció produïda per l'exaltació a la presidència de la República Francesa de M. Millerand.

L'ambaixador de França ha contestat amb un discurs que ha estat moltes vegades interromput pels aplaudiments de la concurrència.

Ha evocat la França de les Creuades, de Joana d'Arc, de la Revolució i de la Gran Guerra, que sempre és la matexa: la França eterna.

La tradició, — diu — no és un punt mort, sinó una ratlla recta que no es trenca i que ajunta les glòries del passat a les del present.

Si hagués de pintar a la faisó dels grans pintors espanyols un quadro de la Gran Guerra, haurien de figurar en segon terme els fets del passat, que no poden separar-se dels del present.

Ha afegit que les glòries actuals són obra de la República, la qual ha salvat la França de la impotència dels poders personals. La gran virtut de la República és que des que va nèixer ha estat, sense anomenar-se'n, un Govern de defensa nacional.

Després de retre un homenatge a Gambetta, parla de l'actual situació de França, sense por en la guerra, i sense màcula en la pau. Convençuda del seu dret, vol que se li faci justícia completa.

Acaba elogiant la unió sagrada, la darrera manifestació de la qual ha estat l'elecció de M. Millerand per a la presidència de la República.

GRANS MAGATZEMS
SANTA EULALIA

Extensíssim assortit en
Abrics i Vestits
CONFECCIONATS
PER A
SENYOR I NEN
EN TOTES LES FORMES I QUALITATS

PREUS MOLT REDUÏTS

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)

Alfons	129'00	per 100
Isabel	135'00	» »
Unces i mitges unces	130'00	» »
Quart d' unça	129'00	» »
1|16 d'unça	140'00	» »
Francs	129'00	» »
Dolars	6'75	» »
Lliures	32'50	» »

CANVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa **SOLER I TORRA GERMANS**, Rambla dels Estudis, 13, i Bonsucces, 1.

PREUS DE COMPRA

Billets:	Francesos,	47'25
»	Anglesos,	27'00
»	Italians,	28'00
»	Belgues	50'00
»	Suïssos,	121'00
»	Portuguesos	0'90
»	Alemanys,	9'10
»	Austriacs,	1'50
»	Holandesos,	2'00
»	Russos,	10'00
»	Grecs,	60'00
»	Suecs,	1'15
»	Noruegs,	0'90
»	Dinamarca,	0'90
»	Romania,	12'00
»	Turquia,	00'00
»	Estats-Units,	7'85
»	Canadà,	6'25
»	Argentins,	2'35
»	Uruguais,	5'35
»	Xilens,	1'00
»	Brasilers,	1'10
»	Bolivians,	1'75
»	Peruans,	31'00
»	Paraguais,	0'25
»	Venezuela,	00'00
»	Japonesos,	2'75
»	Argelins,	43'00
»	Egipte,	24'00
»	Filipins,	2'75

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraeix cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggestions dels nostres amics i lectors.

Tots ells compendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggestions que siguin útils o factibles.

Volen que el vostre automòbil estigui ben conservat i atès?
Doncs envieu-lo al
GRAN GARATGE
construït exprofés a l'encreuament de la
Gran Via Diagonal amb el Passeig de St. Joan
(Davant del monument Mn. Cinto)
Per garantir en el
GRAN GARATGE
la més extremada cura dels autos
Per la seva capacitat i espléndida situació, ofereix el més gran atractiu a tot propietari d'auto que s'interessi per la conservació del seu cotxe.
Telèfon 2016 G,

Pàgina Musical de LA VEU

12 novembre de 1920
26

LA RÍTMICA DE JAQUES-DALCROZE

El curs d'estiu per a professionals en l'Institut de Ginebra

Institut Jaques-Dalcroze a Ginebra
Vestibul
Fot. Gilli

Estudis de Rítmica per infants de l'Institut Jaques-Dalcroze de Ginebra
Fot. Boissonas

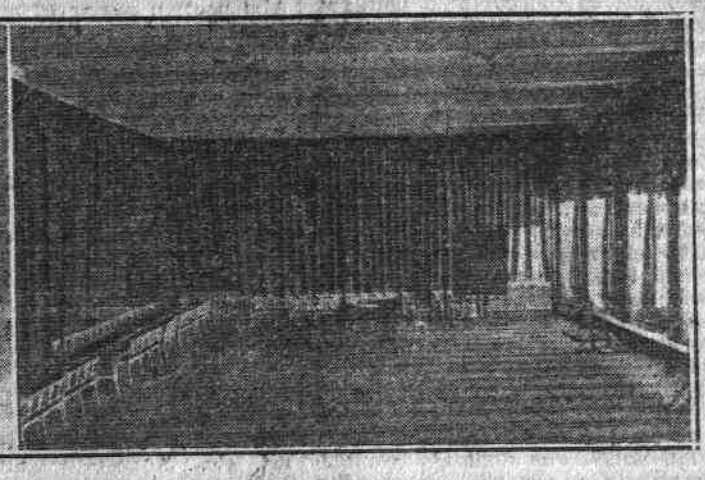

Institut Jaques-Dalcroze a Ginebra
Sala per als estudis de Rítmica
Fot. Gilli

Iniciada tot just la pau entre les nacions d'Europa, els amics i els fervents de la cultura i de la civilització, els pelegrins i els apòstols de la intelligència i del perfeccionament humà, els creients incorregibles que esperen un esdevenidor millor, els obscurs però optimistes treballadors que laboren infatigables pels temps futurs, a poc a poc tornen a trobar-se. Els nuclis que defensaven i sostenien generosament tots els bells ideals del viure i que la guerra, dura i inclement, havia dispersat sense pietat, tornen a formar-se, i, en mig dels egoismes i de les lluites desenfrenades, per damunt les divergències i confabulacions diplomàtiques, malgrat les dificultats de tot ordre i de tota mena que barren encara els camináls, les sagrades unions van refent-se en la pau segura i humil dels servids cenacles, i de les nacions més irreconciliablement enemigues veiem sorgir les mans temorenques que s'allarguen les unes vers les altres, guiades totes pel mateix anhel benaurat de laborar plegades per anar continuament tornant a la pobra humanitat el seu equilibri, tan fàcilment perdedor.

I un premi meravellós és atorgat a tots aquests diversos i esforçats cavallers de l'ideal. Un intercanvi de mirades intelligents, de paraules estranyament sonores, de cançons que revelen nous matisos de joia o de dolor, d'idees que s'agermanen, d'anhels i esforços que es fonen en un anhel i un esforç comú, apropen i escurcen les distàncies del món. Cadascú, en tornar a la seva aula o al seu laboratori de treball, pensa amb les coneixences, amb les amistats llunyanes que també laboren en la mateixa obra i amb una fe idèntica, i un hom sent vibrar potents dins el seu esperit les palpitacions del món, se sent amorosament lligat, noblement solidaritzat amb els dalers, amb les aspiracions, amb les activitats de tota la humanitat, i les valors de raça semblen acusar-se llavors amb més força i recobrar vigoroses el seu fecund esperit d'immortalitat.

—

A Ginebra, la ciutat riallera i pacífica per excellència, que sota la silueta austera del Mont Blanc, sembla obrir les portes del llac Léman; sojorn agradable i tranquil que conserva pur encara el seu tradicional ambient de llibertat i d'intellectualitat; la ciutat confortable i elegant, la ciutat pintoresca, agradable al turista cosmopolita; la ciutat dels innombrables congressos; del bell afany educatiu i de la preocupació per les coses morals; la ciutat benèfica i altruista, refugi de tota mena d'exilats i d'apassionats fugitius, l'eminent compositor i pedagog doctor Emili Jaques-Dalcroze té instal·lat el seu notable Institut per a portar a la pràctica la seva concepció genial de tota una nova educació a base del Ritme. Allà, seguint el costum anual d'antic establert, ha tornat a reunir, el Mestre, el creador, als seus antics deixebles, als seus seguidors fidels que, escampats d'ací d'allà del món, comencen ja a devenir nombrosos.

L'Institut Jaques-Dalcroze ocupa a Ginebra els baixos i primer pis d'un senzill però elegant immoble del carrer de la Terrassière, a l'est de la ciutat, en un dels barris moderns dels seus eixamples. Els qui, ja d'anys, venim seguint atentament l'obra del mestre i coneixem les dificultats amb què aquesta ha vingut lluitant constantment, veiem amb pler aquesta fundació, tan modesta com simpàtica i atractiva, aixecada en la ciutat mateixa, dins la qual els primers assaigs i les primeres lluites del mestre havien tingut lloc. Recordem aquells temps en què Jaques-Dalcroze donava els seus cursos en locals manllevats i en les escoles públiques, perquè el Conservatori tancava les seves pórtes a l'ardit innovador, i recordem, també, més tard, la formidable empresa dels germans Dorhn a Hellerau (Dresre), on el mètode Jaques-Dalcroze trobà un camp illimitat d'acció i semblà assolir la seva màxima puixança. La figura franca i vibrant d'aquell malaurat Wolf Dorhn ens revé ara poderosa a la memòria i amb ella la del bon Boepple, tot afable i cordial: dos grans collaboradors del mestre, dos amics fidels desapareguts ja per sempre.

La impressió que ens produeix aquest nou Institut és seriosa, tranquil·la i agradable. No deixa això de constituir un triomf. Hellerau és lluny, però, no obstant, qualcom d'Hellerau és arribat fins aquí. La grandiositat, certament, és perduda, però aquest ambient d'intimitat i de recolliment i de benestar que aquí es respira és cosa bona. El mestre apar aquí més a prop de nosaltres, i nosaltres ens sentim més a prop del mestre. Afegirem que aquest Institut, més que el mateix Hellerau, té, amb tot i no acabar de ser-ho, quelcom de definitiu. Ja ens acontentaríem per ara de poder tenir això a Barcelona. Hi entro per primera vegada i m'hi trobo de seguida com a casa.

—

El dilluns, dia 2 d'agost, s'obre el curs. Fa vuit anys que no he vist el mestre. Pel carrer, abans d'arribar a l'Institut, ja trobo antigues coneixences. Tothom sembla port en el rostre la llum anhelant d'un millor esdevenidor. Quina alegria... Entrem a l'Institut. El vestibul és ple de cares noves. Entre elles, no obstant, alguna de coneguda. Oh sí! Es tal! Mr. A.!... Mlle. B.!... Quin goig de retrobar-nos!... Diferents parles es barregen unes amb altres... Una veu i una rialla ben coneguda es destaquen de sobte entre totes. És la veu insinuant i la rialla franca i entremaliada del Mestre.

—Oh! Mr. Jaques?...

—Què tal, l'amic meu?

I ens besem i ens abracem llargament i en uns moments, en breus paraules, apar que deixem ple el buit dels anys de separació. Em presenta alguns dels nous deixebles del curs, que jo no conec encara, i se'ns emporta a tots escala amunt, a començar les tasques.

El temps no ha passat per al mestre. El trobo, inclús, més rejovenit que no l'havia deixat jo a Hellerau l'any 1912, època de la fundació d'aquell magne «Bildungsanstalt». Conserva, malgrat la seva grossa complexió, una agilitat extraordinària; la seva color és sana, la seva mirada viva i penetrant, la seva imaginació alerta i el seu humor inesgotable. Davant d'ell us sentiu confiats i optimistes i us sentiu, oi més, infants.

—

Són «seixanta dos», enguany, els inscrits als cursos d'estiu; pertanyents a diverses nacionalitats. Hi ha 29 inscrits dels diversos indrets de Suïssa, 13 d'Anglaterra, 4 de França, 2 de Catalunya, 2 d'Itàlia, 3 d'Holanda, 2 de Suècia, 2 de Rússia, 2 d'Alemanya, 1 d'Austria i 2 del Nord d'Amèrica. Citem, d'entre ells: Mr. Faller, organista a Le Locle (Suïssa) i la seva esposa, professora de cant; Mr. Gersbach, professor de cant a Reigoldswil (Basilea); Mr. Martí, mestre nacional a Ginebra; Mr. Piantoni, compositor de Ginebra; Mr. Wend, professor de piano del Conservatori de Ginebra i crític musical; Mlle. Wagner, professora de música i rítmica a Lausanne; Mlle. Bünsli, institutriu a Saint-Galles (Suïssa); Mlle. Widmer, professora de piano a Zurich (Suïssa); Mlle. Wiskemann, dansarina de Zuric (Suïssa); Mlle. Blanc, institutriu de Ginebra; Miss Bamford, institutriu a Nottingham (Anglaterra); Miss Bradford, institutriu Froebel a Londres; Miss Cox, compositora i professora de música a Watford (Anglaterra); Miss Trunbull, cantant de Londres; Miss Rose, actriu i professora d'art dramàtic a Londres; Miss Pelling, institutriu a Londres; Mr. Ried, professor de Música a l'Acadèmia Reial de Londres; mademoiselle Dupont, professort de cant a Firming (França); Mlle. Mantout, dansarina de l'Opera a París; Mlle. Pomet, professora de música i rítmica a Bourg-en-Bresse (França); Mlle. Larbouillat, professora de música de París; Plàcid de Montoliu i la seva esposa, professor de música i rítmica al Bryan Mawr-College - Pensilvània (Amèrica del Nord); Mr. Ferraria i esposa, compositor i professor de música i rítmica a Torí (Itàlia); Mlle. Adama v. Sheltema, professora de rítmica a Berlín; Mlle. van Deventer, cantant i professora de rítmica a Zwolle (Holanda); Mr. Pescbier, pianista de Ginebra; Mlle. Karlson, institutriu a Orebtó (Suècia); Mlle. Antik, professora de Rítmica a Petrograd (Rússia); Mlle. Ilovaiska, dansarina a Rússia; Mlle. Epping, pianista i professora de rítmica a Berlín; Mlle. Rossanelli, professora de música i rítmica a Viena (Austria), etc., etc.

—

Dos catalans al curs: En Plàcid Montoliu, intrèpid i aventurer, vingut del Nord d'Amèrica, i jo, insistent i confiat, vingut de Barcelona. Es sempre un goig profund reveure un antic amic, i ho és més, encara, quan es tracta d'un amic com En Montoliu, que ha sabut obrir-se pas a través del món, i que, malgrat els llargs anys que viu absent de la pàtria, conservi ardent i pura la seva catalanitat i estima cada dia amb més fe i amb més ardor les nostres coses. En Montoliu, que tantes bones amistats conserva a Barcelona, s'ha casat amb una intelligent i altament simpàtica deixebla de Jaques-Dalcroze i té una filla de sis anys: la xamosa i gentil «Monna», que fa les delícies del seu viure. En Montoliu, que és un esperit altament refinat i senyor, i posseix una extensa cultura, ha estudiat a fons el mètode de Jaques-Dalcroze i està realitzant a Amèrica una campanya brillantíssima a favor d'aquest mètode educatiu. Els cursos que ell dirigeix són els següents: Model School, Bryn Mawr, Pensilvània; Baldwin Scholl; Bryn Mawr, Pensilvània; Lyman-School, Ardmore, Pensilvània; School of Four Seasons, Princeton, New-Jersey; Miss F. Karr's School, New-York; New York University, Departament of Music; Mount Airy School, Filadèlfia; School of Theater Arts (Direcció Ivette Guilbert), New-York; Mrs. Arriet Seymour's School (Music), New-York; Music Conservatory, Moorestown, New-Jersey; Peabody Conservatory of Music, Baltimore, Maryland, etc.

No cal dir amb quina avidesa, en veure'ns, em pregunta els detalls de Catalunya que ell tan dignament, lluny de nosaltres, sap representar!... Vaig endur-me'n d'ell la promesa que vindria a Barcelona d'aquí a un parell d'anys, a tot trigar.

L'organització dels cursos de vacances era, enguany, com segueix:

Rítmica: Dues hores diàries pel mestre Jaques-Dalcroze. — Un curs elemental d'informació i un curs superior pels antics deixebles.

Solfeig i Improvisació: Una hora diària, en dos grups, l'elemental i el superior.

Tècnica corporal o exercicis preparatoris a la Rítmica: Mitja hora diària.

Dia per altre tenien lloc a l'Institut interessants conferències del mestre Jaques-Dalcroze o converses amb ell, en les quals la discussió era permesa.

Totes les classes de Rítmica i de Tècnica corporal les dóna el propi Jaques-Dalcroze. En les de Solfeig i Improvisació alterna amb el seu jove i intelligent deixeble i actual professor de l'Institut Mr. Paul Boepple, fill del malhaurat Boepple, de Bâle, l'antic i fidel collaborador del mestre Jaques-Dalcroze.

No cal ponderar l'interès que revesteixen totes les lliçons que dóna el mestre. A la seva musicalitat exquisida, als seus profunds coneixements tècnics, al seu talent innegable d'observador i de psicòleg cal afegir-hi les seves dots excepcionals i verament genials de creador. Ell crea continuament i crea sense esforç, ans bé donant-se tot ell a la joia desbordant, a la voluptat temptadora de les seves creacions. Això fa que l'interès es renovi continuament i que la vida tan forta que palpita en els seus ensenyaments penetri molt intensament en els seus deixebles i exerceixi en l'esperit d'aquests una extraordinària i evident influència vivificadora.

—

En els cursos de Rítmica d'estiu es proposa principalment, Jaques-Dalcroze d'anar, en pocs dies, als professionals i antics alumnes que acuden d'ací d'allà a renovar el contacte amb el mestre, un resum o idea general dels treballs realitzats durant tot l'any a l'Institut i del desenrotllament i marxa progressiva del mètode. El mestre diu els exercicis que ha eliminat o substituit per altres, els que ha simplificat o simplement agrupat segons un ordenament més clar, i exposa les noves experiències i els nous exercicis creats. Les característiques d'aquest darrer curs han estat l'aportació valuosa de nous estudis en els dominis de la forma i de la puntuació dels ritmes, en els d'una agògica més simple i més rica i en els d'una dinàmica més ben ordenada i estilitzada. Jaques-Dalcroze ha aconseguit ja establir relacions, que eren indispensables, entre les diverses branques del seu ensenyament; entre la rítmica i el solfeig; la rítmica i la improvisació i l'harmonia; la rítmica i la plàstica animada. Ha realitzat també, amb èxit, assaigs

Escena plàstica de «Les premiers souvenirs»
Poema musical-plàstic de Jaques-Dalcroze
Fot. Boissonas

d'aplicació de la rítmica a l'estudi dels instruments, i ha fet de la rítmica una adaptació a les necessitats de l'escola primària, així com també a l'educació dels orbs i dels anormals.

Són d'un gran interès i plens de revelacions els seus exercicis de conjunt (línies, grups, etc.), els d'inhibició i d'equilibri i els que fan referència a les cadenes de realitzacions i als compassos de temps desiguals, alguns d'ells oferint serioses dificultats de realització i demanant una llarga i constant preparació.

La puresa i justesa dels moviments, així com tota qüestió que afecti a la contracció o descontracció i a la respiració, foren objecte d'un detingut estudi i especial atenció per part del mestre.

—

L'objecte principal de les classes de Solfeig és desenrotllar les facultats auditives i Jaques-Dalcroze és inesgotable en trobar, per assolir aquest fi, els procediments més variats i més enginyosos. Les escales, els acords, la lectura i direcció de melodies amb ritmes improvisats, els exercicis d'entonació, i els de contrapunt, constituïren la base del nostre treball.

La improvisació al piano és, potser, la part més important del mètode Jaques-Dalcroze i la més difícil d'assolir. En efecte: tot ensenyament de la Rítmica sense una base sòlida d'una correcta improvisació al piano, és impossible que doni els resultats que altrament donaria. En aquestes classes foren estudiades: cadències executades sobre ritmes imposats, sèries d'acords, canvis de compàs i de ritmes, síncopes per anticipació i per retard, oposició de matisos tàctils, etcètera. La gran valor de les lliçons de Rítmica que dóna el mestre Jaques-Dalcroze és deguda, en gran part, al seu incomparable talent d'improvisador.

—

Ben sovint, dia per altre gairebé, Jaques-Dalcroze ens reunia, al capvespre, en el saló d'espera del primer pis de l'Institut, i ens parlava. Es una necessitat absoluta, per a ell, conversar amb els seus deixebles, comunicar-los totes les idees i omplir-los de suggestions. Ho feia amb aquell aire de naturalitat i de convicció, ensems que de bonhomia i d'humor que li és propi, i aquestes converses constitueixen sens dubte el nexe del curs, i tothom en sortia encoratjat i ple d'entusiasme i d'ànsies de treballar noblement.

Recordo que ens deia un dia, entre altres coses, fent derivar la seva idea dels estudis que realitzàvem, que *ens calia viure per vibrar, en lloc de vibrar pel sol fet de viure.* I un altre dia: *Que la vida de cada home no era altra cosa que una continuada improvisació*, i que *l'home era l'inventor de la seva pròpia vida.*

—

Seguint el costum, ja tradicional en l'Institut, els participants en el curs organitzaren diferents audicions musicals. S'hi executà música seriosa de Bach, Grieg, Fauré, Strauss, Hahn, Debussy, etc., i a petició de Mr. Jaques es cantaren gran nombre de cançons populars de diverses terres. En Montoliu cantà un bell enfilall de cançons populars catalanes que complagueren extraordinàriament. Jo vaig fer conèixer les meves petites peces per a piano. En obsequi als professors assistents al curs, Mme. Nina Jaques-Dalcroze (la notabilíssima cantatriu que ben aviat podrem aplaudir a Barcelona), prengué part en una d'aquestes selectes audicions, cantant, amb la seva veu d'or i exquisida dicció, diverses cançons de Debussy, Grieg, Fauré i Jaques-Dalcroze, que foren rebudes amb els més esclatants aplaudiments. Acabaren aquestes audicions amb algunes interpretacions plàstiques que ens oferien diferents deixebles de l'Institut.

En una d'aquestes sessions, el mestre Jaques-Dalcroze ens féu sentir bells fragments del seu poema musical «La fête de juin», illustrats amb projeccions de les escenes més culminants d'aquesta gran obra patriòtica.

—

Una excursió collectiva a Bellerive, en el Bois de Caran, magnífica propietat de l'exquisit poeta i fidel amic de la Rítmica Mr. Jacques Chenevière, ens féu passar un diumenge agradabilíssim. Els deixebles, agrupats a colles, dinaren en mig del bosc i foren espléndidament obsequiats pel poeta i per la seva promesa, una de les millors i més fines deixebles del mestre Jaques-Dalcroze. El mestre alternà amb uns i altres, informant-se dels treballs i projectes de cadascú, i tothom tingué bona ocasió per a intimar i fer noves amistats.

Jaques-Dalcroze volgué, una nit, reunir entorn d'ell els antics deixebles d'Hellerau. Sis o set fóren aquests, i passàrem una vetllada inoblidable prop del mestre, remembrant els anys passats i contant cadascú les seves anècdotes a l'entorn de la rítmica i de la seva actuació propagadora.

Una visita collectiva fou també organitzada al campanar de la catedral de Sant Pere des d'on es domina tot Ginebra i es pot fruir d'un superb panorama del llac Léman i de les altes muntanyes veïnes.

—

Pocs dies abans d'acabar-se el curs em digué el mestre, entre lliçó i lliçó, agafant-me per l'espatlla:

—Voleu, avui, que sopem plegats?... Així podrem parlar tranquils una estona!

No cal dir com aquest alt honor, rarament concedit, que em feia el mestre, m'omplí de satisfacció. Com que ell, durant aquells dies, vivia al camp, em citá a un típic restaurant, i allà em mancà temps per a contar al mestre tots els incidents de les meves campanyes a favor de la Rítmica a Barcelona, els meus projectes per a l'esdevenidor i la meva fe en el triomf definitiu de la seva bella obra entre nosaltres. Això em donà lloc a llegir-li alguns dels articles que aquí s'han escrit sobre els treballs del meu Institut. Recordo els dels mestres Nicolau, Millet i Pujol; el de mossèn Carreras; els dels amics Rucabado, Farran i Mayoral i Lliurat, etc... Aquests treballs constituïren una fonda revelació per al mestre. —Quina manera tan pròpia i profunda d'enfocar les coses!... Quina visió tan personal! Quin pensament tan ponderat i precís!... — em deia el mestre—. Cal que m'ho féu traduir de seguida, això, per a la Revista de l'Institut. Aquestes coses, de la Rítmica, no les ha dites fins ara ningú més tan finament com els catalans. Quin desig tinc de venir a Catalunya!...—

I acabà el sopar fent un pla perquè Jaques-Dalcroze pogués venir enguany a veure la seva obra entre nosaltres, conèixer els nostres músics i els nostres pedagogs i tenir ocasió d'exposar-nos llargament les seves idees, tan plenes de valor i de significació.

Finalment, un sopar de comiat tingué lloc, el darrer dia del curs, que fou presidit per Mr. Jaques i la seva distingida esposa. Un extraordinari ambient de cordialitat i de companyonatge hi regnà, i acabà fent-nos fruir el mestre Jaques-Dalcroze de les seves agudes i finíssimes ironies, cantant al piano algunes cançons extraordinàriament gracioses dedicades a l'Institut de Rítmica i a alguns dels seus mestres. Tan sols enterbolia l'alegria desbordant d'aquella festa íntima la recança que el curs era ja acabat i havia sonat l'hora de separar-nos altra vegada. Mr. Jaques ens abraçà un per un i les mans s'estrenyeren les dels uns amb les dels altres, fent vots tots plegats per a poder-se trobar l'any vinent reunits altra vegada prop del mestre eminent i bondadós.

En començar de nou els meus cursos a Barcelona, a l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, m'és plaent i encoratjador evocar el record dels dies venturosos passats a Ginebra prop del mestre.

Més que mai sento arrelat dintre meu l'amor per aquesta obra fonamental que tant de bé pot fer als nostres infants i a les generacions futures.

Voldria ara, només, que el mestre Jaques-Dalcroze pogués venir ben prompte entre nosaltres i ho voldria perquè la nostra terra fes coneixença amb ell, segur com estic que conèixer l'home és estimar, ja per sempre més, la seva obra.

JOAN LLONGUERAS.

Sonatines

XIX

L'ESPIRITUALITAT GREUMENT MALALTA

A París, l'organització dels concerts orquestrals, no ja sols els de nova fundació, sinó els tradicionals, els de les velles orquestres Lamoureux i Colonne, topa amb molt serioses dificultats; importants elements del professorat deserten llurs llocs, per la senzilla raó que els «dancing», «music-halls», «tabarin» i altres catalis infectes de ballaruga i d'espectacle ínfim els ofereixen guanys molt superiors als que poden oferir-los les més enlairades manifestacions artístiques. Als «dancing», «music-halls», tabarin», etc., el públic, constituït principalment per la massa obrera que es guanya espléndidament la vida i gasta sense mesura el que té avui pensant que demà encara guanyarà més, aquest públic que, si de l'espiritualitat no n'ha fet mai religió, avui sembla haver-li declarat la guerra, es lliura frenèticament, i en abundor més gran cada dia, a les més baixes diversions, aquelles en què l'animalitat humana es despulla gairebé de tota vestimenta de civilització i de progrés espiritual.

I un distingidíssim crític musical, en l'angoixa d'aquesta situació, que significa, a data més o menys llarga, el naufragi de l'art musical francès, endreça solemnialment al professorat els següents mots: «Sigui'm permès recordar a la massa dels músics intèrprets la noblesa de llur missió. Certament, les proves de l'existència actual els causen enutjoses dificultats a diari. Que apreciïn almenys, a manca de recursos materials, la garba privilegiada de joies egoistes que no aporta pas cada dia a d'altres sindicalistes el contacte de les belles execucions. Quina recompensa, a manca d'un salari de «mercanti» estúpid, proporciona a llur tasca la immediata sensació de l'ideal promès i escollit lliurement! Llur art ha de restar per damunt de les mesquines epilèpsies socials. A ells pertoca, servidors modestos, mes potser no prou conscients de les prerrogatives que confereix el talent, aportar al culte de l'art la part del sacrifici que semblen regatejar-li com si fossin dones de servei.»

Els viaranys del pensament humà són innombrables i hem de confessar francament que el crític en qüestió ens transporta a països inconeguts i de ben difícil aclimatació. Jo em sento amb forces per a imaginar-ho tot, tot, llevat d'un bon professor d'orquestra, un artista per modest que sigui, alimentant-se ell i els seus amb «garbes privilegiades de joies egoistes» i pagant el lloguer del pis, els comptes del sastre, sabater, modista, etc., etc., amb el sobrant de les susdites garbes, mentre els altres sindicalistes, carreters, bastaixos, cirabotes, etc., etc., poden subvenir amplament a les despeses de la vida i a les barroeres diversions que l'ociositat que la curta jornada de treball els permet i el cos els demana, amb bons grapats de moneda que es fan adjudicar si us plau per força.

Sis anys fa que roden bojament pel món els noms «dret», «justícia» i «civilització»: tant han rodat, que deuen estar ben marejats. Mes és ben cert que el nom no fa la cosa, perquè, si en el dia d'avui, a un professor d'orquestra (i qui diu professor d'orquestra diu qualsevol altre obrer intellectual, que la crisi d'espiritualitat regnant pesa damunt de tots), li queden per sol recurs d'existència les garbes en qüestió i per única recompensa la immediata sensació de l'ideal promès i escollit lliurement, són un dret i una justícia als quals el ser humà dotat del sentit comú més rudimentari, renunciarà irrevocablement.

Quant a la civilització, val més que no en parlem: la seva marxa és triomfalment «cancritzant», terme musical antic que vol dir anar enrera.

F. A. GOT.

Tot passant

Del natural

Fritz assistí, fa poc, a una bella sessió de música. La susdita sessió s'efectuà no gaire lluny de Barcelona, en una assolellada vileta de la Costa. A prop del mar, el Teatre Casino estatjà, aquell dia, tota una orquestra barcelonina. I hom oí produccions de J. S. Bach, de Mozart, de Beethoven, de Grainger, de l'amic Pujol, etc., etc. Friz assaborí el fet rar d'escoltar bona música fora de la gran urbs. I l'esmentada sessió aparegué, prestament, en el seu esperit, com una bella, com una viva i ben agradosa palpitació dels nostres temps. Hom rebé, sí, la impressió que la cultura de la gran urbs, de la ciutat, irradiava al seu entorn, s'escampava arreu. I Fritz evocà el jorn, potser ja no gaire llunyà, en el qual la cultura nostrada floriria, pletòrica, d'un cap a l'altre de la nostra terra.

La impressió agradívola, l'alegria d'«aquella» tarda fou, però, ((com totes les coses del món!) una mica entelada. Heu's aquí per què:

Abans del concert i «durant» el concert, un nombre importantíssim de senyors (voltats de dames!) «fumava». Alguns cremaven cigarretes, altres destruïen cigars, i un home elegant, a prop nostre, llufa una «pipa». I la susdita pipa escampava al seu entorn, incansablement, espessa fumerola!

Però encara hi hagué més:

Mentre s'interpretava un temps lent de Bach, i en el moment, per tant, durant el qual fins el vol lleugerissim d'un mosquit hauria representat un evident destorb, un bon senyor — talment com si no hagués «passat res» i com si a la sala no hi hagués ningú! — avançà fins a les primeres files dels selents de pati, esguardà lentament com si cerqués algú, i, quan li semblà bé, reculà, se n'anà. Nota curiosa: el susdit senyor també «fumava»!

Això és el que veié Fritz, tot estranyat.

I tornà a Barcelona una mica joiós, certament, però també, d'altra banda, amb una mica d'ira i de tristesa al cor.

FRITZ.

Max Bruch

Acaba de morir aquest ben conegut compositor alemany. Nasqué a Colònia el dia 6 de gener de l'any 1838. La seva mare li donà les primeres lliçons de música. Estudià després amb els mestres Breidenstein, Hiller (composició), Reinecke (piano), i Breunung. Dirigí orquestres a Coblence, Sondershausen, Berlín, Liverpool, Breslau, etc., i visqué temporades a Berlín, Leipzig, Viena, Dresde, Munic, Mannheim, etc. Fou professor de composició a l'Acadèmia de Belles Arts de Berlín i director de l'Escola Superior Acadèmica de música de l'esmentada capital. Escriví molt. Citem, entre les composicions de Max Bruch: Produccions teatrals: «Scherz», «List und Rache» (1858); «Loreley» (1863); «Ein Wintermärchen» (1872). Les seves obres més importants són potser els seus chors per a veus mixtes, solo i orquestra: «Odysseus», «Arminius», «Lied von der Glocke», «Achilleus» i «Moses», i els seus chors per a veus d'home: «Frithjof», «Salamis», «Normannenzug» i «Leonidas». Les seves composicions més conegudes, més «populars», són, però, el seu «Concert en sol menor», op. 26, per a violí i orquestra i la melodia hebraica, per a violoncel i orquestra, intitulada: «Kol Nidrei». Max Bruch escriví també una cantata: «Das Feuerkreuz», dos chors per a veus d'home i orquestra: «Thermopylæ» i «Tyrtæos», algunes simfonies, etc.

Max Bruch deixa un gran buit en el món de la música alemanya.

Concurs musical

L'Associació artística nord-americana «Berkshire Music Colony» anuncia el concurs per a l'any 1921 de la fundació feta per la senyora F. S. Coolidge per a fomentar la producció d'obres de música «da camera». Un premi de mil dòlars és ofert al compositor del millor «Trio per a piano, violí i violoncel», de conformitat amb el veredicte emès per un jurat compost de mestres els noms dels quals s'anunciaran oportunament.

L'obra premiada serà estrenada pel Trio Elshuco en el Festival de Música «da camera» de Berkshire, que se celebrarà a Pittsfield l'any 1921.

El terme d'admissió acabarà el primer d'agost de 1921, essent admeses únicament obres inèdites i no executades, ni transcrites ni adaptades.

El guanyador del premi cedeix a la senyora Coolidge els drets d'execució pública o privada durant un període de quatre mesos, fent-li, demés, ofrena del manuscrit original, no significant aquesta cessió cap renúncia dels seus drets d'autor ni cap destorb per a la publicació de l'obra.

Els manuscrits (partitura i parts separades de violí i violoncel) s'hauran d'enviar amb seudònim o amb lema, acompanyades amb un sobre clos, ostentant el mateix seudònim o lema, el qual contindrà el nom i l'adreça del compositor.

El Trio més pròxim en mèrit al premiat obtindrà una menció honorífica si el seu autor ho desitja.

Les partitures no premiades seran tornades a expenses i risc dels autors que ho sollicitin.

Les composicions hauran d'ésser dirigides a Mr. Hugo Kortschak, Secretary. Berkshire Music Colony, South Mountain. Pittsfield, Mass.

Noticiari

La Societat de Concerts del Conservatori de París ha reprès les seves sessions el 7 de l'actual. L'actual director dels referits concerts, M. Felip Gaubert, d'acord amb el Comitè, ha definit a grans trets el programa de la temporada.

Les obres fonamentals d'aquests programes seran triades entre les millors de Bach, Haydn, Mozart, Beethoven i Schumann. Independentment de les simfonies que es faran sentir en ordre dispers, s'interpretaran enguany la «Missa en re», de Beethoven, de la qual es donaran dues audicions, i el «Magnificat» de Bach. Les quatre «Simfonies» de Schumann seran interpretades en llur ordre cronològic, tal com varen donar-se l'any passat les simfonies de Beethoven.

S'anuncien també la «Simfonia» de Franck, la «Simfonia francesa» de Dubois i alguns importants fragments de Wagner (probablement els dos actes primers de «Tristany i Isolda»). L'escola russa no serà pas oblidada.

Una gran part del repertori serà consagrada als autors moderns. Per primera vegada s'executaran al Conservatori la «Simfonia en fa», de Gédalge; la «Simfonia en si bemol», de V. d'Indy; la «Simfonia», de Rabaud; la «Suite en re», de Roger-Ducasse, i altres obres interessants de Ravel, Groviez, d'Indy, Pierné, Fauré i Andreu Caplet.

En primera audició a París es donaran el «De Profundis», de Marcel Dupré, amb chors, solos i orgue, i les «Impressions d'Ardenne», de Jongen, el celebrat compositor belga.

Com a solistes hi ha inscrits: Risler, Busoni, de Greef, Enesco, Hekking, Mlle. Tagliaferro i algunes més.

Els Concerts Colonne, de París, celebraran enguany llur cinquantè aniversari; els seus més grans èxits, com els pertoca, seran renovats. S'interpretaran, com és de justícia, les grans simfonie de Beethoven i de Schumann, sense oblidar les de Franck, d'Indy i Chausson. A Haydn i Mozart se'ls reserva un bon lloc, i, demés, seran desenterrades qualques simfonies antigues franceses de Gossec, de Mehul i d'Herold. Berlioz (l'amo, podem dir, d'aquella casa) tindrà reservat el lloc acostumat.

Quant a novetats, el mestre Pierné, director dels referits concerts, guarda absoluta reserva. Dels autors moderns té ja quelcom escollit de Debussy, Dukas i Ravel.

Lamoreux, de París, seguirà la bella tradició de les seves interpretacions dels mestres clàssics, reservant gran part, també, dels programes a la música moderna.

En cartera posseeix ja bastant de produccions de T. Dubois, Guy Roparts, Florent Schmith Maurici Ravel, Jacques-Dalcroze, Pau Ladmirault, LI. Aubert, M. Fouret, G. Balay, Ed. Mignan i J. Bartholoni.

Els Concerts Pasdeloup, de París, es donaran enguany a la Sala de l'Opera. Lorquestrt no ocuparà pas l'escenari, sinó que estarà col·locada al prosceni, servint-li de fons una modesta decoració apropiada al nivell quasi del mateix teló de boca. Els assaigs que s'han fet, sota el punt de vista de l'acústica, han donat el millor resultat, segons diuen.

Els programes d'aquests concerts seran formats amb el mateix eclectisme de fins ara: els autors moderns hi tindran ample lloc, anunciant-se ja nombroses estrenes.

Els concerts dels dijous tindran per tema l'evolució del drama líric francès al segle XIX, de Meyarbeer a Debussy. S'hi escoltaran fragments d'obres de Meyerbeer (dues sessions), Halévy, Berlioz (dues sessions), Gounod (dues sessions), Reyer, Massenet (dues sessions), A. Thomas, Lalo, Chabrier, Bizet, d'Indy, Saint-Saens (dues sessions), Erlanger, Bruneau, Fauré, Charpentier, Debussy, G. Hüe i Dukas.

El concert inaugural va efectuar-se el diumenge, 3 d'octubre, a la tarda, consistint en el primer Festival de Música francesa, amb el concurs de Mlle. Magda Tagliaferro. Heu's aquí el programa executat sota la direcció del mestre Rhené-Baton: obertura de «Gwendoline», Chabrier; «La Processó nocturna», Rabaud; «Ballade» per a piano i orquestra, G. Fauré; «Prelude à l'Aprés-Midi d'un Faune», Debussy; «La Péri», P. Dukas; selecció de «La Damnation de Faust», Berlioz.

—

El premi de 1.000 dòlars ofert als Estats Units per la senyora F. S. Coolidge al millor Quartet de cordes, ha estat guanyat pel conegut compositor italià F. Malipiero. El jurat del Concurs el formaven els mestres E. Bloch, F. Boroffski, L. Svecenski, Stoeber i Ugó Ara. Es presentaren 136 composicions.

La senyora Coolidge organitza un nou concurs les condicions del qual publiquem en altre lloc de la present Pàgina.

NOTICIES DE L'ESTRANGER

L'aniversari de l'armistici

El missatge del rei d'Anglaterra

Londres, 11. — Amb ocasió de l'aniversari de l'armistici, el rei Jordi ha tramès diversos missatges de salutació al president de la República francesa, al president de la República portuguesa, al de la Nord-americana, al rei de Bèlgica, al de Romania, al d'Itàlia, al de l'Estat serbi-croata-eslovè, a l'emperador del Japó i al regent de Grècia.

El missatge dirigit pel rei de la Gran Bretanya al president de la República Francesa, està concebut així:

«Senyor president: En ocasió del segon aniversari del gloriós dia que veieren coronat pel triomf de llurs armes les nacions aliades en llur lluita contra l'enemic comú, desitjo ofrenar-vos, en la vostra qualitat de cap de la gran República Francesa, la nostra aliada, l'expressió sincera dels nostres bons sentiments i la confiança profunda que sempre tenim en l'esdevenidor.

Simultàniament, van a celebrar-se cerimònies a París i Londres, per a honorar, mitjançant un acte de respecte de les dues nacions, aquells el sacrifici dels quals féu la victòria possible. Aquest acte ens dóna l'ocasió de testimoniar una vegada més al poble francès la nostra sincera admiració i l'inalterable afecte que el poble britànic sent per ell.

Els sòlids llaços lligats entre els dos pobles davant el perill comú, no es trencaran mai, n'estem convençuts, i resistiran l'acció del temps, mantenint l'afecte que ens va unir durant els dies de la guerra.

Solament estrenyent més els llaços que ens uneixen serà com estarem en estat de vèncer les dificultats que en l'esdevenidor poguessin sorgir entre nosaltres, permetent-nos realitzar l'ideal comú per a les dues nacions.

Rebeu, senyor president, per a vós i per a madame Millerand, en nom de la reina i meu, els meus millors desigs i l'expressió més sincera del nostre afecte. — Jordi, rei.» — Havas.

Les festes de París

París, 11. — Des d'anit passada regna insitada animació a París amb motiu de la gran solemnitat fixada per avui en commemoració del cinquantenari de la República i segon aniversari de la firma de l'armistici.

Han arribat nombrosos forasters i delegacions dels mutilats i de les associacions dels antics combatents de tots els departaments de França.

Era tal l'aglomeració de gent, que era gairebé impossible el trànsit pels grans bulevards.

París ha aparegut avui endomassat. L'animació és extraordinària. Són a milers les persones que desfilen davant del fèretre que conté les despulles del soldat anònim i davant l'urna que guarda el cor de Gambetta, exposats a la plaça de Deufert-Rochereau.

Als costats del túmul on descansen les despulles del soldat, fan guàrdia d'honor soldats que prengueren part en la guerra. L'urna que guarda el cor de Gambetta, està guardada per forces de l'exèrcit actual. Moltes corones volten els dos cadafals.

A les vuit del matí es posà en marxa la comitiva; el feretre del soldat ha estat collocat a l'armó d'un canó de 155 mil·límetres i l'urna que conté el cor del gran home d'Estat en una carrossa monumental, construïda expressa, als costats de la qual hi ha els escuts d'armes de Tours, Belfort, Metz, Cahor, Niça, Estrasburg, Bordeus i París, i els noms, en lletres grosses, de Verdun, Arras, Reims, Lille i Dijon.

En posar-se en marxa la comitiva, totes les campanes de les esglésies de París han estat llançades al vol, al mateix temps que feien salves d'artilleria tots els forts de París. — Havas.

París, 11. — A un quart de deu del matí, s'ha posat en marxa la comitiva que s'havia format per a conduir les despulles del soldat desconegut i el cor de Gambetta.

El seguici oficial inicià la marxa en l'ordre que s'havia assenyalat prèviament, dirigint-se a l'Arc del Triomf.

Seguia una carrossa que conduïa una urna contenint el cor de Gambetta i darrera hi anaven els ministres de la Guerra, Marina, Instrucció pública i Colònies.

La immensa gentada que omplia el trajecte, aclamava amb entusiasme el pas de la comitiva, llançant gran quantitat de flors damunt el fèretre del soldat desconegut. — Havas.

París, 11. — Detalls de la cerimònia d'aquest matí:

A les 9'50 han arribat al panteó les autoritats militars i les banderes. Les banderes de la gran guerra cobreixen el curs a totes dues bandes de l'entrada i les banderes de 1860 s'emplacen entorn del cadafal.

El cor de Gambetta i el cos del soldat desconegut són rebuts a l'entrada pel President de la República, el Govern, els presidents de totes dues Cambres i els mariscals Foch, Petain i Joffre, els quals acompanyen les despulles fins al cadafal, situat a la nau central i voltat d'atxes.

Els chors i les bandes interpreten una marxa fúnebre de Saint Saens.

El president de la República, el Govern i els presidents d'ambdues Cambres ocupen després una tribuna, aixecada davant el cadafal. A la dreta d'aquest s'hi situen els parlamentaris i els personatges iofcials ;a l'esquerra, el cos diplomàtic, llevat dels representants de les potències que foren enemigues.

A l'entorn del cadafal s'hi col·loquen els maricals Foch, Petain i Joffre, i, demés, un orfe... ...pare i una mare de soldats desapareguts en els combats, formant tots ells la família del soldat desconegut.

Després d'entonar els chors l'Himne a França Immortal, el President de la República, en mig d'un silenci solemne, comença el seu discurs.

Diu que la pàtria reconeguda ha volgut que el cor del gran patriota Gambetta descansi aquí, juntament amb les despulles d'aquest soldat desconegut, que simbolitza també la pàtria.

Gambetta tingué fe invencible en els designis de la seva pàtria i alentà sempre en la seva ànima la convicció de què la revenja arribaria al fi, d'una manera fatal i segura.

Fou sempre la sort de França trobar en tots els moments crítics de la seva història l'home que necessitava per a vèncer les dificultats existents aleshores. Gambetta organitzà la defensa nacional i tingué l'honor de personificar davant l'estranger la sort de França.

Després l'orador recorda noms dels col·laboradors de Gambetta, així com dels que continuaren l'obra del gran patriota, engrandint la República, i afegeix:

«Però ni uns ni altres haurien pogut fer res sense el concurs del poble, i a ell cal glorificar per damunt de tot.»

Després recorda l'orador la victòria del Marne i el telegrama que dirigí amb motiu d'aquella victòria a l'aleshores general Joffre, dient: «La República pot estar orgullosa de l'exèrcit que creà.»

Sí — afegeix el President—, pot la República estar orgullosa del seu exèrcit, perquè aquest és tot el poble, i el poble fou qui vencé.

En els cinquanta anys de la tercera República, està clar que hi hagué debilitats i faltes, però mai flaquejà l'amor patri.

Avui França surt triomfant en totes les manifestacions de l'activitat humana.

Després cita el senyor Millerand els noms de multitud de figures prestigioses que han donat glòria a França, en la ciència, en la literatura i en les arts, durant els temps de la tercera República. Darrera d'aquest inventari de prestigis — afegeix — quant camí hi ha recorregut! I, no obstant, encara no hem terminat la jornada.

Volgué la justícia immanent que fos una mà criminal la que desencadenés l'última guerra, perquè el càstig resultés exemplar.

I per últim, el senyor Millerand, dirigint-se al soldat desconegut, diu:

«Soldat, que representes el sant sacrifici per la pàtria; joves herois que donàreu les vostres vides en holocaust suprem d'amor i de grandesa, dormiu en pau. La vostra missió s'ha complert, puix salvades estan la França i la civilització.» — Havas.

L'ambaixador de França a Madrid

París, 11. — Segons «Le Figaro», M. Demargerie, ambaixador de França a Brussel·les, passarà a l'ambaixada de Madrid en substitució de M. Saint Aulaire. — Havas.

Anglaterra i els Estats Units

Washington, 11. — L'ambaixador d'Anglaterra ha cridat l'atenció del Govern nord-americà sobre les amenaces fetes en públic pels irlandesos residents a Amèrica de pendre represàlies contra els anglesos habitants als Estats Units, si la Gran Bretanya no cessa en les seves mesures de repressió a Irlanda. — Havas.

La renaixença industrial d'Alemanya

No fa gaires dies que el canceller Fehrenbach s'exclamava irradament davant el Reichstag, per la greu crisi que travessa la indústria alemanya, degut, a son dir, a les exigències de França, i sobre tot a les remeses de carbó que els alemanys han de fer als francesos. Una nota oficiosa del Govern francès contesta les acusacions del canceller, allegant que la crisi industrial de què aquest es planyia, no ha estat motivada per exigències franceses, sinó principalment per les disposicions econòmiques del Govern de Berlín, que entrebanca l'exportació de mercaderies alemanyes per a evitar que els països estrangers s'aprofitin de la baixa cotització del marc.

Posteriorment, el secretari general de la Confederació General del Treball de França, M. Léon Jouhaux, ha negat així mateix que hi hagi a França carbó sobrer i que en aquest respecte sigui pitjor la situació d'Alemanya. Les precedents afirmacions, fetes per un home com Jouhaux, tenen encara molta més valor que les afirmacions del Govern de París.

Tot reconeixent l'actual crisi de la indústria alemanya, cal fer remarcar que hi ha simptomes nombrosos de la renaixença d'aquesta indústria. La premsa estrangera esmenta el fet que l'Oficina Colonial holandesa demanà, fa poc, preus per a 82 locomotores destinades a l'Estat de Java, de les quals 58 han estat encarregades a fàbriques alemanyes, amb concurrència amb fàbriques nord-americanes, per haver ofert aquelles les mateixes condicions, però amb preus inferiors en un 40 %. La revista «Railway Age» observa que, si el canvi alemany segueix tan baix com ara, el comerç d'exportació dels Estats Units es trobarà amenaçat. Hom podria objectar que les fàbriques alemanyes potser no compliran la comanda que han pres, però la mateixa revista assegura que disposen de tots els elements per a complir les ordres de l'Oficina Colonial holandesa. Aquest fet és considerat com una prova que la indústria alemanya es reconstitueix ràpidament.

A. ROVIRA I VIRGILI.

Temporal a Manila

Manila, 11. — Continua el furiós temporal desencadenat el dia 3 del corrent.

Els danys materials són enormes. Havas.

El general Pau

París, 11. — El ministre de la guerra ha citat a l'ordre de l'exèrcit el general Pau, en els següents termes:

«Manant l'exèrcit d'Alsàcia, al principi de la campanya, aconseguí, el dia 11 d'agost de 1914, al front de Mulhouse-Altrich, una victòria completa, capturant 24 canons i fent milers de presoners.

També ha prestat a Bèlgica, Rússia, Romania i al Caucas, rellevants serveis a la causa comú.» — Havas.

El coronel Malone, detingut

Londres, 11. — Ha estat detingut el diputat extremista coronel Malone. — Havas.

Anglaterra i França

Londres, 11. — Amb motiu d'efectuar-se la cerimònia de la inhumació a la catedral de Westminster de les despulles dels soldats britànics morts als camps de França, s'han canviat sentits telegrames entre els mariscals Foch i Wilson.

El mariscal Foch, després de recordar que l'exèrcit britànic lluità als camps de batalla de França per a donar la seva sang per la causa aliada, sense recompensa a la magnitud del sacrifici, saluda amb profunda emoció el soldat en el qual França honora tots els herois anglesos.

El mariscal Wilson ha contestat: «Al vostre telegrama, que tindrà preferent lloc en tots els cors dels soldats d'Anglaterra, sols cap una resposta, tan cordial com sentida, resposta que és la de tot el món.

Els soldats britànics hem de declarar una vegada més que sentim un orgull que no podem expressar, d'haver servit a les ordres del gran mariscal de França.» — Havas.

París, 11. — Segueixen les converses entre els governs de França i Anglaterra en ço que esguarda al procediment que se seguirà per a fixar l'import de les reparacions que haurà d'abonar Alemanya i la manera d'alliberar-se la dita nació del deute.

Davant la resposta que Mr. Leygues donà el dissabte a l'ambaixador d'Anglaterra, comte de Derby, aquest anà ahir al ministeri de Negocis estrangers, conferenciant amb el director general, M. Barthelot.

Sembla que existeix ja un acord complet, faltant únicament ultimar els termes de la nota definitiva. — Havas.

Els nacionalistes alemanys

Berlín, 11. — Un periòdic d'aquesta capital ha comprovat que les ordres de vaga general fixades en cartells a les façanes dels edificis i signades pel partit comunista, procedien del cap del partit nacionalista, von Helferich. — Havas.

Itàlia i Iugoeslàvia

Santa Margarita (Itàlia), 11. — Els acords presos en la reunió plenària celebrada ahir a la tarda pels delegats italians i iugoeslaus, donen completa satisfacció a Itàlia.

La frontera Juliana comprendrà el Monte Nevoso i serà al costat de l'Estat independent de Fiume.

La pròxima sessió se celebrarà demà. — Havas.

Roma, 11. — —S'assegura que el senyor Giolitti tenia decidit sortir anit passada cap a Santa Margarita. — Havas.

Santa Margarita (Itàlia), 11. — Segons notícies procedents dels centres italians, sembla que els iugoeslaus es manifesten optimistes.

Trumbich, president de la delegació iugoeslava, acceptà, en la reunió celebrada ahir al matí, totes les reivindicacions italianes, i s'afegeix que en els centres iugoeslaus creuen que s'ha arribat ja a un acord.

El senyor Salata, en nom de la delegació italiana, visità a Trumbich, participant-li que Itàlia mantenia íntegrament les condicions referents a la frontera Juliana, i a la independència de Fiume i de les illes de Dalmàcia.

Trumbich li contestà que consultaria amb els seus companys.

Després, Antonevich Trumbich estigueren al local on estava reunida la delegació italiana, manifestant al ministre de Negocis estrangers, senyor Sforza, que podia celebrar-se la reunió plenària d'ambdues delegacions, a dos quarts de cinc de la tarda, acordant-se així. — Havas.

La independència de Fiume

Roma, 11. — Comuniquen de Santa Margarita que els delegats italians han arribat a un acord de principi, sobre el reconeixement del millor dret d'Itàlia sobre la línia fronterera del Monte Nevoso i territori entre Fiume i Itàlia, reconeixent la independència de Fiume i la sobirania d'Itàlia sobre Zara i illes de Cherso, La Gosa i altres. — Havas.

Armistici armènio-turc

Constantinoble, 11. — El Govern d'Armènia ha anunciat haver-se efectuat la firma de l'armistici amb els turcs.—Havas

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Divendres, 12 de novembre de 1920

El Nadal del Govern

DINS l'estantissa farmacopea de la política espanyola es parla sovint de les «essències conservadores». Quina d'elles, per subtil i pura que fos, podria comparar-se amb l'essència puríssima, alhora tradicional i renovadora, de les petites roses de Nadal?

El sollar-les per una conveniència política seria una profanació. Sollar-les, potser inadvertidament, delataria, en el Govern que tria la festa de Nadal per obligar, amb escàndol del poble, a les mecàniques electorals, ço que en l'ordre de la pietat és senyal lamentable: una indelicadesa.

El sentit conservador pròpiament no existeix en la política espanyola, no només solen imperar els instints. El sentit conservador no és un positivisme, sinó una fina amor de les realitats i dels ideals. I es revela, de vegades, més en un petit detall íntim, com la inadvertència governamental d'ara, que en una llarga llista de tesis catòlico-polítiques. Els partidaris de la Monarquia Catòlica d'Espanya haurien de compendre que el respecte del Nadal és superior als entusiasmes apoteòsics i a les commemoracions estatuàries.

El Nadal és la festa essencialment popular. De l'establia de Betlem irradia un amorosiment arreu del món, per totes les llars i per tots els cors. Nadal és la festa de tothom. Fins en les horrors supremes de la gran guerra, el Nadal fou una suspensió d'odis. A les trinxeres se celebrava «El Nadal del Soldat».

Ara, a la Monarquia Espanyola, sota el patrocini d'un Govern Conservador, del més idoni Govern Conservador, els càlculs de la política prescindeixen del Nadal i passen per damunt les seves roses intactes. Es que el Govern Conservador ens vol obligar a tots a celebrar, a benefici d'ell, un sarcàstic «Nadal dels polítics»?

Si així fos, el poble nadalenc de Catalunya podria afegir a la gràfica «Cançó del Rabadà», la resposta que als planys de la pietat catalana donà l'eximi repúblic don Eduard Dato.

Les eleccions

A VILANOVA I GELTRU

El Centre Català de Vilanova i Geltrú, de comú acord amb les forces vives d'aquell districte, ha acordat portar altra volta a la reelecció de diputat a Corts el nostre dignissim i bon amic don Josep Bertran i Musitu com a penyora d'agraiment per la lloable i profitosa gestió que ha realitzat durant els quinze anys que ve representant-lo, havent assenyalat el dilluns, dia 15 del mes en curs, a les dotze, i en el local de la Lliga Regionalista d'aquesta capital, carrer de Boters, 4, per a tenir lloc l'acte de la proclamació de candidat, anant després al Restaurant del Parc per a celebrar amb un dinar de germanor l'esclatant victòria que indiscutiblement tornarà a obtenir el nostre tan volgut company.

Els alcaldes de R. O.

NO ELS SURT BE!

Ens asseguren que determinats elements de la U. M. N., atents sempre al bé de la pàtria i sobretot a defensar l'autonomia dels municipis, van estar a fer certes gestions, amb molt d'interès i amb molt de braó, prop de l'ex-governador senyor Bas, perquè saltant com fos per damunt de la llei plantegés al senyor Dato la qüestió del nomenament d'alcalde de R. O. a Castelltersol.

Mes ai! que el senyor Bas devia ja sentir-se certs mareigs i alguna cosa així com escarmentat, que es veu que no se'n va treure res.

Ara, ¿s'atreviran a bufar l'orella del senyor Martínez Anido, que solemnialment ha ratificat son allunyament absolut de política?

TELEGRAMA D'EN DATO

En contestació a la protesta del senyor president de la Mancomunitat, dirigida al president del Consell de ministres, recollint la queixa de la opinió pública de Catalunya, contra el nomenament d'alcaldes de R. O., ha contestat el cap del Govern amb el següent despatx:

«Gobierno acoge con toda consideración manifestación que trasmite de varios Ayuntamientos de esas provincias contra nombramiento alcaldes R. O., pero debe recordarles que precisamente por obligación de seguridad pública que pesa sobre el Estado, necesita Gobierno facultad expedita para nombrar donde sea menester a los que para tales menesteres lo representan, sin intrusión alguna en vida local, que sigue sometida a los acuerdos de las Corporaciones municipales.

Le saluda atentamente.»

La «calderilla»

PERSISTEIX LA SITUACIO

La plaça de Barcelona continua amb falta de moneda petita.

Del ministre d'Hisenda s'ha rebut contesta al primer telegrama que se li va cursar. Diu el senyor Domínguez Pascual que quan s'acabi la «calderilla» el Govern ja es preocuparà de l'afer.

Com que el numerari de coure ja fa dies que es à acabat, davant d'aquesta actitud del ministre, el qual es veu que mantre el conflicte no sigui a Madrid tant se li'n dóna, s'ha convocat una reunió de les corporacions afectades.

La junta iniciada per la Cambra Mercantil tindrà lloc aquesta nit, havent-hi estat invitades la Cambra de Comerç, Cambra Industrial, Lliga de Defensa Industrial, Foment del Treball Nacional i Unió Gremial.

TELEGRAMA CURSAT

El Circol de Gremis de Gràcia ha cursat a Madrid el següent telefonema:

«Exm. Sr. Ministre d'Hisenda. Madrid. — Circol de Gremis de Gràcia lamenta tardança remesa moneda fraccionària, reportant greus perjudicis comerç detallista. Obstacles posats per Banc Espanya per tal remesa són tan grans que agreugen més encara perjudicis per pèrdua de temps.—President, Pamies; secretari, Vilaseca.»

AL DIA L'actualitat social

Humorisme idoni

Els funcionaris d'Hisenda i d'altres departaments ministerials, clamen, amb molta raó, contra la mesquinesa dels sous que cobren, insuficients en absolut per a endre les necessitats de la vida, a tot arreu i especialment a les grans capitals.

Avui, que el jornal mitjà de l'obrer pot considerar-se de nou o deu pessetes diàries, els funcionaris públics cobren, en les categories on més abunden, de dues centes quinze a tres centes pessetes cada mes. Han d'anar ben vestits, amb camisa neta i sabates polides i, sovint, han de valdre's dels tramvies per anar i venir de l'oficina. Com poden viure? Es humà que un funcionari de l'Estat cobri menys que un estorer o un manobre? No és això invitar-los que procurin fer-se un altre sou, sots pena de morir-se de fam ells i llurs famílies? De sempre, però ara més que mai, el primer factor d'immoralitat administrativa és l'Estat.

Els funcionaris públics reclamen augment de sou, amb la qual cosa compleixen un deure amb ells mateixos i amb llurs famílies, i amenacen amb actituds de vaga, cosa que ja no està tan bé, conegut com és el nostre criteri sobre vagues de serveis públics, les quals, si són legals davant l'estat de dret actual—que en aquest concepte hauria de variar-se, o, millor, reglamentar-se — són altament immorals i produeixen un dany molt superior al bé de la collectivitat que amb la vaga poden proporcionar-se.

Però no és aquest el nostre tema: el nostre tema és l'actitud del senyor Dato davant el conflicte. El senyor Dato és un home que no s'assembla ell mateix: a Espanya, on l'humorisme no és cosa gaire corrent, el senyor Dato és un humorista de gran força. El senyor Dato, assabentat de les peticions i de la suposada actitud dels funcionaris, ha parlat als periodistes, i, després de declarar bons minyons els funcionaris públics — no els ha promès una estampeta perquè no se li ha ocorregut, o quatre anissets de mata-aluga com un vigilant als nens del seu barri — ha dit que no podia pujar-los els sous perquè el pressupost està en dèficit, però... però que faria baixar les subsistències per tal que els sous dels funcionaris s'equilibressin amb el cost de la vida.

I això el senyor Dato ho ha dit amb la serietat que tot humorista fort ha de dir les seves humorades: en la serietat rau la força de l'humorisme. I d'home seriós, no se li pot pas negar que ho és, el senyor Dato.

Ja poden restar tranquils, els funcionaris d'Hisenda: amb retallar dels diaris el solt que conté aquestes declaracions del senyor Dato, i presentar-lo a la dona o a la criada, perquè vagin a plaça amb ell dintre el moneder, com qui porta un cupó de diari representant d'una rebaixa en el preu de determinats articles, o amb ensenyar-lo al propietari de la casa a primers de mes, trobaran crèdit a bastament. El senyor Dato els paga amb promeses humorístiques: doncs que procurin pagar ells també amb promeses per passar comptes quan baixi el preu de la vida, gràcies a l'esforç legislatiu del Govern actual.

El senyor Dato vol baixar el preu de la vida, i dedica la seva obra non-nata als funcionaris públics. El senyor Dato, causant, en l'anterior etapa del seu govern, de l'alça formidable de les subsistències, que en l'actual no ha sabut fer gairebé res per a normalitzar la vida, sinó tot el contrari; que no té pensament econòmic, ni coneix les noves lleis que regeixen el món; que diu, cada cop que en parla, tals horrors de l'economia pública; que no sembla sinó que visqui en un món fet per la disbauxa idònia, és crudel, com ho són gairebé tots els humoristes; és cruel i és infantil a la vegada: és, realment, la personificació de l'idoneisme.

El senyor Dato creu poder contradir les lleis econòmiques, com la voluntat ciutadana; pensa que, tal com farà eleccions sense electors, millor dit, contra els electors, pot, amb martingales idònies, regir el món econòmic...

Es una broma de mal gust, l'humorisme del senyor Dato, no sols per als funcionaris públics, sinó per a tots els ciutadans que no exploten els altres. A qualsevol altre país, li contestaria l'opinió pública, derrotant-lo en els comicis: aquí, fora de Catalunya, l'opinió es deixarà trepitjar i consentirà la burla que representen les declaracions del senyor Dato, sotmetent-se als cacics.

I no faltaran funcionaris públics que, ajupint-se a burlar la llei, secundin l'acció ministerial amenaçant pobles i expedientant individus que tinguin el valor cívic de rebel·lar-se contra el cacic i senyor feudal de la província on exerceixen llurs càrrecs.

No amb una rebellió vaguista, immoral i transtornadora, sinó amb una actitud ferma en el compliment i en l'aplicació de les lleis, podrien trobar els funcionaris públics la resposta a la humorada cínica del senyor Dato.

POL.

NORMALITAT

El senyor Santandreu ha manifestat que continuava la normalitat, no havent-hi cap notícia d'interès per comunicar.

Han reingressat al treball les 40 obreres d'una fàbrica de plomes d'escriure que es declararen en vaga com a protesta per haver estat despatxada una companya, delegada del sindicat.

ELS JOIERS

Ahir van rependre el treball els tallers de joieria, accedint els patrons a abonar l'augment de dues pessetes que havien ofert.

DE L'ASSASSINAT DEL Sr. PUJOL

La policia ha de ingut, i han ingressa a la presó, rigurosament incomunicats, dos subjectes com a presumptes autors de l'assassinat del president dels patrons electricistes senyor Pujol, davant del teatre Goya.

Segons notícies, els detinguts han estat reconeguts per alguns industrials dels voltants del lloc de l'agressió.

La denúncia ha estat comunicada al jutjat de guàrdia.

Es diuen Anicet López i Dalmau i Josep Pastor Bofill.

ATEMPTAT A BADALONA

Dimecres, a darrera hora de la tarda, dos individus desconeguts que suposen forasters, es presentaren a la Vidrieria Espanyola, coneguda vulgarment per «El cristall» i preguntaren al porter per un obrer que es diu Francesc Mongay i és delegat del sindicat únic de la fusta.

El porter avisà al dit Mongay: en presentar-se, els dos desconeguts, tragueren ràpidamen pistoles automàtiques i tiraren alguns trets contra l'esmentat obrer, ferint-lo de gravetat.

L'agredit fou portat al dispensari de la Casa de la Ciutat, on el metge de guàrdia li aprecià una ferida per arma de foc amb orifici d'entrada en la novena costella i sortida per l'esquena de pronòstic greu.

S'ignoren els motius de l'agressió.

Els agressors fugiren.

El ferit fou traslladat a l'Hospital Clínic, de Barcelona.

Els sindicalistes visitaren les autoritats, a les quals manifestaren que si es repeteixen els atemptats contra llurs socis, ells pendran represàlies.

PER COBRAR QUOTES

Dimecres nit, la policia va detenir sis individus que cobraven quotes a un bar del carrer de Casanova.

OBRA REPRESA

De l'Hospitalet han comunicat que en una fàbrica en construcció del carrer de Prat de la Riba s'han reprès les obres amb personal nou, puix l'anterior fou acomiadat després d'una vaga de braços caiguts.

LES VAGUES D'AHIR

Dimecres feien vaga 1.743 obrers. Ahir eren 1.554.

La diferència en menys de 191 correspon a 122 joiers de tres cases, que restaven en vaga; 50 d'una fàbrica de plomes, i 19 estorers.

Parats forçosos, dimecres hi havia 259 obrers, o sia 530 menys que el dia anterior, dels quals 300 són de la fàbrica de vidre J. Vilella, i 230 dels tallers de corretges i neumàtics Klein i Companyia.

TRETS A SANT MARTI

Ahir, cap a les dues de la tarda, es van presentar tres subjectes a la fàbrica de sederies de Salvador Casacuberta, carrer de la Indústria, 291, Sant Martí, i un d'ells penetrà a l'interior, i disparà dos trets de revòlver.

Un dels obrers de la casa, Julià Vives Garcia, de 18 anys, volgué subjectar l'agressor, el qual es defensà a cops de culata de revòlver, aconseguint fugir, després de causar al Vives una forta contusió al braç esquerre i esgarrapades al dret.

El guàrdia civil Joaquim Mitjavila, un caporal i un sergent de cavalleria de Santiago, els quals havien estat atrets per les detonacions, perseguiren l'agressor, observaren que es ficava en una escala del carrere de Marina, 332, pujaren al pis primer, registraren el local i trobaren el fugitiu amagat sota d'un llit.

Es diu Vicens Soler Benlloch, de 28 anys, és ebenista i pertany al Sindicat lliure. Li fou ocupat un revòlver Smith carregat, dues càpsules del qual eren disparades, i dula, demés, altres càpsules de reserva.

Fou portat al quarter de Girona i després posat a disposició del jutge.

La diada de Rupià

Diumenge vinent se celebrarà a Rupià la festa de l'Agrupació Nacionalista i la seva Joventut.

L'acte, que promet revestir importància, anirà sota el següent programa:

Matí. — A les onze, solemne benedicció de la bandera de la Joventut. A les dotze, sardanes a la plaça de la Constitució.

Tarda. — A dos quarts de tres, míting monstre, en el qual pendran part En Candi Corominas, pels nacionalistes de Banyoles; En Joaquim Camps d'Arboix, pels nacionalistes de Torroella de Montgrí; N'Albert de Quintana i Serra, batlle de Girona; N'Agustí Riera, president de la Diputació de Girona i conseller de la Mancomunitat de Catalunya; En Pelai Vidal de Llobatera, diputat de la Mancomunitat per Barcelona i president de la Joventut Nacionalista de la ciutat comtal; En Raimon d'Abadal i Calderó, ex-senador i president de la Lliga Regionalista de Barcelona; En Joan Ventosa i Calvell, ex-ministre i ex-diputat; En Lluís Puig de la Bellacasa, candidat nacionalista pel districte i ex-regidor per Barcelona. A les quatre, grandiosa audició de sardanes a la plaça. A les cinc, gran ball de vetlla al local social.

Vespre. — A les deu, serenata en honor de les il·lustres personalitats que assistiran a l'acte. A les onze, espléndid ball de comiat.

Amenitzarà les festes la notable orquestra-cobla de La Bisbal «Nova Harmonia».

Necrològica

Aquest matí se celebraren al temple de Pompeia els funerals per l'ànima de l'estimadíssim P. Francesc de Barbens.

No es pot donar una idea de la gentada que hi havia i de les persones de relleu que hi assistiren. N'hi ha prou amb assenyalar que hi havia representació de tota la vida social de Barcelona i que el sentiment era tan profund que en moltes cares es veien les llàgrimes.

Presidiren el dol el P. Rupert Maria de Manresa, el P. Miquel d'Esplugues, a tres Pares caputxins i individus de la família.

La capella de música executà un sever ofici ple de grandiositat.

L'ofertori fou llanguíssim.

Déu hagi acollit l'ànima del gran religiós.

—

L'acte de l'enterrament d'En Francesc Alfonso estigué concorregut.

Presidí l'alcalde senyor Martínez Domingo, junt amb el fill i gendre del finat.

Al davant hi anaven esilats, seguint la comunitat de Jesús. Darrera, una carrossa conduïa diverses corones, una de les quals era de repórters que fan informació al municipi.

Entre la concurrència hi havia moltes personalitats, regidors i empleats municipals.

Després de cantada una absolta a la parròquia de Jesús, el dol s'acomiadà a la Diagonal.

El cadàver fou enterrat al Cementiri de Les Corts.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Una Guia de l'home lliure

Guia de l'home lliure, per «Vérax». Vol. de 137 pàgs. Barcelona, 1920. — Tipografia Catòlica Casals (Casp, 108). «Preu: llegir-lo i donar-lo a llegir».

Un ciutadà barceloní, el nom del qual no és, certament, inèdit en les lletres catalanes, ha tingut el gest d'escriure un llibre generós i d'estampar-lo nombrosament i escamparlo sense preu, donant-lo de franc a qui el vulgui, sense altre retorn que el fer-lo llegir a altres persones. No faré a l'autor el tort de malmetre sa modèstia, aixecant el vel de l'incògnit. La seva ha estat una gran obra de misericòrdia espiritual: que Déu li pag.

Es un llibre d'educació cristiana, que s'adreça a l'home lliure, a l'home que estima sa llibertat. Crida a l'home independent, a l'home no xai. A primer cop suggereix això moltes reflexions. L'home lliure? L'home independent? L'home no xai? No és justament aquest el llenguatge dels revolucionaris? No fan pas ells altre retret, a la gent moderada, que l'ésser xais de remat. Altrament, el cristià no pot deixar de dir-se'n. Som xais, i Crist el Bon Pastor, i tenim, immediats guiadors, els Pastors de l'Església. Però ve't aquí: sos essent xais de la dreta podem no ésser xais de l'esquerra. No podem deixar d'ésser xais. Xais de Déu o xais del Diable. Xai vol dir, en aquest valor metafòric, home que segueix una llei.

Molts llibres s'escriuen en aquest temps d'ara, per a llegir i donar unitat als coneixements que reben els joves, i portant-los cap a un fi. Guies d'adolescents, llibres de la joventut, manuals d'educació moral, patriòtica o civil. Vist que els coneixements per si sols no orienten en el dret camí, es tracta d'agafar l'ànima sencera dels homes i enfocar-la cap a un valor social. Es diu: «Es que no hi ha prou cultura, no hi ha prou patriotisme, no hi ha prou moral o civisme, al món».

Lleis i normes que parlin al cor, que facin néixer impulsos, que determinin l'obediència al propi ideal. Llibres que ensenyin d'obeir. Però en nom de què voleu fer obeir la gent, en aquesta època de crisi d'obediència? Invoqueu les lleis positives, la llei natural, la moral, l'interès públic, el patriotisme, la cultura, la civilització, el civisme! I tot això deixa tan fresca a tanta de gent! Al Parc de Montjuich hi ha uns rètols magnífics: «El respecte a les flors és amor a la ciutat». Què diu això a la gent que ja s'han llevat embrutant-se en tot respecte, i en tota flor, i en tot amor i en tota ciutat i ciutadania? Van al Parc, i si una flor els plau, l'arrenquen, i si els dóna per aquí, arremeten a garrotades contra les plantes.

I si parleu de coacció, de guàrdies, i càstigs i presons, encara pitjor, perquè és fer créixer més la ràbia i la revolta! Empresoneu a un que trepitja les flors? Sortirà de la presó amb la recepta de fer bombes.

Tota llei ha perdut força, tot ideal collectiu està fracassat, sinó és per petites minories. Tot el del món és tan contingent! i és criticat d'una manera tan implacable, que ja no té força d'obligar. Per això és que aquells principis socials: la democràcia, l'autoritat, el dret, la ciutadania, la moral, que semblen pilans majestuosos que s'aguantaven per ells sols, la invocació dels quals era un apellatiu a la consciència i una font d'obligació, ja no tenen avui virtualitat educativa.

Cal, doncs, per educar la gent, per fer néixer en els individus la consciència d'un deure, retrocedir a la darrera línia de defensa. Cal retrobar el Dret diví, la font original de tota llei i de tota obediència; cal tornar al Sinaí, a què ens baixin de nou les taules amb els preceptes clars, concrets, irresistibles, incriticables, del Decàleg.

Per això troben encertat, just i oportú el llibre aquest, que, prescindint de marrades d'educació cívica, social, moral o humanitària, i saltant per damunt les especulacions del dret natural, va de dret a la Llei divina positiva, única i eterna, i que no falla, terra ferma en mig d'aquest oceà avalotat de contingències.

Hi ha pàgines excellents, en aquesta obra de «Vérax», ànima sedejant de veritat, que no es sadolla sinó de Veritat eterna. Els capítols poden agrupar-se en tres parts: A la primera indica on és la Veritat (la veritat de la vida; Les mitges veritats; Les veritats; Drets i obligacions; La Veritat per essència; La Dipositària de la Veritat, etc.) En la segona part exposa la Veritat, analitzant els Deu Manaments i extraient-ne una casuística aplicada a les necessitats del dia. A la tercera part, ja no parla ell: retreu «Altíssimes paraules», fragments coplosos dels Evangelis, les Epístoles, els Actes dels Apòstols). Ho clou un capítol sobre la mort.

Es un capítol d'or, que s'hauria de reproduir tot sencer, el que parla dels drets i obligacions. La seva situació és la justa, l'exacta, L'UNICA CRISTIANA. I és de més mèrit collocar-s'hi, ni que sigui per una mera glossa de les paraules de Crist, avui dia que a l'«Instaurare omnia», s'hi ha ficat un esperit vindicatiu que bé podria anomenar-se bolxevisme cristià. Però això ja no és cristianisme! Ho és, sí, l'ésser primer just un mateix, i després un hom ja es trobarà la justícia i àdhuc l'abundància. («Cerqueu primer el regne de Déu i sa justícia, i la resta us serà donada de més a més.»)

Però, qui ha de començar? Vérax ho diu ben clar: els rics, els amos, els poderosos, els pares, els savis, es a dir, tot aquell qui té inferiors, que el fan superior a ell.

«Com de més amunt, més obligats a començar «acomplint» per a mostrar-ho als altres i poder-los dir: «Germans! Déu, que ha ordenat l'acompliment de les obligacions, «no ha manat» l'exigència dels drets. Això no vol dir que no poguem exigir-los; però, abans, cal que tots els homes de totes les condicions, comencem per acomplir els nostres deures.»

En fer el desenrotllament jurídic dels Deu Manaments no fa sinó refrescar amb gran unció de llenguatge i zel apostòlic l'eterna doctrina, reeditant-la, diríem, amb la lletra d'ara, enfocant-ho a les qüestions i problemes d'aquest avui tan tenebrós. Jo voldria citar aquí pàgines senceres, que són felicíssimes. Recomano als llegidors que es procurin exemplar (no els costarà sinó l'ínfim treball de demanar-ne). Ve't aquí un tros, de quan parla del Quart:

«Nostre Senyor no diu que honrem el pare i la mare, si són bons. Ho mana incondicionalment: «Honrar pare i mare», *sense distincions*.

Les distincions se les reserva Ell. Es Déu, el Jutge infalible i inapellable Qui judicarà i punirà (ja molts cops en aquest món) els mals pares. Perquè cal saber que «Honrar pare i mare» implica també que el mateix pare i la mateixa mare «honrin», cadascú en sí propi, aquest títol, grau excels de la paternitat; que si els dóna dret a ésser honrats pels fills, també els imposa el deure d'honrar-se a sí mateixos, conduint-se com a bons pares.»

Al Setè, una casuística nombrosa i ben actual:

«... Si jo, propietari de finques, perquè les circumstàncies es presten a què apugi desmesuradament els lloguers, ho faig sense contemplació; i els llogaters són pobra gent sense defensa, *furtaré*.

... ...

...Si jo, obrer, faig actes dels que ara se'n diu sabotatge, qualsevol que sía la causa que a cometre'ls em determini, *furtaré*.

Si sóc patró, i prevalent-me de circumstàncies favorables, no dono als meus operaris la deguda paga, o els perjudico en la forma que sigui, *furtaré*. Etc.»

L'exposició del Novè i del Desè, és admirablement justa i oportuna.

«...I com sigui que per a Nostre Senyor no hi ha passat ni futur, que tot li és present; com sigui que, per sa presència veia com vindrien temps, i ja hi som, que serien brutalment atacats els fonaments socials; per això, sens dubte, amb l'objecte que fos execrada, ja per endavant, tota idea, tota prèdica, tota teoria, contràries a la família i a la propietat, dictà els Manaments Novè i Desé, que són una ratificació dels sisè i setè, respectivament.» Revindrem, en articles futurs, a aquesta doctrina.

Després del florilegi de textos de l'Escriptura, i al cap d'avall del capítol de la Mort, s'acaba el llibre amb aquestes paraules:

«Pensem-hi bé: és el més interessant, «l'únic interessant», de tots els problemes. La munió dels que agiten la pobra Humanitat no són res, en comparança.

Salvem l'ànima, estimat germà, i ho haurem guanyat TOT.»

Crec que són aquestes les paraules que cal escoltar, a la nostra gent. Crec que és aquest llenguatge l'únic que pot descompartir els qui s'abraonen en lluita salvatge, cridant a comptes a cadascú.

Sí, la lluita social sols pot tenir vida quan la lluita, l'ascesi cristiana minva. Solament el retorn a l'ascesi cristiana pot fer decaure la guerra social. Pugui ajudar-hi ço que escriu un hom, com sens dubte molt hi ajudarà l'òptima «Guia de l'Home Lliure», en molt bona hora escrita i publicada pel benemèrit, humil i exemplar «Vérax».

R. RUCABADO

Polítiques

ELS ARAGONESISTES

Ha sortit el darrer número de «El Ebro», important revista que surt a Barcelona, orgue dels nacionalistes aragonesos. Conté molt interessant sumari; entre altres coses, un fervent record a Irlanda i als seus heroics màrtirs.

Generalitat

El President

Ahir al matí, el senyor Puig i Cadafalch, va rebre nombroses visites i va presidir la reunió del Consell Permanent.

Després de la reunió parlà amb els reporters de la Generalitat, facilitant-los nota oficiosa dels acords del Consell.

Va remarcar el president la importància d'alguns d'ells, com el relatiu a Acció Social Agrària, de què es va parlar en la darrera Assemblea, el de construcció de cases barates per a obrers del camp i la creació d'un laboratori de patologia vegetal.

Un company va fer referència a la reunió d'autoritats i corporacions, que va tenir lloc la setmana passada, a l'Alcaldia, i a una pregunta seva, va contestar el senyor Puig i Cadafalch que en aquella reunió s'havia tractat del problema de la seguretat personal, sense relacionar-lo amb cap altre, i que els reunits es varen creure obligats a cridar l'atenció del Govern sobre la anormalitat regnant, fent notar, de pas, la coincidència de l'agreujament del fet durant el temps que va passar el senyor Bas davant el Govern civil.

Seguint la conversa sobre aquest punt, va dir el senyor Puig i Cadafalch, que, en algunes ocasions, en parlar amb governadors de Barcelona, els ha expressat la seva creença que falten en l'esmentat Govern civil aquells organismes que presten en altres pobles assenyalats serveis d'investigació i justícia. Faltant-hi la màquina, per bona voluntat que hi hagi per part del governador, no es pot fer una feina positiva.

Sobre aquest particular, el president va contar com es presten els serveis d'investigació i policia a Londres i a París, i l'organització de les oficines que hi ha dedicades als esmentats serveis en aquelles capitals.

Va dir també el senyor Puig i Cadafalch que el nou governador era un home coneixedor dels problemes barcelonins, i que tenia molta serenitat. Per altra part, el seu nomenament ha estat ben rebut per l'opinió, i jo participo d'aquesta opinió, sense que això vulgui dir l'avenç de cap judici.

Es clar — va dir — que l'estat al qual ha arribat Barcelona, no es canvia amb el canvi d'una persona, però cal creure que el nou governador prendrà una orientació per anar a acabar, fins on pugui, aquest estat de violències.

La reunió del Consell

La nota facilitada per la Presidència sobre la reunió del Consell, dóna compte dels següents acords:

«Despatxà el Consell els assumptes que figuraven a l'ordre del dia de les diverses seccions de la Mancomunitat, informant-se del curs dels treballs a cadascuna.

S'autoritzà la secció tècnica de Carreteres, Camins i Ponts, per a realitzar, per administració, les següents obres:

Inversió i consolidació de grava per a la conservació dels hectòmetres 6 a 10 del quilòmetre 15 de la carretera de Santa Bàrbara a La Cénia.

Inversió i consolidació de grava per a la conservació de la dita via, hectòmetres 1 a 6 del quilòmetre 12, 10 del quilòmetre 16, 1 a 5 del quilòmetre 15 i 5 a 10 del quilòmetre 11.

Adquisició i inversió de grava per a l'adob dels hectòmetres 6 a 10 del quilòmetre 8 del camí veinal de la carretera de Tarragona a Barcelona a la de Barcelona a Santa Creu de Calafell a Sant Boi del Llobregat.

Adquisició de grava i transport per a l'adob de la carretera de Gràcia a Manresa, hectòmetres 3 a 8 del quilòmetre 3, i 9 a 10 del mateix quilòmetre.

Inversió i consolidació de grava per a l'adob de la carretera de Tarragona a Barcelona a Corbera del Llobregat, hectòmetrds 1 a 10 del quilòmetre 1 i quilòmetre 2.

Reparació del camí municipal de Cornellà a Esplugues, tros comprès entre l'estació de Cornellà i l'origen de la part construïda de la carretera de Cornellà a Fogàs de Tordera.

S'aprovà el pressupost reformat del pont damunt el riu Segre a Alas.

En virtut de les oposicions celebrades a l'efecte i a proposta dels respectius jurats, acordà el Consell els següents nomenaments:

S'informà el Consell del resultat del Concurs de bestiar celebrat a Puigcerdà.

S'acordà la creació d'un Laboratori de Patologia vegetal.

S'aprovaren les bases per a l'organització d'una secció d'Ensenyança agrícola per correspondència.

S'acordà concedir la beca d'estudis que figura en pressupost, a un alumne de l'Escola normal de Mestres de Lleyda.

Per a les quatre places de mecanògrafs de la secció tècnica de carreteres, camins i ponts: don Eduard Planas, don Joaquim Gay, don Joan Serra i don Enric de Hita.

Per a les vuit places de delineant-escrivent de la dita secció: don Albí Vendrell, don Manuel Fernàndez, don Guillem Rodríguez, don Pere Hostal, don Andreu Reig, don Generós Mora, don Josep Aymerich i don Eduard Bech.

Per a la plaça d'auxiliar de registre i despatx de permisos d'obres: don Antoni Mataró.

S'acordà obrir una informació sobre els extrems del projecte d'Acció Social Agrària de què entengué l'última Assemblea de la Mancomunitat, referents a parcellació de terres de conreu i construcció de cases barates per a obrers del camp; s'aprovà el qüestionari que ha de regir la dita informació.

Visites

Van visitar ahir al matí, en el seu despatx del Palau de la Generalitat, el president de la Mancomunitat:

Una comissió del Comitè iniciador per a la instauració dels Jocs Olímpics catalans.

L'arquitecte don Jaume Mestres.

El diputat de la Mancomunitat, don Enric Ràfols.

El senyor Co de Triola.

L'ex-diputat don Albert Rusiñol, acompanyat de don Alfred Keller, arquitecte.

Don Iu Minoves, diputat de la Mancomunitat, per a interessar-li la construcció d'algunes obres en el partit de Berga.

L'ex-regidor don Josep Cirera.

Don Carles Bofarull.

El senyor Alemany.

El regidor don August de Rull.

Don Josep Congosto, cònsol general d'Espanya a Londres.

El repartiment d'utilitats

Davant del greu problema que plan teja als ajuntaments la impossibilitat de girar el repartiment d'utilitats, segons el R. D. d'11 de setembre de 1918, per les dificultats tècniques que ofereix l'aplicació de les normes poc precises fixades per l'esmentat R. D., el Consell de la Mancomunitat, atent sempre a trobar una solució — en tot el que d'ella depèn — a aquelles qüestions lligades amb la vida dels municipis, a proposta de la intervenció d'aquella corporació, ha acordat encarregar a l'Escola de Funcionaris d'Administració Local, la redacció de un fascicle en el qual, d'una manera breu i clara es donin les normes precises i més simplificadores per a portar a cap la confecció del repartiment d'utilitats segons l'esmentat R. D. d'11 de setembre de 1918, el qual es repartirà gratuitament als ajuntaments de Catalunya.

—

Ha complimentat al senyor Vallès i Pujals l'ex-diputat a Corts don Antoni Albafull.

Teatre Català

DON BERTRAN DE FIGUEIROA, comèdia en un acte, de Juli Dantas, traducció de N'Ignasi Ribera i Rovira

Donar a conèixer els autors portuguesos a Catalunya constitueix una tasca patriòtica. Tot el que sigui acostar els dos pobles peninsulars, que l'altiplanícia central separa, és contribuir a una obra de restauració històrica de la personalitat de Catalunya.

Personalitat política i personalitat literària. Entre les llengües neollatines de la Península, foren el català i el portuguès coetànies en llur formació. Coetànies i bessones. Els primers balbuceigs d'ambdues llengües tenen una trajectòria unànime. El dialecte literari dels dos idiomes té una coincidència germinal.

L'altiplanícia central haguera hagut de servir de pont entre la Catalunya mediterrània i la Lusitània atlàntica. Aquesta haguera estat la missió històrica d'un imperialisme central conscient i generós. Però l'altiplanícia central, per una desviació ètnica del sentit imperialista, no solament no uní els pobles peninsulars de l'Atlàntic i el Mediterrani, sinó que els separà.

Si ara Catalunya gira els ulls envers Lusitània i tornen a establir-se corrents espirituals entre Lisboa i Barcelona, és per l'esforç conscient i cordial de la Pàtria renascuda. Catalunya, que sent la possibilitat d'una estructura viva dels pobles peninsulars, ha retrobat en el ritme de la història i de la literatura de Portugal un ressó germanívol de la seva pròpia història i de la seva renaixent literatura.

Es per això que, tot el que sigui afavorir l'intercanvi — intercanvi d'idees i productes — entre els dos pobles, mereixerà lloances. I en aquest intercanvi, pel que es refereix a la producció intel·lectual — i més concretament a la teatral — cal que siguin esborrades les fronteres arbitràries. A Barcelona poden ésser judicades les obres portugueses — i a Lisboa les catalanes — com a produccions indígenes.

En una aclimatació i en una adaptació de les literatures dramàtiques estrangeres a l'escena catalana, cal demanar una tasca prèvia de selecció i depuració. Però la literatura dramàtica portuguesa, en un sentit peninsular, és a dir, nacionalista, no pot ésser, per a nosaltres, una literatura estrangera.

No cal, doncs, abans de portar una obra portuguesa al teatre català, graduar rigorosament les seves valors estètiques. Hi ha sempre, en la seva traducció, un element autodidacte.

—

La comèdia ingènua en un acte de Juli Dantas, «D. Beltrão de Figueiróa» és, dintre la seva simplicitat, una mostra exquisida de l'estil teatral i de les orientacions literàries de l'autor. Es una pintura breu, molt senyora i molt retocada, Dantas pur.

La traducció de N'Ignasi Ribera i Rovira no respòn, tal volta, a una concepció imperial de l'intercanvi literari entre Catalunya i Portugal. Aquest intercanvi caldria que tingués l'encís restaurador d'aquelles coincidències germinals entre els dos idiomes, suara assenyalades. Hi ha, però, en la traducció d'En Ribera i Rovira una persistència colpidora dels elements ètnics que actuaren històricament de separadors entre els dos pobles, elements ètnics que esdevenen igualment exòtics en les dues llengües.

—

La companyia de Romea va compondre molt justament la pintura setcentista de Dantas. Maria Morera, en el paper de *Dorotea*, Esperança Ortiz en *Don Bertràn de Figueiroa*, Pepeta Fornés en la interpretació de *Celimena*, Joaquim Montero, personificant el *Fra Andreu* i l'Enric Giménez com a *Marquès*, demostraren, una vegada més, llur bona voluntat i llur consciència artística.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

PROTECCIO A LA INDUSTRIA

Madrid, 12, 1 matinada

La «Gaceta» d'avui publica una R. O. d'Hisenda, resolent favorablement l'expedient incoat a instància del representant de la Societat Anònima «La Hispana», fabrica d'automòbils i material de guerra, en sol·licitud de concessió de diversos beneficis de la Llei de 2 de març de 1917.

Informada per la comissió protectora de la producció nacional, Direcció general del Contenciós i ministeris de la Guerra i Marina, se li concedeix el dret a la protecció en la forma A) de la base tercera, als beneficis que assenyala la comissió protectora de la producció nacional i altres quedant obligada la Societat a la construcció anual de 150 camions i 150 aeroplans fins que quedi instal·lada en totalitat la seva fabrica i pugui exigir-se-li més producció a tenor a les necessitats de l'exèrcit.

NOTICIA DESMENTIDA

No és exacta la noticia publicada ahir per algun diari, relativa a què el duc de Tovar hagués persentat la dimissió del càrrec de comissari regi del Teatre Reial.

Segons manifestacions del duc de Tovar, està identificat amb el marquès de Portago i satisfet de la visita d'inspecció al regi coliseu que aquell realitzà darrerament, així com dels efectes beneficiosos derivats de la visita.

No hi ha, doncs, motiu perquè el comissari regi hagi pensat a dimitir.

COLONITZACIÓ INTERIOR

Demà celebrarà sessió la Junta central de Colonització i repoblació interior, per a discutir l'ante-projecte de llei elaborat pel ministre del Treball sobre transformació de la dita Junta en Institut Central de Colonització i repoblació interior, ampliant les facultats que la llei actual assenyala en relació amb la seva peculiar comesa.

EL CONSELL D'EMIGRACIO

S'ha reunit la comissió permanent del Consell Superior d'Emigració per a ocupar-se d'assumptes de gran interès relatius a la dita matèria.

LA COMISSIO TECNICA

La comissió tècnica nomenada per a intervenir en el ... gim de jornals en el ram de metal·lúrgia de Barcelona, d'acord amb les bases convingudes amb el sots-secretari del Treball, la formaran, com a president, l'alcalde de Barcelona, senyor Martínez Domingo, com a vocals el Director de l'Escola d'Enginyers Industrials de la dita ciutat i l'enginyer-cap del districte miner de Barcelona i dos enginyers més, un de mines i un altre industrial, els senyors Gamur i Burgaleta, designats pel ministre de Foment, en concepte de secretari l'inspector regional del Treball a Barcelona.

LA LLEI DE SUBSISTENCIES

En l'exposició que acompanya al R. D. prorrogant la llei anomenada de subsistències, es consigna que no havent desaparegut les causes que la motivaren, s'imposa la nova pròrroga.

Afegeix:

«Ha declarado al Gobierno que los únicos remedios eficaces contra el encarecimiento de la vida consisten en el afianzamiento del orden público y la paz social, en el fomento de la producción y en la fluidez de los transportes, y a la aplicación de tales remedios viene atendiendo con perseverancia. Mas en tanto se realiza el ferviente anhelo del restablecimiento de la normalidad social y económica sería temerario que el poder público se desprendiese de aquella facultad interventora que le permitiera atenuar la crisis de escasez y carestía, ya con medidas arancelarias que refrenen la exportación o estimulen la importación, ya con compras directas en el extranjero de los artículos más indispensables a la economía nacional, ya facilitando los transportes terrestres y marítimos, ya regulando la circulación, venta y consumo de las subtancias alimenticias, a fin de moderar la codicia de logreros y acaparadores.

Hará el Gobierno uso, no obstante, con la mayor parsimonia de estas excepcionales autorizaciones, y bien demostrado tiene con repetidos actos, como tiende a preparar la libertad del comercio y a dejar que actue con pleno desembarazo la ley de la oferta y de la demanda.

La supresión del ministerio de Abastecimientos primero y de la Comisaría de Subsistencias después y las resoluciones suprimiendo las guías para la circulación de mercancías en el interior del Reino y declarando la libre circulación y tráfico de los trigos, denuncia a las claras la política que en orden a los abastos se propone seguir el Gobierno.

Sólo cuando las circunstancias lo exijan y en la medida y grado que sea preciso, se ejercerán estas facultades.»

EL CONGRES DE LA DEMOCRACIA

El diumenge que ve, a les deu del matí, se celebrarà al Teatre de la Sarsuela la sessió d'obriment del Congrés de la Democràcia Republicana.

En aquesta sessió s'examinaran les actes dels representants i es donarà compte de les adhesions rebudes.

La comissió de reglament donarà compte dels seus treballs.

Després pronunciarà un discurs d'obriment del Congrés don Alexandre Lerroux, el qual discurs ha d'ésser d'excepcional importància.

RECEPCIO ACADEMICA

La Reial Acadèmia de Ciències Exactes físico-químiques i naturals celebrarà sessió pública el diumenge vinent, a les quatre de la tarda, per a donar possessió d'una plaça d'acadèmic numerari a don Juli Ruiz Pastor, el qual llegirà un discurs sobre el tema: «Investigacions sobre el problema ultracontinu».

MANIFESTACIONS DEL MINISTRE DE FOMENT

El ministre de Foment ha fet unes declaracions en les quals referint-se al problema ferroviari ha dit:

«Les actuals línies de ferrocarrils, fetes fa temps, les informen algunes dades capricioses encaminades per tal mitjà a deixar indotades grans regions riques en productes de gran valor i que passant actualment per les esmentades regions, potser de les més pobres sorgirien amb un valor econòmic molt superior a d'altres considerades com esplèndidament dotades.

A la construcció d'aquests ferrocarrils tan necessaris, és precís dedicar-hi atenció preferent, sense perdre un minut, i el país ha de tenir el convenciment que tots els sacrificis que se li exigeixin per això, es convertiran, en son dia, en grans beneficis, entint el capital emprat un interès com mai ha somiat l'usurer més avariciós.

Estudiem seriosament la forma en que ha de portar-se a cap la construcció sia per l'Estat, sia assegurant un interès, sia prestant auxili a les entitats que d'això s'encarreguin; sia com sia, però cal fer-ho amb tota mena de seguretats, amb tota puresa, però amb tota la rapidesa possible, perquè produeixi algun dia la seva missió i la riquesa circuli com a valor immens per tota Espanya i en surti, proporcionant-li quantiosos beneficis.

La situació actual dels ferrocarrils que funcionen no pot ser més deplorable, perquè tant el material mòbil com el fix, estan en condicions inacceptables per al tràfec al qual estan sotmesos.

Damunt d'aquesta taula hi ha multitud de telegrames, en els quals, les Cambres de la Indústria i del Comerç, entitats i particulars, reclamen la solució immediata d'aquest problema que està fent danya immensos.

Disminuïda la circulació de trens per falta de material, els de viatgers van abarrotats, fent-se el viatge en conricions insuportables. Els molls de les estacions vessen de mercaderies, suspenent-se sovint la facturació a Petita Velocitat, pel qual motiu productes que sempre es trameteren per tal tarifa i arribaren oportunament a llur destinació, es facturen avui a Gran Velocitat, i costant tres vegades més, encara arriben amb escandalós retràs.

Què hi ha d'estrany, doncs, que totes aquelxes entitats reclamin l'augment de tarifes amb les cortapises i la intervenció del Govern, si saben que ara paguen molt més que l'augment i estan més mal servits?

Prescindint d'enemistats polítiques i d'oposicions sistemàtiques, cal aixecar l'esperit per apreciar els problemes en llur just valor i donar-li una solució a la qual contribueixin un i altre amb cor humà i amb consciència neutral, perquè això contribuirà poderosament a l'abaratiment de la vida.

Hi ha un altre assumpte de gran transcendència al qual vinc dedicant decidit estudi, perquè crec fermament que ha de contribuir poderosamene al desenrotllament de la indústria i a la preponderància econòmica d'Espanya.

Respecte de la indústria hidro-elèctrica, diu que cal una decidida i ràpida intteivenció de l'Estat per a poder construir i utilitzar aquestes forces, i per això s'imposa la modificació de la llei d'aigües, feta en èpoques en que tan sols funcionaven uns quants molins, als quals totjust es concedia importància en l'esmentada legislació.

Amb l'acumulació d'aquests cabals d'energia es pot aconseguir l'electrificació de les grans indústries, i molt especialment els ferrocarrils, que amb aquesta trausformació portarien un emport de riquesa a totes les regions d'Espanya.

Mitjançant una harmonia entre les nacions espanyola i lusitana, els salts del Duero i alguns del Tajo poden produir una energia elèctrica de 250 a 300.000 cavalls de força, que, explotats per l'Estat, podrien convertir la crisi del combustible en un problema sense la més petita importància per a l'interior i permetrien exportar la major part del carbó de les nostres mines.

«LA EPOCA»

Discorrent «La Epoca» sobre la legalitat o clandestinitat dels sindicats, diu que per a la legalitat d'una associació no basta ni pot bastar, en cap legislació del món, la mera presentació d'uns estatuts i la ritual inscripció en un registre; cal complir, demés, aquells preceptes que la llei a Espanya, com a tot arreu, potser a Espanya amb menys zel que en paisos de més llibertat, són garantia indispensable per a l'associació genuina que és la nació, contra possibles i freqüents abusos de l'associació particular constituïda lliurement pels ciutadans.

TRANQUIL·LITAT A ZAMORA

Madrid, 12, 2 matinada.

Aquesta matinada ha manifestat el sots-secretari de Governació que el ministre havia conferenciat per telèfon amb el governador de Zamora, el qual li havia dit que hi havia tranquil·litat, continuant la guàrdia civil mantenint l'ordre públic als carrers.

L'ALT COMISSARI

Sevilla.— Ha arribat el general Berenguer, acompanyat de la seva muller.

Ha conferenciat per telèfon amb el ministre de la Guerra.

Demà emprendrà el seu viatge de tornada al Marroc.

NOTES DE SARAGOSSA

Saragossa. — La Diputació celebrarà sessió extraordinària el dia 20, per a tractar de la incapacitat del president, don Xavier Ramírez, el qual es presenta candidat a senador, i de la formació d'expedient a dos alts empleats.

—Ha estat detingut l'obrer metal·lúrgic Angel Chueca, el qual estava encarregat de recollir les quotes als tallers de Màrzalx.

—A Mequinença s'hi ha declarat l'epidèmia de verola, havent-se registrat 27 casos.

Ha tornat d'aquell poble l'inspector de sanitat, després de pendre les mesures necessàries i d'haver vacunat a 1.600 veins.

—S'ha confirmat que el candidat oficial pel districte d'Almúnia és don Nicolau García Pando.

—Un camió-automòbil que anava carregat de farina, en el quilòmetre 8 de la carretera d'Alhama al Monestir de Piedra, feu un fals viratge, caient en un terraplè, resultant mort el xofer, Leuteri Salas.

DE SANLUCAR

Sanlucar.— En sortir de l'estació de la Rota bolcà la màquina d'un tren de viatgers.

La locomotora sofrí grans desperfectes, i durant dues hores estigué interrompuda la circulació de trens.

No hi ocorregueren desgràcies personals.

—S'ha declarat la vaga de fusters i velaires, demanant els primers un 25 per cent d'augment en els jornals i els segons el 30.

—Ha arribat malalt l'ambaixador d'Espanya a Dinamarca, senyor Gutiérrez Agüero.

EL VIATGE DEL MINISTRE DE LA GUERRA

Valladolid. —El ministre de la Guerra ha visitat l'Acadèmia de cavalleria, casernes i centres militars.

Al Camp de la Rúbia ha presenciat els exercicis practicats pels soldats.

A l'Acadèmia ha esmorzat acompanyat de les autoritats militars, emprenent després el retorn a Madrid.

ESTRANGER

Les festes de París

París, 11.—Després del discurs pronunciat pel president de la República M. Millerand, un artista de l'Opera va cantar «La Marsellesa», acabant amb això la cerimònia del Panteó.

A tres quarts d'onze del matí va tornar-se a posar el cor de Gambetta sobre la carrossa i el fèretre del soldat sobre el canó de 155, presentant armes les tropes mentre rodejaven la carrossa, el canó i les banderes de 1870, formant l'escorta la guàrdia republicana muntada i les banderes de la Gran Guerra.

A darrera de la carrossa i del canó, hi anaven el president de la República, els presidents de les Comissions de l'exèrcit, del Senat i de la Cambra de diputats, els presidents d'ambdues Cambres, el Govern, els tres mariscals i els representants simbòlica de la familia del soldat desconegut.

Després seguien el alumnes de les Escoles militars, els bombers de París i destacaments de tots els cossos de la guarnició de París.

L'itinerari que va seguir la comitiva fou els bulevars de Saint Michel i Saint Germain, la Plaça de la Concòrdia, els Camps Elisis fins a l'Arc de Triomf, on arribà la comitiva a dos quarts d'una de la tarda.

Tot el trajecte estava materialment cobert per un nombrós públic que, dominat per una profunda emoció, es descobria en passar la carrossa i el canó.

Al bulevar de Saint Germain una delegació d'estudiants va posar una palma damunt el fèretre del soldat desconegut.

A la Plaça de la Concòrdia tots els generals que figuraven a l'acompanyament s'aturaren per a saludar les estàtues de Metz i Estrasburg.

En arribar la carrossa i el canó a l'Arc de Triomf es dispararen cent vint-i-una canonades, essent un moment de veritable emoció.

El president de la República i tots els elements oficials desfilaren davant la carrossa i el fèretre, saludant per última vegada les despulles dels que amb llurs esforços i sacrificis aconseguiren l'afiançament de la República i la salvació de França.

La cerimònia va acabar més com apoteosi que com a acte fúnebre.—Havas.

L'ambaixador de França a Londres

Londres, 11.—El senyor Paul Cambon ha estat aquest matí en el Ministeri de Negocis Estrangers per a donar compte del seu acomiadament i comunicar que el seu successor serà l'actual ambaixador de França a Madrid.

Pot considerar-se com definitivament concedit el placet del Govern anglès per al dit nomenament.

Per altra part, l'Agència Reuter diu que el nomenament del comte de Saint Aulaire ha causat molt bona impressió en els círcols polítics i diplomàtics de la Gran Bretanya.—Havas.

Austria i la Societat de Nacions

Viena, 11. — Els diaris diuen que el Govern austriac formula ahir una demanda per a l'admissió d'Austria a la Societat de Nacions, havent consultat les Nacions de l'Entente sobre l'actitud que adoptarien en l'assumpte — Havas.

Els nacionalistes alemanys

París, 11. — Diuen de Berlín que, d'una enquesta feta per les autoritats, resulta que uns pasquins incitant a la vaga general, que es deia que havien posat ells independents i comunistes i que aquests negaven rodonament, foren posats pels caps del partit nacionalista. — Havas.

Eleccions italianes

Roma, 11. — El diumenge se celebraren les darreres eleccions administratives en les grans ciutats.

Els socialistes només han tingut una petita majoria en alguns indrets. — Havas.

Els Reis d'Espanya a Londres

Londres, 11. — Els sobirans espanyols han presenciat la desfilada de l'imponent seguici que escortava les despulles d'un soldat desconegut.

Després, com simples espectadors, han assistit també a la cerimònia en l'Abadia de Westminster.—Havas.

L'acord franco-anglès

París, 11.—Lord Berby ha estat avui al Quai d'Orsay celebrant una conferència amb el president del Consell de ministres, durant la qual s'ocuparen de la revisió definitiva del text de la nota que sancionarà l'acord franco-anglès referent al procediment que s'haurà de seguir en la qüestió de les reparacions. —Havas.

BARCELONA

L'aniversari de l'armistici

Ahir a la nit se celebrà al Teatre Eldorado la funció organitzada a benefici de l'Associació francesa de mutilats i antics combatents residents a Espanya.

El local estava adornat amb molt gust a base de banderes catalanes, espanyoles i de les nacions aliades.

La concurrència era selectíssima, figurant-hi les famílies més distingides de les colònies de les nacions aliades, amb els cònsols i personal dels consulats.

També hi havia: l'alcalde, senyor Martínez Domingo; els regidors senyors Maynés i Marial, amb l'oficial de cerimonial senyor Ribé Domènec; el President de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch; el diputat de Catalunya senyor Andreu, representant el president de la Diputació, amb el mestre de cerimònies senyor Utrillo; el doctor Solà i Pla, que ha treballat com un pare pels voluntaris catalans, i moltes altres personalitats de la política, la ciència, la indústria i les lletres catalanes.

En una llotja era notada amb respecte i simpatia la senyora Basso's, catalana, mare dels pintors Helnaut, morts a la guerra.

Ultra les notables atraccions que actualment treballen a Eldorado, han contribuït a fer interessant la vetllada alguns artistes catalans i francesos.

Al final la gentil Pilar Alonso ha descapdellat el seu repertori de cuplets amb la gràcia en ella especial.

L'hora avançada que ha acabat l'acte, no permet donar-ne una completa ressenya.

LLUM. AMOR. PENSAMENT

Nou llibre de l'autor de «SONATES»

J. Molas Valverde

Edició única de luxe en paper de fil

De Xile estant

Artistes catalans

En Joan Ventura

Bon punt sabèrem que En Ventura deixava la direcció d'orquestra de «La Alhambra», i que per acomiadar-se del públic de Vallparadís donaria una audició de les seves composicions musicals (desconegudes, encara, a Xile, però que han tingut molt d'èxit a Uruguai i Argentina, on les va estrenar l'any passat) sentírem desigs d'oir-les i, ensems, conèixer personalment el genial músic compatrici. I allà vàrem anar...

«La Alhambra», ple de gom a gom (mil dues centes persones): tot el que enclou Vallparadís de distingit i notable en l'ordre artístic, intel·lectual i social s'hi aplegava, parlant-s'hi molt el català.

Formaven el programa: «Sugestivo» (tango), «Jardín de rosas» (vals), «Danza arabe» (fantasia), «Ricatela» (altre tango), «Sentimiento araucano» (vals), «Idilio veneciano» (interludi), «Cantar serrano» (intermedi): tot de notable mèrit. Sobresurt «Danza àrabe», fantasiosa visió dels oasis en el desert africà. El vals «Sentimiento araucano», és una bellíssima melodia: tota la tendresa que vessa és el plany de l'ànima, les recances, els sofriments tots de la trista i heròica raça araucana. La composició, interpretada per un músic-poeta, s'assembla un xic a la «Polonesa», de Chopin. En compondre aquesta música tingué En Ventura una feliç inspiració. «Idilio veneciano», brodat amb el motiu d'uns enamorats passejant llur amor pel gran canal de Venècia, una nit de lluna, és una altra mostra del temperament poètic del nostre paisà. L'auditori, verament interessat, escoltava amb recolliment, tributant sorolloses ovacions al mestre en finalitzar les obres.

La nostra afició periodística ens acostà al músic amb idea de parlarne una mica en LA VEU DE CATALUNYA, però, havíem fet tard; ja tancaven el teatre, i En Ventura, amablement, prometé veure'ns l'endemà... Ja asseguts, després d'una forta encaixada, parlam català de seguida. Ell el sap, tot i haver deixat Barcelona als quatre anys, venint amb els seus pares a Assumpció de Paraguai, i després a Buenos Aires. Als deu anys tornava a Barcelona, on un amic de la seva família li va ensenyar els principis musicals, fent-li agafar afició. Al cap de poc temps venia a Xile, on va acabar els estudis en el Conservatori de Santiago.

Als setze anys va començar a dirigir orquestra amb la companyia Pepe Vila, a Xile, i amb companyies d'operetes i sarsueles nacionals i espanyoles a l'Argentina i Uruguai, on va estrenar qualques obres seves amb falaguer èxit... Parla, En Ventura, de l'anhel de retornar aviat a Barcelona i altres ciutats de Catalunya, de córrer-les en viatge de plaer... Parla de la música d'En Felip Pedrell, de les sardanes d'En Morera i En Pep Ventura, del nostre afany d'anar treballant.....

Jo l'esguardo amb interès, m'agrada la voluntat ferma que acompanya els seus actes, que l'empeny a lluitar i li dóna el triomf. El seu rostre ja la denota: morenet, nerviós, d'ulls negres vivíssims, parla rialler a i veu forta: té una veritable fesomía catalana. El seu geni simpatitza i atrau.....

Li prego de contar-me quelcom notable de sa vida artística, i em refereix que estant a Buenos Aires li pregaren de dirigir l'orquestra del teatre «Colón» (composta de 120 professors), durant la representació de «Aida», a benefici de «La Creche», de dames bonaerenses.

—I en arribar? — preguntem nosaltres.

En Ventura somriu:

—En acabar, les nou mil persones que omplenaven el coliseu em tributaren una formidable ovació.

Dit això, resta avergonyit. Es veu que no li plauen «bombos» ni lloances. I té raó: els fets parlen més que tot.

Ara, al cap de quinze anys de dirigir orquestra, ho deixa per a poder treballar de ferm com a compositor. Parla dels seus compromisos amb autors xilens de molt de renom: Armand Moçk, Rafel Raveau i d'altres, dels quals té algunes obres per a posar-hi música.

Per al tenor Renat Zanelli ha d'escriure tres «romanzas» destinades a discos de la casa «Victor», dels Estats Units, que impressiona el celebrat cantant.

Parlà també de posar en venda a Xile les composicions escrites dels últims anys ençà.

Li augurem nous triomfs, felicitant-lo pels ja obtinguts. Sona un rellotge. En Ventura, nerviós, s'aixeca. Són les tres i l'esperen per una tocata.... Fa tard. I amb forta i ràpida estreta de mà se'ns separa, deixant-nos la impressió d'un talent musical extraordinari, una voluntat ferma pel treball i una ànima sana, noble i generosa, a la qual no ha pogut emmetzinar el baf de vicis, enveges i covardies que es respira en mig de la gent de teatre.

C. CUTERAS

Octubre 1920, Vallparadís (Xile).

La Universitat

Ha tornat de Madrid el rector de la Universitat, marquès de Carulla.

Respecte als diferents afers que havia gestionat en el ministeri d'Instrucció pública, ha dit que havia aconseguit que el ministre dictés una R. O. per la qual, a l'objecte de poder tenir el rector una actuació més directa en ço que es refereix a les escoles del districte universitari, es nomenava l'actual inspector d'Ensenyament primari d'aquesta província, don Dimes Fernàndez, inspector adscrit al Rectorat, podent sense autorització del ministre, i si sols per indicacions del rector, girar visites d'inspecció a totes les escoles del districte.

En virtut d'aquesta determinació, es nomena inspector en cap de la província de Barcelona, que exercia el senyor Fernàndez, a don Manuel Ibars, i la zona que correspondia a don Dimes Fernàndez, es reparteix entre els altres inspectors.

Respecte del personal subaltern de la Universitat, se l'equiparara en els sous als altres de l'escalafó del ministeri, i el mateix passara amb el personal subaltern de les Acadèmies.

També ha recaptat la promesa del ministre que s'inclourà en el vinent pressupost la millora corresponent al personal administratiu de la Universitat.

S'inclourà també en el pròxim pressupost la quantitat necessària per a construir l'edifici destinat a Reial Acadèmia de Medicina i Cirurgia de Barcelona.

Finalment, el ministre signà també una R. O. concedint 1.000 pessetes per a l'Ateneu d'alumnes de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú.

El marquès de Carulla es mostrava molt satisfet de l'èxit assolit en les gestions que ha dut a terme a Madrid.

Els esports

VELA

La segona prova de la regata Copa S. M. la Reina donya Victòria Eugènia per a yachts de la série Hispània, patronejats per senyoretes, tindrà lloc el diumenge vinent, a les 10'55 del matí, al Reial Club Marítim de Barcelona.

FUTBOL

El diumenge al matí, al camp del Montserrat, de Sans, s'hi jugà un interessant partit de futbol entre els clubs Ateneu Obrer de Barcelona i el F. C. Olímpic, de l'Agrupació Joventut. Després de forta lluita, empataren a tres gols, tenint en compte que l'Olímpic era integrat per vuit jugadors.

Arbitrà el de l'Ateneu Obrer, molt deficientment.

Gràcia i el monument a En Guimerà

L'Agrupació Montseny, pel foment de la Sardana, ha ramès a la comissió gracienca, organitzadora de la Setmana Pro-Monument a Guimerà, la quantitat de 209 pessetes, producte «íntegre» obtingut amb la venda de ramells i sorteig de garlandes, en l'audició de sardanes per la cobla Barcino, celebrada el passat diumenge, a la Plaça de Rius i Taulet.

L'Agrupació Montseny es complau a emmerciar públicament a tots aquells elements que aportaren llur cooperació i ajuda en l'organització i celebració de l'esmentada audició, mercè a la qual cosa va obenir l'èxit tan brillantment assolit.

—

Prosseguint la série d'actes organitzats per la Comissió de la Setmana Pro-Monument Guimerà, demà, dissabte, a tres quarts de deu de la nit, tindrà lloc al local de l'Orfeó Gracienc, una solemne vetllada teatral, en la qual es representarà l'obra genial del gran dramaturg, denominada «Terra baixa» i el patriòtic monòleg «Mestre Oleguer», prenent part en l'execució de les obres esmentades els més prestigiosos elements de la barriada de Gràcia.

L'eximi poeta N'Angel Guimerà assistirà a l'acte.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEU LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

El doctor Gallemaerts i el doctor Barraquer

Els nostres llegidors recordaran que mesos enrera (en 18 de juny) vam publicar un article sota el títol: «Triomf de la ciència catalana» en el qual donàvem la satisfactòria nova del triomf obtingut pel doctor don Ignasi Barraquer, fill del tan renomenat oculista don Josep, al Congrés d'Oftalmologia de Brussel·les, presidit per l'eminent professor belga, doctor Emili Gallemaerts.

En aquell Congrés, al qual concorrien les summitats oftalmològiques d'arreu del món, el nostre gran oculista, doctor don Ignasi Barraquer, hi va presentar el meravellós aparell de la seva invenció anomenat «Erisifac», donant explicació del seu procediment per a usar-lo en l'extirpació de «la catarata».

El que havia explicat al Congrés, l'endemà ho va practicar a l'Hospital de Sant Joan, a la clínica d'Oftalmologia del doctor Gallemaerts, davant de tots els congressistes, amb un èxit tan esplendorós, que tot aquell savi concurs ovacionà el doctor català quan la petita ventosa de l'«Erisifac» va sortir de dins de l'ull portant adherit el «cristal-lí» sencer dins de la seva càpsula, sense la més insignificant pèrdua d'humor vitri, sense ocasionar la més petita perforació a l'ull.

El gran oftalmòleg belga, doctor Gallemaerts, fou un dels que amb més entusiasme celebrava la senzillesa, la facilitat, la rapidesa i la perfecció de l'extirpació, i pregà al nostre doctor que li permetés d'intervenir en l'altra operació que anava a fer-se. L'eminent operador belga va intervenir-hi amb la seva habilitat de mestre i acabà de convèncer a tots els congressistes, de la meravella del procediment, i en quedà tan encisat, que decidí adoptar-lo a la seva clínica.

El mateix doctor Gallemaerts va presentar el doctor Barraquer a les sessions que el Congrés d'Oftalmologia va celebrar a París, després de les de Brussel·les, fent un gran elogi de l'oftalmòleg català i del procediment de la seva invenció.

A la clínica del doctor Morax de l'Hospital Lariboisière i a la del colós Rouchon Douvignon, de la Fundació Rothschild, l'èxit més esplendorós motivà merescudes ovacions dels nombrosos oculistes que admiraren la perfecció del procediment de l'oftalmòleg català.

I el doctor Lagrange, de l'Hospital de Sant Andreu, de Bordeus, va invitar-lo també, i allí va anar i allí va triomfar davant d'aquelles eminències mèdiques.

L'aparell «Erisifac» ha mogut una revolució en la ciència oftalmològica, i el procediment del seu inventor, el doctor Ignasi Barraquer, s'ha imposat al procediment Smith, nordamericà, que fins ara s'usava.

EL DOCTOR GALLEMAERTS A BARCELONA

L'eminent professor d'oftalmologia de la Facultat de Medicina de Brussel·les, ha honorat el nostre doctor i la nostra Facultat venint a Barcelona a rebre les lliçons i aprofitar-se de l'experiència per a perfeccionar-se en la pràctica del procediment de l'oftalmòleg català.

El doctor Gallemaerts ja fa alguns dies que concorre a la Clínica i al Museu d'Oftalmologia que en el nostre Hospital Clínic té el nostre antic professor, doctor Josep A. Barraquer, presenciant com el doctor Ignasi Barraquer opera amb el seu «Erisifac».

I possessionat ja del procediment fins als seus més petits detalls, el doctor Gallemaerts demana al doctor Barraquer que el deixés operar.

EL DOCTOR GALLEMAERTS OPERA

Nosaltres vam tenir l'alt honor de presenciar aquesta solemnitat científica que ens honora la ciència catalana.

El doctor Barraquer li presentà quatre casos: tres vellets i una velleta.

El doctor belga, tenint per ajudants l'inventor de l'«Erisifac», doctor Ignasi Barraquer i el doctor Josep Maria Vila Moreno, amb la seva habilitat operatòria magistral, va extirpar les quatre «cataractes» empleant-hi en cada operació menys de dos minuts.

La sessió tingué els seus moments emocionants. En operar la velleta, el «cristal-lí», que estava com ressecat, al primer moment es va escapar i no fou «xuclat» per la petita ventosa perquè no s'hi adaptà, però en observar-ho, una petita indicació del doctor Barraquer a l'eminent operador belga va allisonar-lo, i de seguida va extreure triomfalment el «cristal-lí» adherit a la ventosa.

El professor belga restà molt satisfet de l'èxit assolit i, una vegada més, declarà la gran transcendència de l'aparell «Erisifac» i el procediment del doctor Barraquer, que en endavant serà l'únic que es practicarà en la seva clínica de Sant Joan de Brussel·les.

EL DOCTOR GALLEMAERTS

Professor a la Facultat de Medecina de Brussel·les, membre de l'Acadèmia, oficial de l'Orde de Leopold, presentà per primera vegada a les Acadèmies, demostracions sobre la fagocitossis. Tota la seva vida l'ha consagrada a treballs de laboratori i a la clínica oftalmològica, que li han donat un renom universal. El seu culte a la ciència el demostra que, malgrat la seva edat i les seves grans ocupacions, ha volgut venir a Barcelona a estudiar i apendre la manipulació de l'aparell inventat per l'oftalmòleg català.

UNA CONFERENCIA DEL DOCTOR GALLEMAERTS

El degà de la nostra Facultat de Medicina, doctor don Andreu Martínez Vargas, i el doctor don Ignasi Barraquer, li han pregat de donar una conferència a l'anfiteatre de l'Hospital Clínic, i el doctor Gallemaerts hi accedí, sol·licit i agraït, i donarà la conferència demà, dissabte, a les onze del matí, disserant sobre el tema modernissim: «Microscòpia estereoscòpica de l'ull en el viu», fent experiments i presentant interessants projeccions lluminoses.

I accedint a reiterats precs dels seus companys de Facultat, hi correspondrà el veterà oftalmòleg doctor don Josep A. Barraquer, el qual exposarà uns nous estudis sobre «Miopia maligna» que també seran il·lustrats amb projeccions lluminoses.

La sessió de demà serà una gran solemnitat científica per a la Facultat de Medicina de Barcelona. — P.

Govern civil

Multes que no es paguen

El senyor Santandreu ha tingut notícia que els venedors de llet, als quals s'havien imposat multes de 100 pessetes, per vendre a preu més alt de la taxa, no les pagaven.

El governador interí ha dit que se n'informaria i que faria complir a tothom, perquè entén que les multes es posen per a ser pagades.

Multa ratificada

La Junta de Subsistències ha ratificat la multa de 5.000 pessetes imposada pel governador a un fabricant de farines de Vilanova, per remetre als flequers farina dolenta.

D'ensenyament

La Secció administrativa d'Ensenyament Primari de la província de Barcelona fa saber que havent estat nomenats don David Velàzquez Esteva i don Francesc Porquera Manalias mestres interins d'una de les Escoles nacionals de nois d'aquesta ciutat i de la de Mediona, respectivament; don Eusebi Torroella Junqueras, mestre interí de La Bauma (Castellvell i Vilar), i don Francesc Cuixart Calvo mestre substitut de l'Escola nacional de nois de Mura, es presentaran a la dita oficina a recollir el títol administratiu.

També fa públic que estant vacant en aquesta ciutat l'Escola nacional de nois núm. 31, per defunció del mestre que la ocupava, s'anuncia la seva provisió per concurset. Els aspirants hauran de presentar les instàncies, acompanyades de les corresponents fulles de serveis, a la dita Secció.

Subscripció

Relació del que s'ha recaptat a favor de la vídua i fills del guàrdia de seguretat assassinat Eugeni Marcelino Fayos:

Suma anterior, 23.408,75 pessetes.
Vapors d'Ibarra i Companyia, 25.
Cos de la guàrdia civil, 142.
Total, 23.575'75 pessetes.

Un avis

Com sigui que ha de tancar-se la subscripció oberta a favor de la família del guàrdia de Seguretat Eugeni Marcelino Fayos, assassinat a la Barceloneta, es prega als particulars i entitats que desitgin contribuir-hi, que tinguin la bondat de fer les remeses a la «Jefatura» Superior de Policia, a l'inspector general don Celestí Ortiz.

El preu de l'electricitat

A conseqüència d'una consulta elevada a la superioritat pel Govern civil d'aquesta província, s'ha rebut de la Direcció General de Comerç i Indústria una R. O. del Ministeri de Foment de data 2 de l'actual, declarant vigent el preu de 0'75 pessetes quilovathora en el subministre de llum dintre de la província de Barcelona, segons va acordar la Junta Provincial de Subsistències el 29 del passat juliol, als efectes de la R. O. de 14 d'agost d'enguany sobre subministres de fluid elèctric.

Cultura

Demà, a les set de la vetlla, tindrà lloc al Foment del Treball Nacional la conferència d'En Manuel Ainaud, sota el tema «Historia del desenrotllament de la instrucció primària a la ciutat de Barcelona».

—

En l'última sessió científica celebrada per l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya, el doctor Suñé i Medan, desenrotllà un treball personal referent a «Noves investigacions sobre inspecció otològica escolar: estudi comparatiu». Després d'exposar la importància de la inspecció mèdica-escolar i en particular la que es refereix a l'orgue auditiu, nas i gola, donà compte dels seus estudis anteriors sobre aquest assumpte, efectuats en molts escolars. Últimament el doctor Suñé ha realitzat la dita investigació en una altra escola, composta de més de cent alumnes, resultant que en aquesta ha trobat un 19 per 100 de sorderes, mentre que en les altres escoles arriba a un 50 per 100; altres lesions, com les vegetacions adenòidies i la hipertrofia de les amígdales, es troben també en petita proporció, si bé s'obtenen encara xifres una mica elevades.

Intervingueren en la discussió els doctors Moya Blanchar i Salvat i Navarro, els quals felicitaren el doctor Suñé i Medan, per la consciència i documentació del seu treball.

—

Segons referències, s'està fent un intens treball de preparació per a una gran campanya d'afirmació cultural, organitzada pel Consell directiu de l'Orfeó Montserrat, del Centre Moral Instructiu de Gràcia, el qual ha despertat un viu interès.

Per a fer-se càrrec de la importància de la dita actuació, n'hi ha prou amb indicar que es tracta, no-res-menys, que de treballar de ferm i d'una manera positiva, en l'acció social, pel redreçament de la causa catòlica i aportar la seva influència en el triomf de les aspiracions de Catalunya.

Oportunament anirem donant compte de tots els detalls, podent, per ara, avançar, que ja e scompta amb la col·laboració d'alguns dels més grans pensadors de la nostra terra.

Piscines municipals

Carta oberta a don J. Mestres i Tossas, arquitecte.

Amic Mestres: Havent llegit, amb molt de gust, l'article vostre, «Cultura física i Higiene. — Una tasca municipal», publicat a «La Publicidad», edició de la nit del 16 del corrent, després de felicitar-vos coralment per la vostra iniciativa, em considero moralment obligat a recollir la vostra invitació, tant per atenció a vós, com pel meu caràcter de metge amic de la natació, i ésser ja un dels veterans del Club de Natació «Barcelona». M'hi considero més obligat, demés, pels benefici que de la natació he reportat i estic reportant, la qual cosa fa que per agraiment, per altruisme i per patriotisme inclús, cregui que he de portar el meu concurs, per modest que sigui, a la campanya en pro que els meus semblants, i sobretot els desvalguts de la fortuna, puguin aprofitar-se d'aquests beneficis.

L'educació física en general és indispensable sempre, i més avui que la lluita per l'existència ha arribat al període àlgid, amb el desgast i exhauriment ràpid dels elements més nobles de l'organisme, el sistema nerviós, i és indispensable, ultra això, per a crear un poble fort i ben trempat per a la dita lluita, i a nosaltres ens ho és més, si hi cap, perquè som un poble que procrea poc, i, per tant, si tenim pocs fills, hem de procurar més que els altres conservar-los i tenir-los sans i forts.

I no hi ha pas dubte que l'esport de la natació, que, com dieu vós, és un dels més complets, pot contribuir poderosament a aquest fi; convé, doncs, fonamentar-ne l'afició, i el vostre projecte és molt adequat per a contribuir-hi, mereixentvos, per tant, un xardorós aplaudiment.

La installació de les piscines que proposeu és una necessitat de primer ordre, no solament per ésser la seva possessió un senyal de poble civilitzat, sinó pels molts aventatges que ha de reportar.

Efectivament, la installació de les piscines populars, ha de tenir l'aventatge de fomentar l'afició a la natació, i les de vulgarització d'aquest esport són immenses.

Comencem, només, per la d'acostumar el poble a la netedat. La netedat és un senyal de civilització i de cultura; un home, un poble brut, podrà tenir tot el que es vulgui, però no serà mai un home o un poble culte en la major extensió de la paraula. «La netedat — ha dit un higienista — és la base de tota higiene i de tota profilàxia; amb ella es destrueix la sement de les malalties, i es fortifica el terrer (l'organisme) per a resistir-les; els poblesnets (anglo-saxons, escandinaus, japonesos) són els que tenen la morbilitat i la mortalitat més baixes.» «Més valdria — diu — per una nació, una instintiva i minuciosa netedat, ben endinsada en els costums, sense cap servei oficial de desinfecció, que serveis perfectament organitzats en mig d'un poble brut i refractari a les regles de la higiene general». (1).

La netedat de la pell, la més directament afectada, facilita son funcionalisme i el seu valor es dedueix del coneixement de les seves funcions.

Per la pell respirem; i té tanta importància aquesta respiració, que si l'anullem en una part important, com succeeix en cremades extenses o envernissant la pell d'un animal, la mort per asfíxia n'és una conseqüència fatal. Ultra això, la pell, amb els seus 3.000.000 de glàndules sudorífiques, és un orgue eliminador de líquids i sòlids: es calcula que equival, almenys, a un quart de ronyó.

Amb la netedat de la pell, no sols facilitem l'exercici d'aquestes funcions, sinó que la despullem, també, dels productes que l'embruten i la irriten, tant els procedents de les seves pròpies secrecions (suor, sèu, epitèli), com els de fora (pols, etc.), sinó també d'un sens nombre de microbis, que estan sempre a punt d'infectar-la, no sols a ella, sinó a l'organisme en general.

La pell, a més a més, està sembrada tota ella d'una infinitat de terminacions nervioses, la funció de les quals convé que estigui expedita. L'acció de l'aigua sobre aquestes terminacions nervioses, produirà un efecte tònic,sedant o eliminador, segons la temperatura sigui freda, tèbia o calenta.

Amb motiu de la natació, aprofitem l'acció de l'aire i el sol sobre la mateixa pell, acció que per exercida sobre els nervis, reforça la dita de l'aigua. Resultat de totes aquestes accions, és l'activació de totes les funcions de l'organisme en general i particularment de les secrecions i de la nutrició, així com la curtició de la mateixa pell, augmentant les defenses en contra de les variacions de l'ambient.

Quan Déu va crear l'home, despullat, amb seguretat li va donar mitjans de defensa contra els elements, però l'home, cobrint la seva pell, ha deixat d'exercitar-los, aquests mitjans els nirvis, reforça la dita de l'aigua; l'orgue que no funciona s'atrofia, com es rovella l'eina que no serveix, s'han atrofiat aquests mitjans de defensa; doncs bé: la natació, amb els banys d'aire i de sol, estimula aquests mitjans de defensa i disminueix, amb llur exercici, la seva atrofia, fent l'home menys susceptible als canvis de temperatura.

Ultra això, per la pell nosaltres absorvim energies, com són els raigs de calor, de llum, els químics, les radiacions Röntgen, radiferes i segurament moltes altres actualment inconegudes, que són per nosaltres altres tants ingressos d'energies, que assimilem sense necessitat d'haver-les de digerir. Aquesta funció indubtablement és immensament facilitada amb els banys d'aire i de sol amb la pell nua, presos amb motiu de la natació. Per aquest motiu, a part de l'acció tònica nerviosa, un hom se sent amb més energies després d'un bany de sol.

Un altre aventatge de la natació és l'exercici respiratori i general, molt beneficiosos l'un i l'altre, com tothom sap, sobre la nutrició, el desenrotllament muscular, el to orgànic general i sobre el sistema nerviós; això a part del valor psíquic en trobar-se armat l'home contra un perill i l'aventatge de poder-se defensar quan la imminència d'aquest es presenti.

La natació és, encara, un motiu per a fer altres exercicis, per tal de fomentar la reacció; a part que ja se sap que els esports són com les cireres, que un n'arrossega un altre; el nedador s'aficiona fàcilment a altres esports, amb tots els aventatges respectius, quan no es porten a l'exageració.

Tots aquests aventatges es poden aconseguir i fer-se molt més assequibles a les multituds, amb la realització del vostre projecte, permetent, amb motiu de fer-se les piscines en lloc cèntric, realitzar-ho amb menys pèrdua de temps, amb més economia, i permetent, per raó de la temperatura, conservar durant l'hivern l'entrenament dels que ja el tinguin, i iniciar-se els no entrenats o poc resistents, per tal que després puguin continuar la natació a la mar, que suma, als aventatges anteriors, la de l'acció de l'aigua i atmosfera marines, amb llur composició especial i la màxima puresa de l'última, així com la de les onades, amb la lluita que suposa, i la de l'amplitud de l'horitzó i major intensitat del sol, amb la qual cosa es multipliquen els efectes abans dits.

Aplaudeixo el projecte de la dutxa de neteja abans d'entrar a la piscina, per tal de conservar la major netedat possible de l'aigua.

Ara, malgrat sigui sortir-se un xic del tema considerat secament, però veient-m'hi aconduit per l'associació d'idees, m'atreveixo a proposar-vos i a l'ensems a aquells que hagin de realitzar el vostre projecte, que l'ampliïn afegint-hi la construcció d'un estadi, o el que sigui, un gran espai el més extens possible a la vora de mar, per a fer-hi tota mena d'esports, combinats amb la natació i, sobre tot, amb banys de sol, acostumant al major nombre possible a l'assiduïtat d'aquests últims, i a tothom, a no fugir de la influència d'aquest astre, vivificadora per excellència. Recordem-nos que els grecs antics consideraven afeminat l'home de pell blanca i que els exercicis els feien molt nous, si no del tot, segons els testimonis gràfics que ens queden i segons alguns autors.

Pels mateixos motius convindria que a cada una de les piscines que es construeixin, hi anés anexe, a ser possible, un «solàrium».

Mentre els vostres projectes s'estan tramitant, convé preparar també el nostre públic, procurant, sobre tot, combatre les preocupacions, molt arrelades, en contra dels banys, i que es concreten en les dites populars de «home de banys, home de pocs anys» i «de los cuarenta para arriba no te mojes la barriga», així com que als reumàtics no els convenen els banys freds i ni a ells ni als nerviosos l'atmosfera marina, quan la teoria i els fets demostren, en general, tot el contrari. sempre que siguin ben dirigits i, sobretot, ben combinats amb els banys de sol.

Moltes més coses voldria dir-vos, perquè el tema s'hi presta, i a mi m'és molt simpàtic, però seria abusar de la vostra paciència i dels que la tinguin per llegir fins aquí, l'allargar més aquesta carta, que ja ho és massa.

Seu afm. amic i s. s.

M. PUIG I SAIS.

Barcelona, 26 d'octubre de 1920.

(1) «Précis d'Higiene», per Courmont, Lesieur i Roxaux. — Paris, 1914.

El nou compositor francès

CAROL-BERARD. — «Danses sota la pluja davant el rei de Siam».

Què és, això? Música? Sí, música! La partitura acaba d'aparèixer aquests dies. El seu autor és un compositor modern, jove, sens dubte: d'aquesta joventut que anima tots els que cerquen, a través de les harmonies de la vida, alguna cosa de nou. Aquest esforç, plagui o no, és més interessant que el dels escriptors el geni dels quals rau en la imitació de Massenet o de Gounod. Pau a l'obra de tals escriptors. No és necessari recomençar ço que ells feren.

L'autor de «Danses sota la pluja» s'anomena Carol-Berard. El que acabo de dir de Massenet i Gounod, ell ho pensa de Beethoven, així com de Wagner, servant el respecte als mestres als quals deu segurament una part de sa iniciació musical. Però ha cregut, com Erik Satie (encara que sobre un pla diferent), que hom podia posar la fantasia en la música contemporània, exactament com André Salmon, Jacques Dyssord, P.-J. Toulet, Tristan Dareme o Francis Cano, havien cregut poder introduir també la fantasia en la poesia.

L'assaig és més ardit del que es pensa, perquè rebota els esperits obstinats en la tradició de les coses ja vistes i que la novetat sorprèn desagradablement per l'esforç que els imposa.

Es la història de les temptatives simbolistes. Es la història de Rodin i de Strawinski. A aquests tres compositors deu sens dubte, Carol-Berard, més del que es pensa. Ells mateixos reberen de Wagner o de Rameau revelacions de les quals no havien pas comprès la importància. Però l'art és en la realització, no en l'esforç. Tant se val el mitjà. Es el resultat el que compta.

En música el resultat són harmonies, cort de sonoritats, evocacions, poesies d'oïda, sorpreses del sentit auditiu, repercussió del so sobre l'ànima i l'esperit. Doncs Carol-Berard ha sabut, amb les seves composicions, sorprendre'ns i seduir-nos a la vegada, cercant noves combinacions de sonoritats a les quals, fins en l'extrema fantasia de ses concepcions, convé retre homenatge. Sabem de certa «suite» de poemes musicals sobre la Provença, que és d'una potent evocació, de la qual ell és autor. Coneixem una altra petita peça titulada severament «Le Céphalode est pensif sur le tombeau de la Méduse assassinée», que és d'una plaent amabilitat. Carol-Berard ha inpovat més del que molts haurien desitjat, però amb tacte, i d'una manera que servirà el seu art.

Perquè ha viatjat molt, ha inclòs en sa obra una extrema varietat. Després d'haver posat en vers els «lieders» de Camille Mauclair i les ballades de Paul Fort, ha demanat als Haï-Kaï japonesos, als faustes orientals, als misteris xinesos i a les danses espanyoles i a les forces mecàniques d'inspiracions estranyes però curioses i de les quals ha sabut treure el més gran partit.

Aquest home no ha menyspreat la vida. La seva activitat és intensa. Ell ha fundat recentment aquesta societat «Musique», on estàn agrupats els joves mestres de l'època: Ravel, Albert Roussel, Erik Satie, Ricard Vines, Roland Manuel, i d'altres encara. Ell representa els compositors en la Confederació de treballadors intellectuals. Viu, s'expressa, es diverteix. Ha usat amb el pintor Valere Bernard un procediment que consisteix a associar la música al color... Però és un altre assumpte. I no volem parlar, aquesta vegada, sinó de l'autor de les «Danses sota la pluja davant el rei de Siam»...

Municipi

L'Ajuntament fa saber: Que s'incoï expedient de sobrant de via pública i vacant de pas d'aigues de la parcella procedent del camí Torrent de Sant Cugat, de 38 metres quadrats, 50 decímetres quadrats, equivalents a 1.019 pams quadrats, 29 cèntims de pam quadrat, lindant al Nord amb una propietat de D. Jacint Ballesté; a l'est amb una de D.ª Emília Cabré i Es allé; al sud amb la finca de don Pere Cusell, i a l'oest amb terreny del mateix pas d'aigües, propietat del dit Sr. Cusell, essent el seu valor de 2.036'59 pessetes, al preu unitari de 53'49 pessetes el metre quadrat, o sia a dues pessetes el pam; i la petició del senyor Cusell per tal que se li compri la dita parcella.

—

El dia 24 d'aquest mes acaba el termini per a presentar instàncies optant al càrrec de collaborador tècnic de la secció de Construccions Escolars.

Els aspirants han de ser arquitectes i no excedir de 35 anys d'edat.

—

Fins el dia 30 d'aquest mes, inclusiu, poden presentar-se proposicions al Negociat de Cultura de la Secretaria Municipal, per a la construcció de l'Escola «Lluís Vives», que ha d'emplaçar-se a Sans. A la dita Oficina municipal, estan de manifest els plànols i pressupostos de l'obra, i les condicions del concurs.

—

S'avisa als ex-alumnes de les Escoles de Bosc del Parc de Montjuich, que el pròxim diumenge, dia 14, a les deu del matí, s'efectuarà la reunió mensual dels dits alumnes al lloc de costum.

—

El tinent-d'alcalde senyor Biajet, ha formulat una moció perquè s'installin dos fanals al carrer d'Urgell, entre els de la Indústria i Coello, i altres dos a la carretera de Sarrià, entre els mateixos carrers de la Indústria i Coello.

—

El regidor senyor Matons ha presentat una moció a la comissió de Foment interessant que per l'oficina facultativa corresponent s'estudiï la manera de fer que el sobrant de l'aigua de les piscines dels banys orientals que desguassen al mar, puguin fer-ho a les clavegueres, puix que així s'aprofitaria l'aigua per a la neteja de les dites clavegueres.

—

A la Junta celebrada dimecres per la Comissió de Foment, es prengué, entre altres, l'acord de passar a la ponència mixta d'Eixample i Foment de sanejament de les clavegueres, un ofici referent a l'acabament per a la denúncia del contracte de neteja i conservació de clavegueres de l'Interior i pobles agregats.

—

Els professors que cobrin quantitats mensualment de l'Ajuntament, poden passar per a fer-les efectives per la Dipositaria municipal, des del dia 11 del corrent, a les hores de costum.

—

Per l'Alcaldia s'han imposat multes de 50 pessetes: al propietari de la casa del carrer de Sant Ramon, 20, per no efectuar millores higièniques que se li ordenaren; i per tenir els dipòsits d'aigua bruts als de les cases dels carrers de la Travessera, 55 i 57, iRepública Argentina, 221 i 251.

Per l'ànima de l'alcalde de Cork

A MATARÓ

El proppassat diumenge tingué lloc al Foment de la Sardana la vetllada necrològica en honor del lord-alcalde de Cork. En l'acte, al qual assistí nombrosa concurrència, hi prengueren part el senyor Cabot i Bruguera, pel Foment; el senyor Rosset, qui llegí una inspirada poesia en honor d'Irlanda; En Cisa, de Mataró; En Valldeneu, de la Joventut Nacionalista de Barcelona; En Monclús, regidor regionalista de Mataró, En Latorre, director de «L'Intransigent».

Tots els oradors posaren de relleu l'heroica actitud cívica del lord-alcalde de Cork i estudiaren els fets històrics d'Irlanda.

Tots foren sorollosament aplaudits.

El senyor Cabot, que resumí, anuncià que aviat se celebrarien altres actes semblants, els quals posaran de relleu el nacionalisme del Foment.

AL PRAT DEL LLOBREGAT

La Joventut Nacionalista del «Centre Autonomista» ha acordat la celebració d'un solemne Ofici en sufragi de l'ànima de l'heroic batlle irlandès.

L'acte religiós i patriòtic tindrà lloc el diumenge pròpvinent, a les deu, i a fi que revesteixi la major brillantor possible han estat invitades totes les autoritats, associacions i entitats de la població.

La Comissió organitzadora convida també totes les Joventuts i entitats nacionalistes.

A SABADELL

El darrer diumenge va celebrar-se a la parròquia de la Puríssima Concepció, de Sabadell, una missa resada amb ofertori, en sufragi de l'ànima de l'alcalde de Cork, costejada per la Joventut Nacionalista d'aquella ciutat.

L'acte va revestir una gran importància i serietat, acudint-hi tot el poble de Sabadell, i al seu cap totes les autoritats representatives de la ciutat. Presidí el dol el senyor alcalde, En Pere Pascual Salichs, tenint al seu costat el reverend P. Pech, en representació de l'Arxiprest del Districte de Sabadell, i demés els senyors N'Emili Moragas, president de la Joventut Nacionalista, i la Junta Directiva; el senyor R. Picart, en representació de l'Acadèmia Catòlica, i el senyor En Josep Marlet, president del Centre Català.

Demés, hi havia al temple el diputat de la Mancomunitat per aquell districte, els senyors Llobet, Vidal i Vinyas, i Casamitjana, regidors, el reverend P. J. Ribalta, en representació de les Escoles Pies; el reverend don Josep Cardona, el senyor En Josep Turull, en representació de la Joventut Catòlica; En Josep Plans, president de la Congregació Mariana de Sant Lluís, representacions de la Lliga Regionalista, Joventut Catalanista, LA VEU DE CATALUNYA i «Diari de Sabadell».

La missa durà uns 50 minuts, essent l'Ofertori molt llarg, havent-hi una gran gentada d'homes, i figurant-hi una molt nodrida representació de les dones de Sabadell, que ocupava totes les cadires.

Fou celebrant el reverend Pere Beleta, rector d'aquella parròquia i bon patriota.

La Joventut Nacionalista de Sabadell ha rebut, després d'aquest acte, moltes felicitacions de tots els bons nacionalistes de Sabadell.

Veredicte del III Concurs literari de la Joventut Nacionalista (C. P. Catalanista de Sant Andreu).

I. Premi d'honor. Número 11. «La cançó forta». Lema: «L'esperit em governa».

Primer accèssit. Número 2. De la col·lecció «Glosses d'estiu». «Els sarments».

Segon accèssit. Número 6. «Primavera». Lema: «Tríptic».

II. Premi de prosa. Número 27. «Flor d'abim».

Accèssit. Número 4. «La llàntia».

III. Premi d'amor. Número 1. «Perfums de jovenesa».

Primer accèssit 24. «Cançons novelles». Lema: «Flors del cor».

Segon accèssit. Número 7. «Clar de lluna». Lema: «Serenata la Colombina».

IV. Premi patriòtic. Número 22. «Evocació». Lema: «Davant d'unes runes».

Primer accèssit. Número 3. «Roses de Sant Jordi», de la col·lecció «Flors de Primavera». Lema: Pomell».

V. Premi d'Història. Número 16. «Consideracions sobre el Decret de Nova Planta». Lema: «L'odi de Castella».

Accèssit. Número 26. «Decret de Nova Planta». Lema: «1716.

Premi especial. No s'adjudica.

Primer premi de Pàtria, creat pel Jurat. Número 21. «Càntic humanal a la Pàtria». Lema: «Esperit català».

Accèssit. Número 18. «Davant: l'altar de la immensitat». Lema: «Triomfal».

Segon premi de Pàtria, creat pel Jurat. Número 14. «Soc català». Lema: «Orgull de raça».

Accèssit. Número 5. «El batlle de Cork». Lema: «Llaor al màrtir».

El Jurat qualificador: J. Aynó i Rabell, president; J. Clapés i Corbera, prevere; J. Maria Cortada de Prat Gibert, secretari.

Bisbat

—Al Palau Episcopal hi ha hagut exàmens d'ordenands.

Aspiren al Diaconat 14 seminaristes diocesans; al subdiaconat, 2; a la tonsura i Ordes majors, 3 i 7 a Ordes menors.

El jurat l'han compost els doctors Faura, Rovira, Sandra i Ribas, el llicenciat reverend Xiró i el jesuita P. Mandoza.

Notícies

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT.—Direcció: R. Alcobé—Dia 10 de novembre de 1920—Hores d'observació: A les vuit del matí i a les quatre de la tarda.—Baròmetre a 0° i al nivell del mar. 766'53; 765'03.—Temperatura a l'ombra: 12'0; 15'0.—Direcció del vent: N.; ENE.—Humitat relativa: 70; 83.—Estat del cel: Serè; Nuvolós.—Núvols: Classe: C. S. K.; K. N.—Quantitat: 0'2; 0'5.

En les 24 hores. — Temperatures: Màxima: Sol, 20'2; Ombra, 16'0.—Mínima: Ombra, 10'5; reflector, 8'7—Velocitat del vent, 263 k. per segon.—Aigua evaporada en mil·límetres, 4'2.—Pluja en mil·límetres, 0'0.— Observacions particulars: Boira.

Paraigües Cardús Portaferrissa, 10,

Al carrer del Clot, un xarret atropellà, abir matí, a Félix Camprubí Perearnau, de 49 anys, produint-li contusions a la cama dreta.

Fou curat al dispensari de Sant Martí.

Al mateix dispensari auxiliaren a Francesc Jover, de 5 anys, el qual tenia contusions als braços i cames, per haver-lo atropellat un carretó al carrer de la Sèquia Comtal.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens, Rbla. Flors, 30,

Al carrer de les Corts, prop del de Vilamarí, va bolcar un xarret en el qual anaven Ramon Castells, de 33 anys, i Josep Barrabech, de 29, l'un i l'altre jornalers.

El primer va fer-se una ferida d'alguna importància al colze esquerre i el segon una ferida a la cara.

Van ser auxiliats al dispensari d'Hostafranchs.

— Sanejament modern: Gran Exposició de Lavabos, pedestals de porcelana. Dipositaris exclusius de la casa Twyfords, d'Anglaterra. Varietat en els models, banys escalfadors, waters, etc., etc. Lacoma Germans, Passeig de Sant Joan, 44.

Al carrer de la Cadena, una noctàmbula va insultar un transeunt, el qual transeünt, que és d'ofici calderer i home de braó i de poca paciència, administrà tal correcció a la noctàmbula que aquesta va haver d'anar corrent al dispensari amb els llavis plens de sang.

Per l'escàndol que s'armà, l'un i l'altra foren denunciats.

— La crisi del paper a Espanya és indubtable. JOAN CAMPS MAS, Passeig de Gràcia, 6, que representa les més importants fàbriques d'Anglaterra, Estats Units, Alemanya i Holanda, accepta encàrrecs importants de compra de tota classe de papers i cartrolines. Despatx de 10 a 12 i de 4 a 6.

Don Manuel Martínez denuncià al Jutjat de guàrdia que li havien estat robades 413 dogues de botes, valuades en 6.195 pessetes, del moll del Vulcà, on les tenia dipositades.

De les 413 dogues en foren recuperades 62 en un establiment.

AUTOMBILISME

Amb motiu de l'efectuat enllaç de l'enginyer don Josep M. Clavé i Sànchez-Arnou, amb la bellíssima senyoreta donya Maria Antonieta de Balle i de Nouvilas, filla de l'Exma. Sra. Marquesa de Vallgornera, els nous esposos han emprès un viatge circular per Espanya, adquirint a l'efecte un cotxe automòbil de la marca «Allen» que representen els senyors «Stevenson, Romagosa & Co.», Passeig de Gràcia, 54, persuadits què per ses condicions de confort, no hi ha en el mercat altra marca que pugui aconseguir el seu objecte.

La nostra sincera enhorabona.

El segon aniversari de l'acabament de la guerra ha tingut alguna petita repercussió a Barcelona.

Els consulats aliats, centres i particulars de les colònies dels països triomfants i simpatitzants feren lluir banderes.

A la nit hi hagué festes en alguns indrets.

— JOAN CAMPS MAS. Tel. 3.838 A. Passeig de Gràcia, 6, s'encarrega d'enviar a cercar a Anglaterra, França i Estats Units, automòbils i autocamions dels millors fabricants dels països citats. Embarc immediat. Despatx de 10 a 12 i de 4 a 6.

A les quatre de la matinada, un vigilant del carrer de la Cadena detingué una bicicleta que anava sense llum i sense botzina.

El que la muntava, un minyó de 21 anys, indignat que el detingués a ell quan gairebé no circula cap bicicleta que porti llum a les nits, esclatà en insults contra el vigilant, li digué que era «un vigilant borratxo», rebaté la bicicleta per terra i es negà a anar ni amunt ni avall.

Com no era cosa que es quedés allí perenne com un monument, acudí un sereno i entre ell i el vigilant el conduïren al quarteret, on li prengueren els noms per denunciar-lo al Jutjat.

Vichy Català

Aigua mineral natural digestiva i més economica que les seves similars.

La policia de la secció de la Barceloneta ha posat a disposició del delegat d'Hisenda a Josep Coll Lorat, al qual han ocupat 695 capses de mistos.

— DEPILATORI BELLESA — Treu d'arrel el borrissol i pèl de la cara i braços. Resultats pràctics. Es inofensiu. Venda en perfumeries.

La policia de la Barceloneta ha portat al jutjat de guàrdia a Antoni Montserrat, al qual ocuparen una peça de tela, la procedència de la qual no va saber explicar.

El mateix succeí al Passeig del Cementiri, amb un altre subjecte.

Pianos Chassaigne
Clarís, 43

A instancia de don Trifó Meleàn, cònsol general de Bolívia a Barcelona, el qual el dies proppassat es va dirigir al ministre d'Estat espanyol en nom de la Junta de Govern d'aquella República, perquè Espanya reconegués el nou Govern format novellament en aquella nació, el marquès de Lema ha donat, amb data 5 del corrent, instruccions telegràfiques al representant a Lima, acreditat a Bolívia, perquè procedeixi d'aquesta conformitat, reconeixent el Govern que actualment regeix els destins del dit Estat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

Demà, dissabte, celebrarà l'Associació Catalana d'Artistes (Secció de Literatura), la vetllada inaugural de les seves tasques al seu estatge provisional (Jaume Giralt, 4, principal), la qual vetllada la compondran recitals de diferents mostres de literatura originals dels components de la Secció.

Pianos BECHSTEIN
Pianos BLUTHNER
Ricard Ribas, Rambla Estudis, 11.

L'Associació d'Eclesiastics per a l'Apostolat Popular celebrarà sessió inaugural del present curs, el vinent dimecres, dia 17 del corrent, a dos quarts de sis de la tarda, al Palau Episcopal, sota la presidència del bisbe.

La conferència està encarregada al doctor Llovera, canonge.

El vinent diluns, a dos quarts de sis de la tarda, a l'esmentada Associació, el missioner apostòlic, don M. de S. Caralt, donarà una conferència amb projeccions sobre el tema: «Una missió espanyola a Hong-Kong».

Podran assistir-hi tots els senyors sacerdots.

Juliá Salvo Cirurgià callista P. Sta. Anna, 1, 1.er
Tres experts cirurgians. Esmer i higiene. Se serveix a domicili.

Ahir, a quarts de set del vespre, a la línia del Nord, pas a nivell del carrer de Ribes, un tren descendent va agafar a Maria Bulló Bover, de 40 anys, habitant al carrer de Vilanova, 16, barberia, i li va causar amputació traumàtica de les cames, i ferides al cap, de pronostic gravíssim.

Va ser curada de primera intenció al dispensari de Sant Martí, i després conduïda a l'Hospital Clínic.

— MACARRONS I TALLERINES MIGNON — Aribau, 11.

Al dispensari de Santa Madrona van curar ahir vespre el noi de 3 anys Josep Marus, el qual tenia contusions a les cames per haver-lo atropellat l'automòbil 6054 al carrer de Vila i Vilà. Comès l'atropell, l'auto va fugir.

Un altre automòbil, núm. 5168, que passava pel carrer de Sant Pau, atropellà a Antoni Massana, de 17 anys, i li va causar contusions als genolls i al peu esquerre.

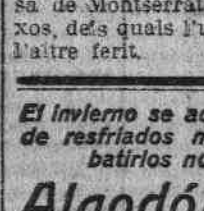

La llet **suïssa marca «OSO»**, concetrada, **sense sucre, esterilitzada** en el buit, és l'aliment indispensable per a **diabètics, hepàtics, dispèptics** i tots els que han d'observar la **Dieta Làctea. Demaneu-la** a tots els colmados i drogueries. Representant: **A. M. Faure, Cervantes, 7. Teléfon 2370 A.**

Un minyó de 20 anys, Francesc Palacín, que viatjava en el pujador d'un tramvia de can Tunis, va donar-se un cop contra un pal del carrer de Vila i Vilà i va fer-se una ferida contusa al genoll esquerre. Va ser curat al dispensari de Santa Madrona.

— JOAN CAMPS MAS. Tel. 3.838 A., Passeig de Gràcia, 6. Representant-comissionista. En el seu pròxim viatge a França, Anglaterra, Bèlgica, Alemanya, Holanda i Suïssa, acceptarà grans encàrrecs de compra i venda de tota classe de mercaderies. Inútil perdre o fer perdre el temps en petits encàrrecs que no serien acceptats. Despatx, de 10 a 12 i de 4 a 6.

—A preus de major venem al detall els **abrics d'hivern i gabardines**, que en grans quantitats confeccionem: **ERNEST**. Ronda de Sant Pere, 10, pral.

Al carrer de Lliúria, un tramvia va topar, ahir tarda amb un carro d'Olesa de Montserrat, tirat per dos matxos, dels quals l'un va resultar mort i l'altre ferit.

El invierno se acerca con su cortejo de resfriados nasales. Para combatirlos no hay como el

Algodón Forman

¡No lo olvide V!

Musicals

Orquestra Simfònica

A Jutjar per l'abonament a les Matinées Líriques Populars de l'Orquestra Simfònica de Barcelona, que dirigeix el mestre Lamote de Grignon, la vinent temporada serà una continuació dels èxits de les temporades anteriors. Abonades ja totes les llotges, resten un reduït nombre de butaques de la platea per als nous abonats d'aquells darrers dies, en que termina l'abonament.

Orquestra Pau Casals

Restablert ja de la seva malaltia, el mestre Pau Casals, l'orquestra que porta el seu nom reprendrà els interromputs concerts al Palau de la Música Catalana. El tercer concert d'abonament tindrà lloc a la tarda del vinent diumenge, dia 14, amb el mateix programa anunciat. Començarà a les cinc en punt.

—

En el programa del concert que el guitarrista Gonçal Gonzàlez donarà el vinent diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, a la Sala Mozart, figuren en la primera part: «Nocturn» i «Serenata», del mestre Mas; «Andante», d'Haydn, i «Minuetto» i «Andante», de Beethoven.

La segona part la dedica el concertista completament, donant en això una prova de sòlid coneixement en l'art que conrea, a Ferran Sor. Figuren d'aquest genial compositor català: «Estudi», «Siciliana» i «Marxa» i «Variacions sobre un tema de Mozart». Integren la darrera part «El testament de N'Amèlia», cançó popular catalana, harmonitzada per Llobet; «Romança», de Mendelssohn; «Caprici àrabe», Tàrrega, i «Preludi i Estudi», de Nogués.

—

Degut a haver estat nomenat En Marian Perelló, professor de la classe superior de violí del Conservatori de Bilbao, el Consell Directiu de l'Associació Intima de Concerts, la qual tenia contractat el «Trio de Barcelona», per a donar una audició durant el present curs, ha cregut convenient alterar el programa d'aquest mes, per tal de donar lloc a un concert a càrrec de l'esmentada agrupació, el qual revestirà el caràcter de comiat del notabl violinista En Marian Perelló, el qual, per la causa susdita, es veu obligat a absentar-se de Barcelona.

Els concerts corresponents a aquest mes seran, donc: Dia 21, «Trio de Barcelona»; dia 28, Joan Massià, violinista i Guillem Garganta, pianista, quedant ajornat per al mes de desembre el concert de l'Orquestra de l'Associació que dirigeix N'Enric Ainaud.

—

Ultra els divuit concerts que se celebraran durant l'actual curs, l'Associació d'Amics de la Música anuncia un Cicle Beethoven, que compendrà l'audició de les XXXII Sonates per a piano, del gran músic de Bonn, l'audició de les quals anirà a càrrec del pianista Blai Net.

Essent aquest Cicle Beethoven donat sota els auspicis d'«Els Amics de la Música», els socis d'aquesta Associació podran assistir-hi mitjançant condicions especials.

Vida religiosa

Avui, Sant Martí I, papa i màrtir; Didac, confessor, i Patern, màrtir. — Demà, Sants Estanislau de Kostka, jesuïta confessor, i Nicolau, màrtir.

Quaranta Hores: Avui, a l'església d'Infants Orfes. Hores d'exposició: De les vuit del matí a les sis de la tarda.

La missa d'avui: Sant Martí I, papa i màrtir, color vermell. — La de demà: Sant Didac, confessor, color blanc.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona del Pilar, a Sant Jaume. — Demà, Nostra Dona de la Victòria, a Sant Francesc de Paula.

Adoració nocturna: Avui, Torn del Beat Salvador d'Horta, a la parròquia de Santa Maria de Jesús, Gràcia. — Demà, Torn de Sant Josep Oriol.

Vetlla en Sufragi de les Animes del Purgatori: Avui, Torn de la Verge del Pilar, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà, Torn de Maria Auxiliadora, a la mateixa capella.

—Avui, divendres, a dos quarts de cinc de la tarda, es començarà a la Capella Expiatòria de les Animes del carrer de l'Escorial (Gràcia), el solemnial Novenari d'Animes, amb Rosari, piadosos exercicis i sermó pel doctor Joaquim Masdexexart, consiliari de la Vetlla Perpètua, acabant-se tots els dies amb una absolta.

Tribunals

Ahir al matí van comparèixer a la Secció tercera, Josep Lila i el seu fill, acusats d'haver mort dues dones.

El judici acabarà avui.

Els judicis assenyalats a les altres Seccions han estat suspesos.

JUTJAT DE GUARDIA

Ahir va sortir el de l'Oest, secretaria Alemany, havent fet 26 diligències i 15 detencions.

ASSENYALAMENTS PER AVUI

—

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala primera. — Incident. Francesc Romañà contra Abadal i Companyia.

—Concepció. Pobresa. Lluís de Castellví contra Josep Casagualdà i advocat de l'Estat.

Sala segona. — Arenys Pobresa. Carme Cànovas contra Assumpció Daniel.

—Tortosa. Incident. Ajuntament i senyor bisbe de Tortosa.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció primera. — Audiència. Publicació clandestina. Processat, Juli Ortuño i altre.

Concepció. Homicidi. Processat, Josep Bosch.

Secció segona. — Barceloneta. Homicidi per imprudència. Processat, Lluís Casabona.

Excursionisme

Per a diumenge el Centre Excursionista «Els Blaus» ha organitzat una excursió a Cornellà, Sant Boi, ermita de Sant Ramon, Sant Climent, Begues, castell d'Aramprunyà i Gavà.

Se sortirà de la plaça Prat de la Riba (Sarrià), a les cinc del matí.

—

La Secció d'Esports i Excursions de l'Agrupació Joventut efectuarà el diumenge que ve una excursió a Terrassa, Can Garrigosa, Pla dels Ercs, Turó Moncau, Cova Simanya, Font Flavià, Els Obits, Cova del Drac, Font de Santa Anna, Monestir, Can Pobla, Cavall Bernat, Matadepera i Terrassa.

Punt de reunió, a l'estació de Sarrià (Plaça de Catalunya), a dos quarts de sis del matí.

—

El diumenge que ve l'Agrupació d'Antics Alumnes, Secció de l'Escola Catalana, farà una excursió a les serres del Berti.

Punt de reunió: a tres quarts de cinc del matí a Santa Maria del Mar.

—

El Grup Excursionista «Barcelonetí», Secció de la J. N. de la B., ha organitzat una excursió al Castell d'Aramprunyà per al diumenge vinent, amb el següent itinerari:

Sortida a un quart de cinc del matí amb el tren de Magòria fins a Sant Boi, fent camí cap a Sant Ramon, Sant Climent, Bruguès, passant per la Font del Ferro, i Castell d'Aramprunyà.

Es tornarà per Gavà amb el tren de les vuit, arribant a Barcelona a les nou del vespre.

Pressupost, 2 pessetes.

Lloc de reunió, estatge social, a tres quarts de quatre.

Les guies dels caçadors

En l'Assemblea general que va celebrar la Federació Regional de Caçadors de Catalunya, el president, senyor Navarro, va donar compte detallat de totes les gestions fetes per la comissió que va anar a Madrid, notificant als reunits que havien estat ateses totes les conclusions que la Federació havia acordat, i que a la seva protesta s'hi havien adherit la immensa majoria de les societats de caçadors d'Espanya, tenint la satisfacció de manifestar que la protesta que es va fer al ministre de la Governació, referent al procedir de la comandància de la guàrdia civil del lloc de Sant Feliu de Guíxols, que s'havia incautat de totes les escopetes dels caçadors que no havien tret la guia, aquest senyor la va atendre immediatament, i va donar l'ordre al comandant de l'esmentat lloc que seguidament fossin tornades als seus amos les escopetes que s'havien recollit per no tenir la guia, i, segons comunicació del president de la Societat de Caçadors de l'esmentada població (la qual es va llegir), ja estan en el seu poder les esmentades armes.

Així mateix va exposar el president que el ministre d'Hisenda els va prometre que aviat es publicaria una reial ordre aclaratòria que facultés el poder sortir a caçar sense necessitat de la guia tots els caçadors que hagin adquirit la llicència amb anterioritat al reial decret del 2 d'octubre últim, i que per a quan es reuneixin les noves Corts es nomenarà una ponència a fi que resolgui equitativament l'assumpte de les guies, de conformitat amb les seves peticions.

Acte seguit, a proposta del senyor Pérez (amb un aplaudiment unànime), es va acordar un expressiu vot de gràcies als membres de la comissió que tan encertadament van saber defensar la missió que se'ls va encomanar.

Borsa de Madrid

Canvis facilitats per la Banca Marsans, S. A.

Barcelona, 11 novembre
Telegrames de les 4 tarda

Accions Norda	58'60
» Alacant	54'65
» And.	37'80
Colonials	

Borsa de París

4 per 100 Interior Espanyol	000'00
4 » 100 Exterior »	180'00
Accions Nord d'Espanya	000'00
» Alacant	000'00
» Andalusos	000'00
Renda Russa 5 per 100	000'00
» » 4 1/2 per 100	000'00
Brasil 4 per 100	000'00
Banc Espanyol Rio Plata	595'00
Renda Francesa 3 per	54'55
Accions Riotinto	15'00
» F. C. N. Mexicà	000'00
» Banc Central Mexicà	000'00

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avalar degudament els originals.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

EL PORT FRANC

Amb ocasió d'anar a cercar unes dades referents al Dipòsit Franc a les oficines del Consorci, vàrem tenir ocasió d'entrevistar-nos amb don Oriol Martorell. El secretari del Consorci es va doldre de la publicació del nostre article dient que contenia «inexactituds». Anem a precisar els càrrecs que ens féu el senyor Martorell per a treure'n la conseqüència de la seva afirmació.

Manifestà el secretari del Consorci que nosaltres negàvem la possibilitat que el Consorci portés a terme la construcció del Port Franc i en realitat el que féiem és dubtar-ne. Insistí el senyor Martorell en les seves declaracions de fa alguns mesos, ço és, que el Consorci compta amb les solucions financieres necessàries a la realització del projecte definitiu, però que no podia parlar en què consistien aquelles, per tractar-se de coses privades.

Nosaltres déiem que ignoràvem aquestes solucions, com avui les ignorem encara, però tampoc no les negàvem i la nostra apreciació que aquesta ajuda econòmica no és una tasca fàcil la reconeix el mateix senor Martorell en dir-nos que en aquest sentit s'havien realitzat gestions difícils.

Respecte les possibilitats de negoci del Port Franc, el senyor Martorell creu que pot donar l'interès del capital invertit, però no s'atreví a fer pronòstics de bonics rendiments i molt ens satisfà aquesta declaració perquè topa amb les que, si bé no amb caràcter públic, s'havien fet moltes vegades en un sentit francament optimista.

Amb poques variants, el senyor Martorell, per a justificar que el Port Franc de Barcelona pot donar l'interès del capital, es basa amb els raonaments que conté l'informe sobre zones franques publicat per l'Ajuntament quan la campanya de Barcelona en pro de la concessió del Port Franc. Aquests raonament són que, tractant-se de terreny sense edificar el que cal expropiar per a instal·lar-hi el Port Franc, mai aquell tindrà un valor que no permeti assegurar l'interès del capital amb l'obtingut en l'explotació de l'organisme.

El secretari del Consorci, no sortint-se de la reserva necessària, ens donà a entendre que el Port Franc es faria gràcies a l'esforç de l'Ajuntament i d'entitats importants de negoci, i que, donada l'amplitud del projecte i les ramificacions que aquest ha de tenir arreu del món, calia que l'empresa tingués un caràcter internacional. En aquest aspecte patrocinàvem en l'article anterior que s'atorgués la construcció i la concessió del Port Franc al Crèdit i Docks, entitat que ja ha merescut ésser l'arrendatària de l'explotació del Dipòsit Franc acutal, degut a les bones qualitats que reuneix per aquesta mena de negocis. Però el fet de dir que calia acceptar l'oferta del Crèdit i Docks no exclou que l'Ajuntament no hi aporti el seu concurs ni que el Crèdit i Docks no demani l'ajuda internacional. Millor dit, sabem positivament que en els propòsits d'aquesta entitat, en cas d'ésser encarregada de constituir i explotar el Port Franc, hi entra el de donar entrada al capital estranger, en una mesura que, naturalment, no sigui motiu de preponderància, sinó de col·laboració, criteri que forçosament haurà de tenir també el Consorci. De manera que, en realitat, potser no hi hagi una diferència notable entre el procediment del Consorci i el del Crèdit i Docks per a arribar a la construcció del Port Franc. El que deixem a la consideració pública és jutjar amb quin dels dos sistemes pot resultar millor garantida la rapidesa de la construcció del projecte.

Pel que es refereix a l'escullera de protecció de l'entrada del Port Franc, afirma el senyor Martorell que la construcció anirà a càrrec de la Junta del Port, i no de l'Estat, però que aquest donarà la subvenció necessària. Dissortadament la Junta del Port i l'Estat són una mateixa cosa, perquè la primera depèn absolutament del segon i, per tant, no veiem diferència entre el que diu el senyor Martorell i el que diem nosaltres.

Un dels càrrecs que no podem admetre del secretari del Consorci és que en l'article anterior donem la sensació pessimista respecte la realització del Port Franc. Nosaltres som fervents partidaris d'aquesta millora i no se'ns podrà dir que mai l'hagim atacada en el més mínim. El que hi ha entre el senyor Martorell i nosaltres són diferències d'apreciació sobre el procediment a seguir en la construcció i si hem publicat l'article és precisament amb el propòsit de veure si es trobava una solució que fes més ràpida la construcció del Port Franc. Aquesta discrepància mai pot ésser interpretada com un pessimisme.

El senyor Martorell ens parlà convençut que les obres del Port Franc no sofririen cap interrupció, afirmant que quan s'inaugurés el Dipòsit, s'inaugurarien també les obres del Port Franc, començant-se amb l'expropiació de terrenys que no sofrirà cap dilació fins a trobar-se tots en possessió del Consorci. Afegí que estaven fets els treballs de sondatge, dels quals no dubtem perquè, malgrat de fernos-en un càrrec, en l'article no parlem gens d'aquesta qüestió.

De tot cor desigem que aquestes manifestacions vinguin acompanyades de la realitat.

Respecte les tarifes del Port Franc, en la Reial ordre del ministre d'Hisenda de 4 de novembre de 1918, aprovant la memòria, plànols i bases per a establir les tarifes de emmagatzematge, es diu:

«Artículo segundo. Reconocida la conveniencia de que el Depósito franco se organice y funcione en condiciones beneficiosas para el Comercio y la Industria, y habida cuenta de la concurrencia que ha de hallar en análogos organismos del Mediterráneo, se aprueban las bases siguientes, con arreglo a las cuales se fijará el precio de almacenaje de mercancías en el mismo:

a) El precio de almacenaje semestral de las mercancías en el Depósito franco de Barcelona, nunca podrá exceder del uno por ciento del valor de las mismas al efectuarse el depósito, fraccionándose aquel precio en dozavas partes, a fin de que el almacenaje resulte devengado por quincenas, una vez transcurrido el primer mes, que deberá pagarse siempre por entero, aunque no alcance a ese plazo el período de almacenaje.

b) Ello no obstante, toda mercancía comprendida en la tarifa del Depósito franco, y recibida en él, satisfará en concepto de alquiler un mínimum de 0'05 pesetas si se deposita en espacio cerrado y de 0'035 pesetas si se deposita en espacio abierto, por cada 100 kilógramos y quincena, una vez transcurrido el primer mes, que deberá pagarse completo, aunque no alcance a ese plazo el período de almacenaje. Esta regla regirá para aquellas mercancías cuyo peso con relación a su volumen en un metro cúbico no sea inferior a 300 kilógramos, pues si fuese inferior a este peso, deberá pagar como si en realidad lo tuviera.

c) Respecto a las mercancías no comprendidas en la nomenclatura que se acompaña y que adopta el Depósito franco para la formación de su tarifa, el precio de almacenaje se fija en 0'10 pesetas, si ocupa espacio cerrado, y de 0'05 pesetas, si ocupa espacio abierto, por cada 100 kilógramos y quincena, con obligación de satisfacer el precio correspondiente a un mes, aun en el caso de no llegar a ese plazo el período de almacenaje.

d) El Consorcio, con arreglo a las bases precedentes, que serán fijadas, tendrá la facultad de aplicar periódicamente las tarifas que considere

BORSA DE BARCELONA

11 Nobre. de 1920

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA.—Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de novembre: Es fa de, Nords de 53'20 a 53'95, pugen a 53'25 i tanquen a 53'20; d'Alacants de 54'25 a 54'35 i a 54'30; d'Andalusos, de 36'00 a 35'60 i a 37'20; d'Andalusos variable, a 31'65; de Cáceres variable, a 31'60 i a 31'50; d'Accions Cáceres, a 6'00, i Platee a 56'70 i a 56'60.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords, de 53'25 a 53'55, i a 53'35; d'Alacants de 54'35 a 54'50 i a 54'40; d'Andalusos, de 37'50 a 38'00 i a 37'80; d'Orenses, a 15'50; de Filipines, a 205'00, i de Colonials, a 75'50 i a 75'65.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction Light and Power 6 °/o, a 94'00.
Barcelona Traction Light and Power 7 °/o, a 106'00.
Barcelonesa de Navegació 6 °/o, a 98'00 a 96'75.
Obligacions Espanyola Colonització 6 °/o, * a 97'25.
Elèctrica del Cinca 6 °/o, a 90'50 i 90'75.
S. A. Naviliera Espanyola 6 °/o, * a 95'00.
Barcelonesa d'Electricitat 6 °/o a 94'25.
Asfalts i Porlands «Asland» 7 °/o, * a 103'00.
Regaments de Llevant 6 °/o, * a 95'00.
Grans Molins Bascos 6 °/o, * a 96'00.
Hisp. Amer. d'Electricitat 6 °/o, * a 92'00.
Accions Banc Urquijo Català, * a 105'50.
Ferrocarrils Catalans 6 °/o, * a 93'25.

Cotització: Francs, 47'70; **suïssos,** 124'25; **belgues,** 51'50; **lliures,** 27'55; **lires,** 27'70; **dolars,** 8'05; **marcs,** 9'70 **corones,** 2'40.

AL COMPTAT (Reproduït del Butlletí Oficial)

Canvis estrangers

París, xec.	publicat	47'30
Londres, xec	publicat	27'57
Berlín, xec.		2'65
Viena.		2'50
Roma, xec.		27'70
Gènova, xec.		30'00
Zurich, xec.		121'25
Nova York, xec.		8'45
Corones sueques, París.		208'75
Corones sueques, Lóndr.		177'75

Deutes Estat

Interior	A.	71'40
»	B.	71'40
»	C.	71'60
»	D.	71'40
»	E.	71'40
»	F.	71'50
»	G. i H.	70'75
Exterior	A.	85'50
»	B.	85'70
»	C.	85'70
»	D.	85'70
»	E.	85'60
»	F.	85'45
»	G. i H.	84'50
Amortit. 5 °/o	A.	96'00
»	B.	95'90
»	C.	95'90
»	D.	96'00
»	E.	96'00
»	F.	95'90
Amortit. 5 °/o	A.	95'90
»	B.	95'85
»	C.	95'90
»	D.	95'80
»	E.	95'50
»	F.	95'00
C. d'Emis. 5 °/o		81'50

Ajuntaments i Diputacions

Municipal	1903	75'50
»	1904	76'00
»	1905	75'00
»	1906 A.	75'75
»	1906 B.	76'00
»	1906 C.	75'75
»	1907 D.	75'50
»	1911 B.	71'00
»	1912 C.	72'00
»	1912 F.	70'75
»	1913 B.	73'75
»	1914 B.	73'25
»	1917 B.	73'50
»	1918 B.	73'85
Ensanxe	1859	93'40
»	1907	85'75
»	1913	82'50
Bonos Reforma		74'75
Bonos Exposició		86'75
Diputació	A.	82'25
»	B.	75'50
»	C.	74'50
Mancomunitat G.		74'00
Caixa Crèdit Com.		96'50

Obligacions

Port de Barc 1905	89'75
» » 1907	90'75
» de Melilla.	101'25
Port de Sevilla.	97'00
Port Gijón Musel.	35'00

Ferrocarrils i tramvies

Nord Esp. 1.ª s.	56'50
» » 2.ª s.	52'75
Pamplona nac.	53'00
Prioritatil. nac.	54'25
» Lleida Reus	54'50
» Segovia.	71'00
» Almansa °/o	76'00
» Almansa sd.	66'75
» » no ad.	42'00
» Sant Joan.	61'00
» Alacant.	75'00
» Osca a P.	69'75
Alacant 1.ª hipot.	49'25
» A.	95'25
» B.	74'75
» C.	68'75
» D.	69'00
» E.	74'50
» França 1868	46'00
» » 1878	45'25
» Directes	38'50
Orense A. B. C.	24'50
» G i H. prior.	56'50
Valladolid Ríoseco	49'00
M.-Càc. i Portugal	84'00
Olot a Girona.	70'00
» » 2.ª hip.ª	80'00
Andalusos 1.ª 5 °/o	46'25
» 2.ª 5 °/o	41'75
Aux. F.-C. Bessaia	74'75
Gral. Tramvies 4 °/o	81'00
» 5 °/o	91'00
Tranv. St. Andreu	78'00
F.-C. Sarrià 6 °/o	101'75
F.-C. Catal. 5 °/o	87'50

Aigua, Gas i Electricitat

B.ª Elect. 1900,	98'00
» 1907,	74'00
» 1913,	87'00
» 1913,	83'75
Aigües Barna. 5 °	52'00
Catalana Gas E.	115'00
Catalana Gas F.	72'75
» » Bonos	90'00
Mallorquina.	100'00
Energia Elec. 5 °/o	89'25
» » 5 °/o	95'00
Bonos E.ª » 5 °/o	95'25
Produ. Forces M.	91'00

Varies

Trasatlántica 4 °/o	88'25
Canal Urgell.	73'75
T. Filipines 1902	100'00
» 1909	99'00
Asland 6 °/o	97'00
Foment d'Obres.	82'00
Unió Vidrera.	90'00
Carbons Berga.	87'00
R. Regents Sora.	80'00
Const. Naval 6 °/o	101'00
Const. Pavi. 6 °/o	91'00
Ast. Cardona 6 °/o	88'50
G. Reclamo 6 °/o	90'00
Mecanica Vellutera 6 °/o	93'50
A. Forns Andalusia 6 °/o	97'00

Accions Bancs

Banc Barcelona, pts.	350'00
Banc d'Espanya.	527'75
Banc de Terrassa.	145'00
Crèdit i Docks.	242'50
Crèdit Mercantil	4 5'00
Banc Hisp. Colonial	380'00

Varies

F.-C. Nord ptes.	965'00
» Alacant ptes.	27'50
» Andalusos.	15'65
Hull.ª Espanyola.	211'00
» A. Aragó, ord.	200'00
» » pref.	99'00
Espanya Industrial	88'00
General Telefona.	94'50
Peninsular Telèfons	95'00

Estrangeres

Banc E. Río Plata .	277'50

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per guia dels llegidors.

DARRERA SESSIÓ.—Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de novembre: Es fa de Nords, de 53'60, 53'65, 53'55 i a 53'60; d'Alacants, a 54'60 i a 54'65, i d'Andalusos, a 37'80.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir, a les cinc tarda a fa d'aquest matí, es puja 0'25 de Nords i 0'30 d'Alacants.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es puja 0'40 de Nords, 0'35 d'Alacants i 0'00 d'Andalusos.

REBLEI

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÁFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA 11

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	14.50	00.00	14.93			
Futurs:						
Desembre	14.12	14.20	14.38			
Gener	13.96	14.05	14.20			
Març	13.75	13.81	13.95			
Maig	13.59	13.64	13.77			
Juliol	13.42	N.	13.58			

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs			Novbre.	32.00		
»			Gener	28.00		
»						

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	00.00			
Futurs:				
Desembre	19.02			
Gener	18.60			
Març	18.40			
Maig	18.30			
Juliol	00.00			

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	00.00			
Futurs:				
Desembre	00.00			
Gener	00.00			
Març	00.00			
Maig	00.00			
Juliol	00.00			

Barcelona, 12 de novembre de 1920.

BANC DE CATALUNYA
(SUCCESSOR DE FÁBREGAS I RECASENS)
Rambla dels Estudis, 4 - BARCELONA
VALORS - CUPONS - BANCA - CANVI - GIRS - CAIXA D'ESTALVIS - INFORMACIONS FINANCIERES.
Direcció telegràfica i telefònica: CATALONIABANK
Telèfons: 2248 A. i 3453 A. — Apartat de Correus, 568

Nonell Germans
Rambla del Centre, 16
CANVI — VALORS — CUPONS

Fills de F. Mas Sardá
20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS

Tusquets i C.ª, S. en C.
CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

oportuno, según las cincunstancias y conveniencias generales.»

De manera que en virtut d'aquestes bases resta assegurat que el Port Franc de Barcelona tindrà un règim de tarifes que ni pecaran d'altes ni de baixes. Aplicant-les sobre el valor real de les mercaderies es fuig del sistema arbitrari d'assenyalar una tarifa per una quantitat determinada, prescindint del valor, cosa que considerem injusta.

Ara no ens resta sinó desitjar veure acomplerts ràpidament els propòsits del Consorci. El Port Franc de Barcelona, per les condicions úniques a Espanya d'un comerç i d'una indústria que la ciutat li dóna, està destinat a ésser el més important de l'Estat i pot assolir la preponderància dels principals del món.

JAUME CARRERA

Moviment del Port el dia 11

Vaixells entrats:

Vapor espanyol «Catalunya», de Liverpool, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Rey Jaime I», de Palma, amb càrrega general i 136 passatgers.

Vapor espanyol «La Sabinosa», de Tarragona, amb vi.

Vapor espanyol «Virgen de Africa», de Tarragona, en lastre.

Pailebot espanyol «Teresa», de Palamós amb càrrega general.

Vapor espanyol «Canalejas», de València, amb càrrega general i passatgers.

Vaixells despatxats:

Vapor espanyol «Barcelona», amb càrrega general, cap a l'Havana i escales.

Vapor italià «Ansaldo IV», de trànsit, cap a Gènova.

Vapor interaliat «Bellanoch», de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «La Sabinosa», amb càrrega general, cap a Cette i Marsella.

Pailebot espanyol «Joven Paquito», amb càrrega general, cap a Roses.

Berganti goleta espanyol «Antonia», amb càrrega general, cap a Alacant.

Vaixells sortits:

Vapor espanyol «Villaodrid».
Vapor espanyol «Peña Rocias».
Vapor espanyol «Ramon de Bikuña».
Vapor espanyol «Rey Jaime II».
Vapor espanyol «Ciudad de Cádiz».
Vapor espanyol «Villarreal».
Vapor espanyol «C. Sorni».

La Unió de Vinyaters

A la Sala Tadeo, de Sant Cugat del Vallès, tingué lloc el diumenge passat un acte de propaganda per a la constitució a la dita localitat d'un Celler Cooperatiu, essent presidit pel vice-president de la Unió de Vinyaters de Catalunya, En Fausti Simó, acompanyat de mossèn Josep Rovira, de la Junta de Defensa Vitícola de Catalunya, i dels senyors En Josep Marí, president de Catalunya Agrària; En Josep Rendé, director de l'Acció Social Agrària de la Mancomunitat de Catalunya; En Mateu Rosinés i En Pere Sanjuan, administrador general i delegat local, respectivament, de la U. V. C.; En Josep Llobet, president del Sindicat Vitícola Comarcal de Sabadell; senyors Barata (de Sabadell), Barata (de Terrassa), i Fatjó, del Consell d'Administració de l'esmentat Sindicat; En Miquel Auladell, del Consell Comarcal de la U. V. C. a l'Alt Vallès; En Guillem Vidal, president del Gremi d'Agricultors de Terrassa, i dels senyors Puig, Petit, Bigas, Sallés, Feliu i Martí.

Obert l'acte pel delegat de la U. V. C., féu ús de la paraula l'agricultor de la localitat senyor Puig, el qual va manifestar trobar-se desligat de tot color polític el projecte de constitució de l'interessat Celler Cooperatiu.

El senyor Marí va expressar que una de les finalitats d'aquesta mena d'organismes cooperatius és conquerir el màximum del rendiment econòmic amb el mínimum de treball, precisant per tant ésser obra de veritable germanor, apartada de tot caràcter partidista polític. Féu ressaltar els impediments i obstacles en què es troba el vinyater isolat davant del comerciant ben organitzat.

En Josep Marí Rendé féu ressaltar el grau progressiu de regeneració que la classe agrícola ha obtingut per mitjà de l'associació durant pocs anys endarrera.

Diu que amb el Celler Cooperatiu s'obtenen innombrables aventatges, com, per exemple, disminuir el cost d'elaboració, evitar les mermes, procurar l'aprofitament dels baixos, augment de qualitat i, per conseqüent, de preu, etc., etc.

Va demostrar que, per a la veritable eficàcia de tot celler, es precis el complement de les facines Cooperatives Comarcals; i després d'expressar que, per mitjà d'aquests organismes, s'aconsegueix la solidarització econòmica amb els altres vinyaters de la regió, va acabar explicant l'orientació de l'agricultura catalana envers veritables federacions.

Mossèn Rovira es va doldre de la inconsciència de l'agricultor isolat que, després de captenir-se immensament per a la producció, no sap o no vol organitzar-se per tal que li sigui remunerat aquest treball a l'hora de la venda.

Va demostrar la impossibilitat del fracàs en l'organització agrària que actualment va preparant-se; va explicar en to que consisteix l'actuació cooperativa; va exposar que la manca del crèdit agrícola és per manca d'organització de la classe, i, per fi, amb tots els detalls va donar a conèixer la manera senzilla, tant sota l'aspecte legal com en l'econòmic, per a la construcció d'un celler cooperatiu.

En Pere Sallés va recomenar la unió de tots els vinyaters de Sant Cugat per a portar a la pràctica el més aviat possible, l'obra de tanta necessitat per ells.

Amb breus paraules va resumir el president, En Fausti Simó, donant-se per acabat l'acte en mig del més gran entusiasme.

Immediatament, en diferent local, es varen reunir, sota la presidència d'En Josep Llobet, nombrosos representants del Sindicat Vitícola Comarcal de Sabadell, acordant-se donar tot l'impuls possible a la immediata instal·lació de llur facina cooperativa de destil·lació de brises.

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Temporada de 1920-21. Companyia d'òpera de «primissimo cartello». Continua obert l'abonament a 59 i a 41 funcions.

Principal Palace

Plaça del Teatre, 4. Tels. 5125 i 4736-A.

Dijous i diumenges, tarda, a les quatre, i cada nit, a les deu.

ÚLTIMS DIES. Únicament fins el 21 l'ovacionada segona versió de la «revue»

¡¡CHOFER... AL PALACE!!

per haver-se d'inaugurar el vinent dia 25 el nou

Gran Teatre Rosales, de Madrid

El dia 21 comiat de tota la companyia

El dia 22 inauguració de la temporada de «music-hall» estil anglès.

MAURICE CHEVALIER

Teatre Català ROMEA

GRAN COMPANYIA CATALANA

Direcció: **Enric Giménez**

Avui, divendres, tarda, a les cinc, tres delicioses comèdies del llorejat poeta portuguès Juli Dantas, versió d'En Ribera Rovira:

SOR MARIANA

creació de les senyores Baró i Morera i el senyor Giménez;

EL PRIMER PETÓ

admirable interpretació de Maria Morera i Enric Giménez, i

D. BERTRAN DE FIGUEIROA

per la senyora Morera, les senyoretes Ortiz i Fornés i els senyors Giménez, Montero i Martí. Unica vegada que es donarà tan selecte programa. Butaques a 1 pesseta i a 0'65. Nit, a tres quarts de deu, dues obres de gran èxit:

EL CASAMENT DE LA NENA

3 actes, d'En Maristany, i

D. BERTRAN DE FIGUEIROA

Demà, tarda: Ultima a preus econòmics de l'obra de fama mundial «Magda», creació de la senyora Baró i el senyor Giménez. Nit, formidable programa: «Papà», preciosa comèdia de De Flers i Caillavet, protagonista Joaquim Montero, i estrena de la comedia en 2 actes d'En Poal Aregall «La dolça veu». — Diumenge, a les tres: «La Ventafocs». A dos quarts de sis, dues obres, dues: «El casament de la nena» i «La dolça veu». Nit: «Papà» i «D. Bertran de Figueiroa». — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Companyia d'òpera, opereta, sarsuela, gènere petit, revistes i sainets. Director Ventura de la Vega. Mestres directors i concertadors: Acevedo i Martínez. — Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc: Colossal vermut a preus populars. Butaca 2 ptes., general 0'60. Primer: La preciosa opereta en un acte, música del mestre Millán,

EL PRINCIPE BOHEMIO

per les senyoretes Martí, Alfonso, Albiach, senyora Tornamira, i senyors Parera, Fuentes, Vidal, Genovés, Pros, Casas i chor general. Segon: La preciosa sarsuela en un acte i tres quadros, música del mestre Chueca,

LA ALEGRIA DE LA HUERTA

per la senyoreta Manau i senyors Díaz, Genovés, Casas, Acuaviva, Vidal, Fuentes i chor general. Tercer: La sarsuela en un acte i quatre quadros, música del mestre Serrano,

LA CANCION DEL OLVIDO

per les senyoretes Betoré, Albiach, senyora Tornamira, i senyors Caballé, Fuentes, Vidal, Genovés, Casas i chor general. Nit, a les deu. Primer: L'opereta en un acte, música del mestre Amadeu Vives,

BALADA DE CARNAVAL

per la senyoreta Panach i senyors Beut, Caballé, Genovés i chor general. Segon:

ESTRENA

del sainet líric en dos actes, llibre d'Antoni Paso i Francesc García Pacheco, música dels mestres Severià Santullo i Joan Vert,

Guitarras y bandurrias

per les seyoretes Manau, Alfonso, Albiach, senyora Tornamira, i senyors Fuentes, Beut, Llimona, Díaz, Casas, Vidal i chor general.—Demà, dissabte, tarda, a les cinc: Gran funció vermut. Butaca 2 ptes., general 60. La joia musical del mestre Usandizaga

LAS GOLONDRINAS

per Betoré i Parera. Nit, a tres quarts de deu:

GUITARRAS Y BANDURRIAS

i l'obra del dia, l'èxit entre els èxits,

LA DOGARESA

creació de Lluïsa Vela i Emili Sagi Barba i restants intèrprets. — Diumenge, tarda i nit: «Guitarras y bandurrias» i «La Dogaresa».—Grandiós matinée a preus populars. Represa de l'opereta de Franz Lehar

EVA

Es despatxa a comptaduria.

Gran Café Restaurant Tívoli

Concerts pel renomenat **QUINTET VILA.** De 1 a 3, de 5 a 7 tarda, i de 9 a 12 nit. Diumenges i dies festius de 12 a 3 tarda (Vermut Concert).

Teatre Novetats

Companyia còmico-dramàtica

ALBA-BONAFÉ

Avui, tarda, no hi haurà matinée. Nit, Gran Moda: La joguina còmica en tres actes «El orgullo de Albacete». — Dissabte, nit: Reposició de «La loca aventura».

ELDORADO

Avui, divendres, tarda i nit. Selectíssims programes. El cartell dels èxits. Projecció de la preciosa pel·lícula americana de la nova producció Fox: **Per a ser actor cinematagràfic**, interpretada per l'eminent actor cinematogràfic Jordi Walsk. Exitàs de **The Alhambra Five, Bert and Partner.** Gran succés dels celebrats clowns **Rico & Alex.** Grandiós èxit d'**Akebono.** Succés de la simpatiquíssima i popular artista

PILAR ALONSO

Gran Teatre Espanyol

Companyia còmico-lírica espanyola—Direcció: Ferran Vallejo i els mestres Palos, Ortiz i Català.—Avui, divendres, tarda, a dos quarts de cinc. Quatre actes, quatre. Primer, «Felipe II». Segon, «La comedianta» (tres actes). Nit, a dos quarts de deu. Primer, «La madrina». Segon, reestrena de la famosa obra «El maestro Campanone», per Gorgé, Pedrola i tota la companyia

TEATRE COMIC

Circ Eqüestre.— Avui, divendres, nit, a tres quarts de deu, moda selecta. Debut de l'original **W. J. BRIGHT,** excèntric equilibrista. Exit grandiós de **Els grans elefants de Reiffers,** presentats per llur domador H. Singels. La colossal atracció **Artur Manzano** amb els seus **Tres toros braus ensinestrats.** Demés hi pendran part totes les atraccions d'aquesta nombrosa companyia.—Dilluns vinent, debut de **Benet Bracco.**

TEATRE APOLO--POPULAR PALACE

carrer del Marquès del Duero, telèfon núm. 2367, A.

Empresa Ferran Bayés,

Espectacles estil **Principal Palace** a preus populars

Cada tarda, a les quatre, grans espectacles de varietés, amb artistes de veritable primer ordre, la majoria d'elles noves a Barcelona

Els Santo-Ferry

els tan aplaudits artistes del **Principal Palace** amb llur nou nombre de duettos

La comèdia francesa traduïda a l'espanyol

AGENOR, TU Y VAS UN PEU FORT

(Pintamonas)

Cada nit, a les deu, per 10 únics dies, 10, només fins el 21 del corrent, la revista de gran espectable

CHOFER, AL APOLO

amb els més ovacionats quadros de la primera versió de

CHOFER... AL PALACE

Cada tarda, de set a nou, DANCING. Coberts reclam a 4 pessetes

Cada nit, després de l'espectacle, TABARIN. Acurat servei a la carta al nou I ESPLENDID BAR-RESTAURANT

TEATRE GOYA

Companyia còmica de l'Empresa del Teatre Lara de Madrid

Director: **RICARD SIMO-RASO**

Avui, divendres, tarda, selecta matinée, **Lectura i escritura** i

La tragedia de Laviña

o el que no come «la diña»

de gran èxit còmic. Nit, a les deu. 2.ª del Guarda-roba del Roser: **El Centenario.**—Dimecres, dia 17, estrena de **Los baños de sol,** amb assistència dels autors.—Diumenge, tarda, cartell de gran èxit: **Martingalas** (dos actes) i **Trampa i cartón** (dos actes).

Es despatxa a comptaduria i a la Plaça de Catalunya, 9 (Centre de Localitats).

TEATRE PRINCIPAL DE GRACIA

Avui, divendres, deu nit,

Pro-Monument a Guimerá

El drama en 4 actes del mestre Guimerà

LA REINA JOVE

Concert per les societats chorals **La Formiga i L'As de Copas**

Preus baratíssims.

Teatre de l'Orfeó Gracienc

Esmaragda, 27 i 29

PRO-MONUMENT GUIMERÁ

Demà, dissabte, dia 13 a dos quarts de deu de la nit

Extraordinària representació de **TERRA BAIXA** i **MESTRE OLEGUER** a benefici del monument al gran poeta, per una selecció d'actors dels que actuen als teatres de Gràcia.

Preus populars: Llotges amb 6 entrades, 10 ptes. Selent pati id. 1'50. Circulars, 1'00. Entrada general, 0'50 (timbres compresos).

Teatre Circol de Sans

Companyia catalana i castellana Furquet-Ferrándiz-Viñas. Demà, dia 13 de novembre, a dos quarts de deu: El drama en 4 actes de Victorià Sardou

LA TOSCA

Diumenge, 14 de novembre, a tres quarts de quatre de la tarda: La bellíssima comèdia en 3 actes, versió de l'italià per En Narcís Oller

TRISTOS AMORS

i la comèdia en 2 actes d'En Pompeu Crehuet

FLORS I VIOLES

Demà i diumenge els entreactes seran amenitzats per la Banda del Circol de Sans.

Taquilla oberta des d'avui a la nit.

Teatre Català ROMEA

Diumenge vinent, a les tres: L'èxit de l'any

LA VENTAFOCS

A dos quarts de sis: Dues delicioses comèdies, dues:

EL CASAMENT DE LA NENA

(3 actes)

I LA DOLÇA VEU

(2 actes)

Nit: La preciosa comèdia en 3 actes

PAPÁ

protagonista Joaquim Montero, i el gran èxit

D. BERTRAN DE FIGUEIROA

per la senyora Morera, senyoretes Ortiz i Fornés i senyors Giménez i Montero.

Saló Catalunya

Gran Cinema de Moda

Avui, divendres, Moda, grandiós èxit: «Pilot en terra ferma» (Programa Paramount), preciosíssima pel·lícula per la simpàtica artista Vivian Martin; «Barrabàs», quinzena jornada (penúltima); «La dama de la nota», «Actualitats Gaumont».—Diumenge, nit, dues estrenes: «Barrabàs», dotzena jornada (fi de la sèrie); «L'aurora del matí», per Mary Pickford. — Aviat: «L'oblidada dels déus», del Reial Programa Ajuria.

Teatre Poliorama

Companyia còmica Gilell-Juárez-Asquerino. Avui, divendres, tarda, a les cinc. Butaca a platea amb entrada, 1 pesseta. La farsa còmica en tres actes, «Una mujer que no miente». Nit, a les deu. Estrena a Barcelona de la comèdia en tres actes, versió de Lepina i Tedeschi, «Un buen amigo». — Demà, dissabte, tarda, a les cinc: «Una mujer que no miente». Nit, a les deu: «Un buen amigo».

Palau de la Música Catalana

Orquestra Pau Casals

TERCER CONCERT

Diumenge, 14 de novembre, a les cinc de la tarda

Programa: «Der Freischutz», WEBER; «3.ª Simfonia» (Heroica), BEETHOVEN; «Rondes de Primtemps» (1.ª audició), DEBUSSY; (improvisacions sobre un tema original», MOOR (1.ª audició); Dues sardanes orquestrades «Giberola» i «A. Pau Casals», GARRETA; (1.es audicions).

Es despatxen localitats al magatzem de música de la «Union Musical Española» (Portal de l'Angel, 1 i 3).

Palau de la Música Catalana

CONCERTS DANIEL

Presentació a Barcelona

DEL FAMÓS PIANISTA POLONÉS

FRIEDMAN

Dos grans concerts els dies 20 i 24 de novembre

S'han publicat ja els programes, que es troben a tots els magatzems de música. Queda obert l'abonament a la Unió Musical Espanyola, 1 i 3, Portal de l'Angel.

Sala Æolian

Fill de PAUL IZABAL

35 — Passeig de Gràcia — 35

Avui, divendres, dia 12 de novembre de 1920, a les cinc de la tarda,

(431.ª Audició)

Inauguració de la Temporada 1920-1921

Gran concert amb els meravellosos instruments Æolian, executant-se en el Piano-pianola Steinway la «Sisena Simfonia» (Pastoral), de Beethoven; «Danses hongareses», de Brahms (núms. 5, 7 i 9); «Serenata», de Mozkowski; «Rondó capriciós», de Mendelssohn.

Audició del Gran Orgue Æolian, ampliat amb tres nous registres, pel mestre Martínez Valls, el qual executarà, entre altres: «Cantilena», de Lenoi; «Gran Fantasia», de Batiste; «Ofertori», de Ubeda, etc.

Invitacions: Avui, d'onze a una del matí i de les tres a dos quarts de cinc de la tarda, a la Central, Passeig de Gràcia, núm. 35.

Nota: Per aquest Concert seran vàlides les invitacions que es repartiren per al dia 29 del passat i que s'hagué de suspendre a causa de les circumstàncies.

SALA MOZART

Diumenge, dia 14, tarda, a dos quarts de cinc: Recital de guitarra per

GONÇAL GONZALEZ

Localitats: a la Unió Musical Espanyola, Portal de l'Angel, 1 i 3, i Sala Mozart, Canuda, 31.

Frontó Comtal

(Empresa Frontó Principal Palace)

Avui, divendres, nit, a un quart d'onze

GRAN ÈXIT DEL JOC A PALA

Extraordinari partit a pala a 50 punts

Vermells: GOIRI i ARAQUISTAIN.
Blaus: PEREA II i MODESTO.
Detalls per cartells.

Sortida de teatre a casa BON TEMPS. Peix, ostres, mariscos, pollería, caça i fiambres. Quintana, 7.

EDEN CONCERT

Grandiós èxit OLIMPIA D'AVIGNY

La boca es conserva forta i sana amb l'ús continuat de

Aigua Oxigenada VOLCÁN

No poder assaborir les delicies del ben menjar PER TENIR MALA DENTADURA és una d'aquelles petites penes que ens fan estar molt sovint consirosos

L'oxigen que desprèn al posar-se en contacte amb les dents i genives, destrueix totalment el microbis que corquen la dentadura

FARMACIES PRINCIPALS

Dipositaris: J. URIACH I Cª Bruch, 49

:: Grans Magatzems **DAMIANS**

EXPOSICIÓ I VENDA

DE DIFERENTS ARTICLES AL

PREU UNIC DE **3'95** pessetes.

Important partida de Calçat d'ocasió

al limitat preu de 22'75 ptes. per a senyor, i 24'50 ptes. per a senyora

Mobles de totes classes

Sastreria a mida TALL DISTINGIT I PREUS BARATISSIMS

Novetats per a la present temporada

en Capells, Vestiis, Boas ploma, Gerseis, Pells, Impermeables, Camiseria. Gèneres de punt, etc.

Guants, Perfumeria, Joguines, Ferreteria, Bateria de cuina, Maquinária, etc.

Herpetisme
Escrófula
Artritisme

PICORS

Grans - Acnés - Granallades

¿Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota florescència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sicosis, Vàrices, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dòlències tan depriments com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothora, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del meravellós

Depuratiu Richelet

confirmen, cientificament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és enèrgica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompien. L'excés d'humors es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guareix. Es, demés, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritisme, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma Enfisoma, Morenes, Flébitis, Congestions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i adroguèries. Laboratori, L. RICELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

Cuando compre V. una

Estufa Eléctrica

exija la marca

"LOFTY"

porque ésta asegura un inmejorable servicio dentro la mayor economía posible

Fabricación exclusiva para

APARTADO, 802 ESPECIALIDADES Lofty BARCELONA PELAYO, 58

Compres OR

Fi a 4'50 pessetes gram lei, 18 k. a 3 pessetes compren al carrer Hospital, 40, botiga, davant l'església de Sant Agustí

COMPREM OR

Una unça or,	104'00 ptes.
Mitja unça or,	52'00 ptes.
25 ptes. or,	33'50 ptes.
20 ptes. or,	25'80 ptes.
10 ptes. or,	12'90 ptes.
Un duriio or,	6'65 ptes.
20 francs or,	25'00 ptes.
Una lliura or,	32'50 ptes.
5 dòlars or,	34'00 ptes.

per més d'una moneda paguem preus més alts

Unces i mitges unces antigues Paguem preus especials

CASA DE CANVI

Davant l'estatua de Colon, cantonada Anselm Clavé, abans carrer Dormitori de Sant Francesc, al costat del Bar.

Vendes

PIANOS

de cordes creuades amb marc de ferro

Sublim marca

R. MARISTANY

Casa fundada el 1870

VENDES AL COMPTAT I A PLASSOS

18, Plaça Catalunya, 18

Pelleteria Francesa

Portal de l'Angel, 5, entresol

PELLS

Gran assortit de **Renards**

Preus sense competència

CAMIONS

disponibles al COMPTAT I TERMINI

4 camions **ARIES** 4 tones

Un camió **RENAULT** 3 i mitja tones

Dos camions **FIAT** 3 i mitja tones

Un tractor **NASCH-QUAD** 4 tones remolcant de vuit a deu per tots terrenys i carreteres, per dolents que sigui.

Un camió **SAURER** 4 tones

4 camionetes **WHITE** 2 tones

3 camions **WHITE** 3 i mitja tones

4 camions **U. S. A.** 6 tones

2 camionetes **FORD** 800 quilos carrosseria tancada

Un xassis **BERLIET C B A** 4 tones

Dues camionetes **FIAT** càrrega 1.200 kg. rodes desmuntables

Dos ómnibus **FIAT** 14 selents

Automòbils

disponibles al COMPTAT I TERMINI

3 cotxes **FIAT Torpede** 7 selents

Un auto conducció interior **ZEDEL** 4 selnis posat en marxa i llum elèctrica nou

Un auto terpede **CITROEN** posat en marxa i llum elèctrica, nou

Un auto torpede **RENAULT** 5 selents, posat en marxa, llum elèctrica

Un auto torpede **GREGOIRE** nou, darrer model

Un auto torpede **Bignan Sport** nou, darrer model

Un auto Limousine **CHARRON 12 HP.** darrer model

Un auto **OLDSMOVILE** quatre selents

Franco Ibèrica

Rambla Catalunya, 61, xamfra Aragó, 262. Telèfon 1560 G.

Tapissos pintats

La casa més important d'Espanya. Especialitat en tapissos religiosos. Exposició continua de quadros a l'oli, gravats, oleografies, etc. Fabricació de marcs i motllures. No compreu sense abans visitar aquesta casa F. Montalcon, Boters, núm. 4, final de la Portaferrissa.

Professor de piano i solfeig

s'ofereix: Consell de Cent, 391

De venda en tots els establiments d'obgectes d'escriptori

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les

Antiga Casa. T. COSTAS. Palla, 13 i 15 pral.

Catarro dels nois

L'Anti-catarral Borbonet, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis i tota mena de tos de les criatures.

DIPOSITS Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Lloguers

Pianos de lloguer de varis preus. Bruch, n.º 78, entresol. C. BIEGER.

Falten aprenents

Merceria BONET, Claris, 15

Modes

Variat assortit en capells per a senyores, des de **17'50** pessetes

MODES CAROLINA

Plaça Universitat, 3-1.er

Royal

Màquines d'escriure

Demaneu catàleg i referències al concesionari exclusiu per a sa venda a Espanya

Trust Mecanográfic

Pelayo, núm. 62, 1.er Telèfon 3.164 A.

REPARACIONS de totes classe de MAQUINES D'ESCRIURE.

ENSENYAMENT MECANOGRAFIA

Còpies

Terreny

en venda a molt bon punt i a bon preu.

Raó: Badalona, 12, primer, primera (Sans). De 7 a 8 nit.

Joies d'ocasió

Safates i serveis plata, a pes. Compro or, plata, platí brillants i perles.

Joieries de J. Núñez

Rambla de les Flors, 8 A i Cardenal Casañas 8.